

Strategia

Raport nr IV z monitorowania inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego

Stan na koniec 2020 r.

Olsztyn, 2021 r.

Spis Treści

Wstęp.....	3
1. Metodologia monitoringu inteligentnych specjalizacji.....	4
2. Gospodarka Warmii i Mazur – ujęcie horyzontalne.....	5
3. Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego	21
3.1 Inteligentna specjalizacja: Ekonomia Wody.....	28
3.2 Inteligentna specjalizacja: Żywność wysokiej jakości	38
3.3 Inteligentna specjalizacja: Drewno i meblarstwo	49
4. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.....	58
4.1 Wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty	58
4.2 Liczba podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty	59
5. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym.....	81
6. Przegląd wybranych przedsięwzięć wykazujących wpływ na inteligentne specjalizacje, finansowanych z RPO WiM 2014-2020, na których realizację podpisano umowy w roku 2020	83
Wnioski.....	86
Wykaz skrótów.....	91
Spis wykresów, map oraz tabel	92
Załącznik nr 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentne specjalizacje wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie	97
Załącznik nr 2. Lista 20 projektów realizowanych w roku 2020 ze środków RPO na rzecz inteligentnych specjalizacji o największej wartości ogółem	100

Wstęp

Inteligentne specjalizacje (IS) województwa warmińsko-mazurskiego, tj.: *ekonomia wody, żywność wysokiej jakości oraz drewno i meblarstwo* po raz pierwszy zostały zidentyfikowane w przyjętej w roku 2013 „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025”. 18 lutego 2020 r. Sejmik województwa przyjął zaktualizowaną strategię regionu „Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego”. W procesie aktualizacji potwierdzono trafność dokonanego w 2013 r. wyboru strategicznego, stąd integralną część zaktualizowanej strategii nadal stanowi koncepcja rozwoju gospodarczego oparta na inteligentnych specjalizacjach: wyróżniających się branżach o istotnym potencjale innowacyjnym. Utrzymano również trzy funkcjonujące dotąd specjalizacje otwierając jednocześnie proces poszukiwania potencjalnych nowych obszarów przewag konkurencyjnych Warmii i Mazur. Niniejszy raport stanowi czwartą edycję monitorowania inteligentnych specjalizacji regionu.

Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego służy cyklicznemu dostarczeniu informacji zwrotnej władzom województwa warmińsko-mazurskiego oraz ogółowi interesariuszy, czy strategia realizowana jest zgodnie z planem, osiągane są zakładane rezultaty i czy pojawiają się nowe potencjalne obszary IS. Dane zamieszczone w raportach umożliwiają obserwację rozwoju inteligentnych specjalizacji oraz stanowią podstawę do korekty polityki wobec inteligentnych specjalizacji. Zebrane informacje wskazują również m.in. jednostkom naukowym kierunki, w które społeczność naukowa powinna się włączać a instytucjom otoczenia biznesu, samorządom lokalnym oraz organizacjom zrzeszającym przedsiębiorców możliwość pogłębienia wiedzy dotyczącej uwarunkowań i kierunków rozwoju specjalizacji sprzyjającej przygotowaniu właściwej oferty wsparcia dla biznesu, przedsiębiorcom zaś dostarczają wiedzy o aktywności w obszarze B+R+I, inspiracji do własnych przedsięwzięć w tym obszarze, a także stanowią ogólne źródło wiedzy o kierunkach w jakich zmierza specjalizacja.

Do sporządzenia raportu wykorzystane zostały dane pochodzące m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego, Krajowej Administracji Skarbowej, Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE, Urzędu Patentowego RP, Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie.

Czwarty raport z monitorowania inteligentnych specjalizacji województwa obejmuje rok 2020, jednak ze względu na dostępność niektórych danych w dokumencie przedstawione zostały najbardziej aktualne (także z roku 2019, 2018 lub 2017).

Raport zawiera następujące informacje:

- gospodarka Warmii i Mazur – ujęcie horyzontalne
- rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego
- wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
- wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym
- przegląd wybranych przedsięwzięć realizowanych w roku 2020 w ramach RPO WiM 2014-2020 związanych z inteligentnymi specjalizacjami
- wniosek

1. Metodologia monitoringu inteligentnych specjalizacji

Raport został opracowany zgodnie z metodologią przyjętą przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, niemniej jednak uwzględniono również założenia metodologiczne i organizacyjne monitorowania strategii rozwoju społeczno-gospodarczego przyjętej w 2020 r. „*Warmińsko-Mazurskie 2030*”.

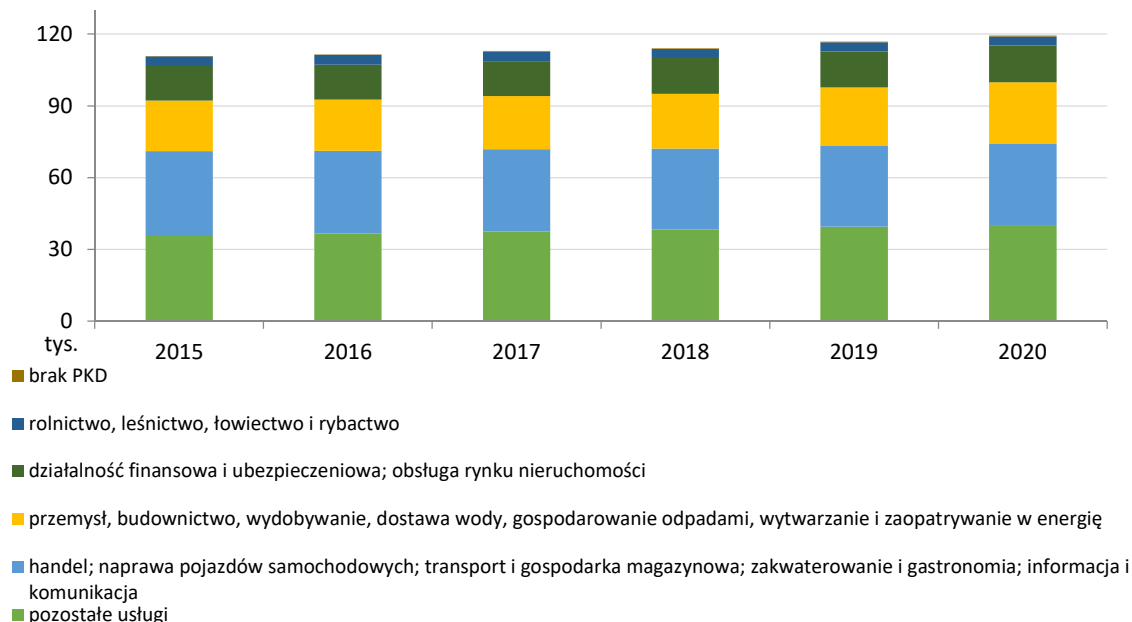
Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego obejmuje trzy poziomy:

- Poziom pierwszy: **monitorowanie wzrostu konkurencyjności Warmii i Mazur osiąganego poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji** – odnosi się do całości sytuacji gospodarczej regionu. Celem monitorowania poziomu pierwszego jest formułowanie i aktualizacja polityki gospodarczej na poziomie całego regionu i w przekroju różnych sektorów i branż, aktualizacja dokumentów strategicznych, wyłanianie nowych inteligentnych specjalizacji.
- Drugi poziom: **monitorowanie rozwoju inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur** – odnosi się do specjalizacji badanych łącznie i każdej z osobna. Wskaźniki tego poziomu są rozszerzeniem wskaźników stosowanych do monitorowania celu operacyjnego *inteligentna specjalizacja* strategii „*Warmińsko-Mazurskie 2030*”. Monitorowanie poziomu drugiego służy formułowaniu i aktualizacji polityki gospodarczej w obrębie poszczególnych inteligentnych specjalizacji, aktualizacji dokumentów strategicznych, oraz raportów z badań potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji.
- Trzeci poziom: **monitorowanie oddziaływania wsparcia udzielanego inteligentnym specjalizacjom Warmii i Mazur** – odnosi się do badania oddziaływania wsparcia udzielanego podmiotom reprezentującym inteligentne specjalizacje regionu. Zastosowane wskaźniki dotyczą monitorowania RPO WiM 2014-2020 w zakresie osi 1 *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur*, dla priorytetów inwestycyjnych 1a, 1b (dedykowanych projektom IS) oraz 3a, 3b i 3c (preferencje dla projektów z obszaru IS).

Wartości docelowe były ustalane wg różnych metodologii, w zależności od typu wskaźnika, dostępności danych oraz istnienia długoterminowych prognoz rozwoju i zostały wskazane m.in. w raporcie „*Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego*”.

2. Gospodarka Warmii i Mazur – ujęcie horyzontalne

Wykres 1 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007

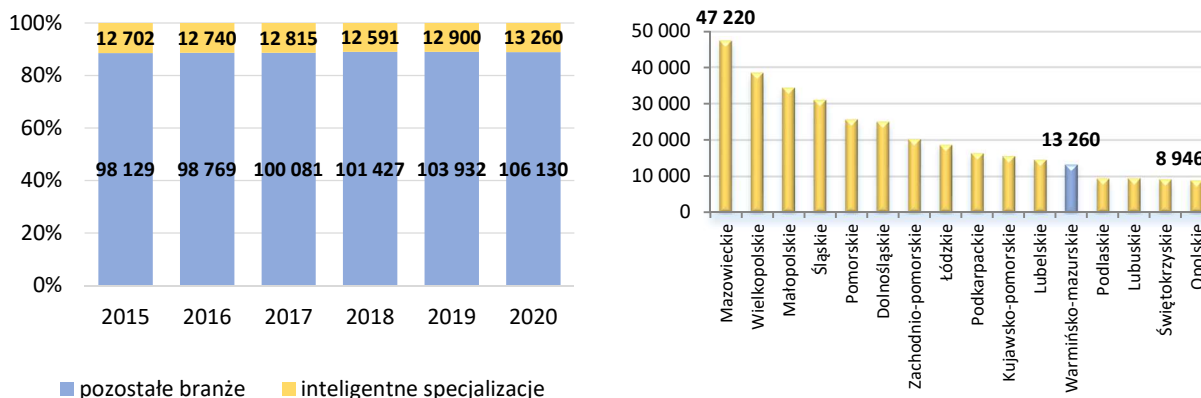
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na koniec roku 2020 w województwie warmińsko-mazurskim prowadzenie działalności gospodarczej deklarowało 119 390 przedsiębiorstw. W latach 2015-2020 ilość firm wzrosła o 7,72% (w porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost o 2,19%), w kraju nastąpił wzrost o 8,76% (o 2,22% w stosunku do roku 2019). Najwięcej firm działało, podobnie jak w latach ubiegłych, w sektorze „pozostałe usługi”¹ – 40 123 (33,61%). W branżach: handel, naprawa pojazdów, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja funkcjonowało 34 102 firm (28,56%). Działalność związaną z przemysłem, budownictwem, dostawą wody, gospodarowaniem odpadami prowadziło 25 666 podmiotów (21,50%), w zakresie działalności finansowej i ubezpieczeń oraz obsługi rynku nieruchomości działało 15 296 firm (12,81%), liczba przedsiębiorstw działających w branżach związanych z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem wynosiła 3 791 (3,18%). 412 firm funkcjonujących na terenie województwa w roku 2020 nie podało kodu PKD².

¹ W sektorze „pozostałe usługi” ujęte zostały następujące działalności: profesjonalna, naukowa i techniczna, w zakresie usług administrowania i działalności wspierających, administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, pozostała działalność usługowa.

² Od roku 2019 do wyliczeń wskaźnika pod uwagę brane są również podmioty gospodarki narodowej, które w formularzu rejestrowym nie podały PKD (Brak PKD).

Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa, stan na 31 XII 2020 r. ³

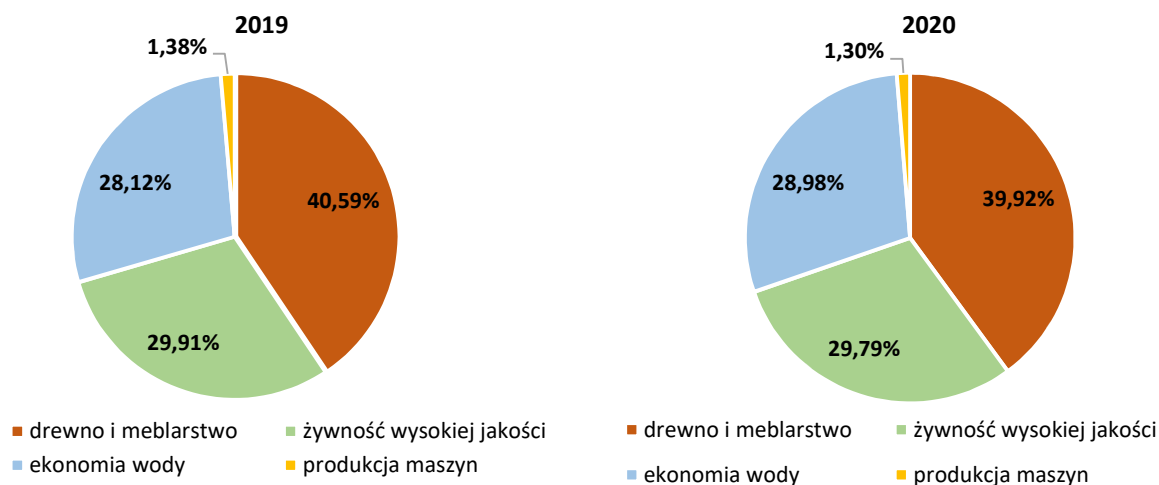

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych było 13 260 firm deklarujących prowadzenie działalności w branżach wpisujących się w inteligentne specjalizacje, co stanowiło 11,11% ogółu firm funkcjonujących w regionie. W okresie 2015-2020 ilość firm działających w branżach z zakresu inteligentnych specjalizacji wzrosła o 4,39% (w porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost o 2,79%). W roku 2020 podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,93% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce, co uplasowało województwo podobnie jak w roku 2018 i 2019 na 12 miejscu. Największa ilość firm z tych sektorów znajdowała się w województwie mazowieckim – 47 220, a najniższa w województwie opolskim – 8 946.

³ W wyliczeniach pod uwagę zostały wzięte także PKD firm wpisujących się w produkcję maszyn dla inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (wyróżnione w raporcie pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim - Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

Wykres 3 Podmioty deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007 wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego⁴

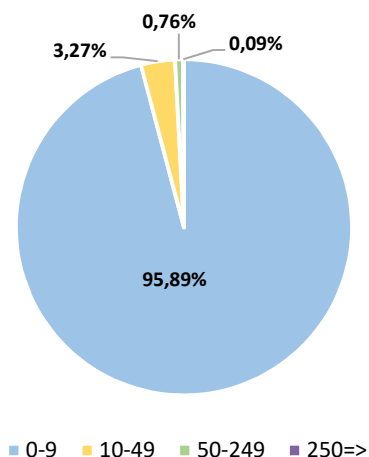
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku wśród podmiotów wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego, podobnie jak w roku 2019, dominowały przedsiębiorstwa należące do specjalizacji drewno i meblarstwo – 39,92%. Podmioty związane z żywnością wysokiej jakości stanowiły łącznie 29,79%, zaś podmioty należące do obszaru „ekonomia wody” stanowiły w badanym roku 28,98% wszystkich podmiotów wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego.

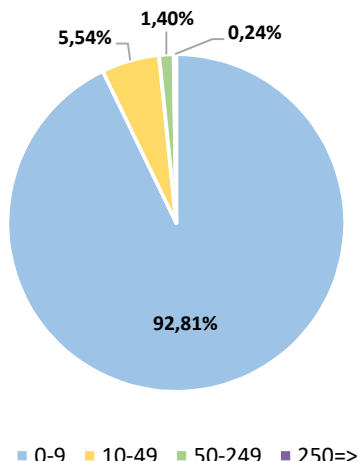
⁴ W wyliczeniach pod uwagę zostały wzięte także PKD firm wpisujących się w produkcję maszyn dla inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (wyróżnione w raporcie pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim - Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

Wykres 4 Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności, według PKD 2007

a) w gospodarce ogółem

b) w zakresie inteligentnych specjalizacji⁵

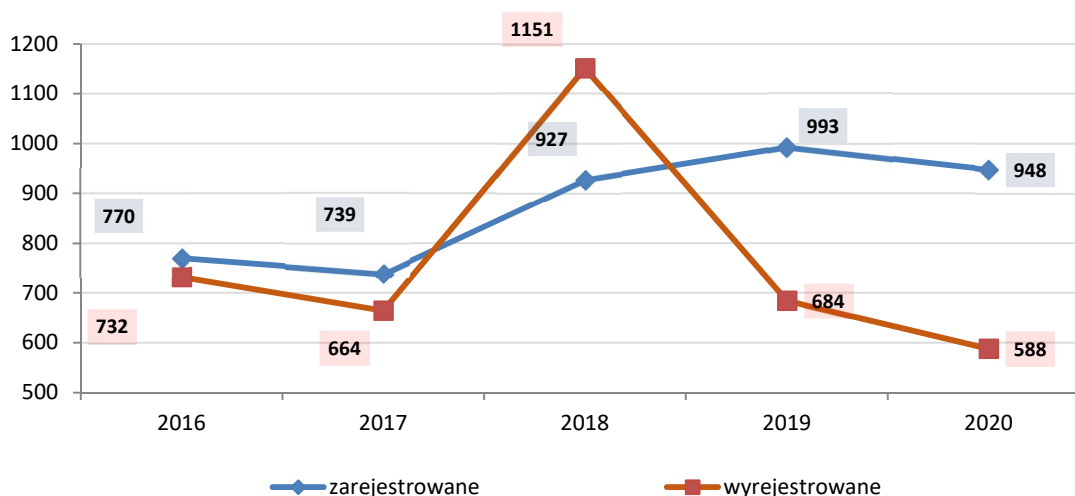

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 struktura podmiotów gospodarki narodowej deklarujących prowadzenie działalności w zakresie inteligentnych specjalizacji różniła się w niewielkim stopniu od struktury całej gospodarki w regionie. W obu przypadkach dominowały mikroprzedsiębiorstwa, w których przewidywana liczba zatrudnionych nie przekraczała 9 osób – w całej gospodarce regionu było to 95,89% (w porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost o 0,16 pkt. proc.), natomiast w podmiotach działających w IS - 92,81% (wzrost o 0,34 pkt. proc.). Małe firmy (10-49 osób) stanowiły odpowiednio 3,27% (spadek o 0,13 pkt. proc.) oraz 5,54% (spadek o 0,26 pkt. proc.). Średnie firmy (50-249 osób) stanowiły w gospodarce – 0,76% (spadek o 0,02 pkt. proc) podczas, gdy wśród podmiotów działających w inteligentnych specjalizacjach było ich 1,40% (spadek o 0,07 pkt. proc.). Najniższy odsetek firm występujących w regionie, to firmy w których przewidywana liczba zatrudnionych przekracza 250 osób. W całej gospodarce regionu odsetek ten wyniósł 0,09% (utrzymał się na tym samym poziomie co w roku 2019), a w obszarze inteligentnych specjalizacji 0,24% (spadek o 0,02 pkt. proc.).

⁵ W wyliczeniach pod uwagę zostały wzięte także PKD firm wpisujących się w produkcję maszyn dla inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (wyróżnione w raporcie pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim - Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

Wykres 5 Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020, według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje⁶

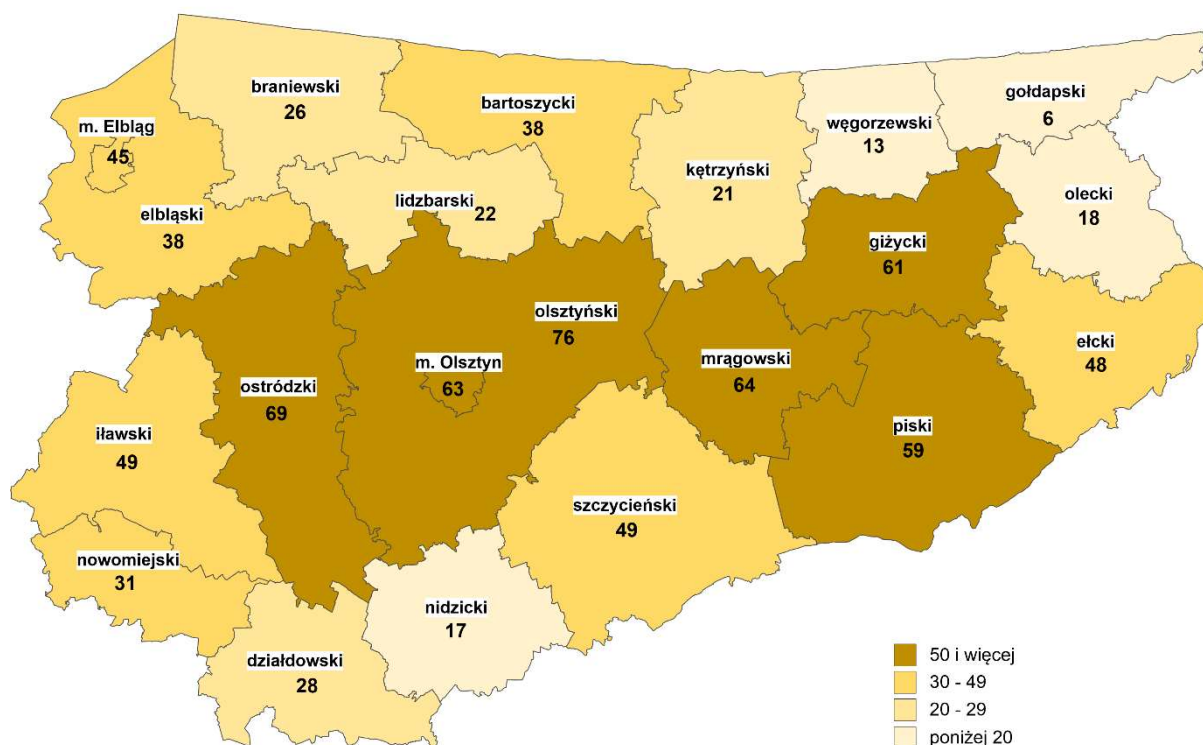
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 r. w województwie warmińsko-mazurskim powstało 10 484 nowych przedsiębiorstw (o 12,28% mniej niż w roku 2019), z czego w obszarach IS zarejestrowanych zostało 948 (o 4,53% mniej niż w roku 2019)⁷. W tym samym czasie zlikwidowanych zostało 5 678 przedsiębiorstw (o 15,67% mniej niż w roku 2019), z czego 588 firm, których działalność wpisywała się w obszary inteligentnych specjalizacji (zlikwidowanych zostało o 14,04% mniej firm niż w roku 2019). Najwięcej nowych przedsiębiorstw powstało w ramach działu PKD I55 *zakwaterowanie* (194 podmioty), z czego 166 podmiotów o PKD 55.20.Z - *obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania* (ekonomia wody). Najwięcej nowych podmiotów w inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości powstało w ramach działu A01 (*uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową*): 168 nowych podmiotów, z czego 59 podmiotów działających ramach PKD 0149Z (*chów i hodowla pozostałych zwierząt*). W specjalizacji drewno i meblarstwo najwięcej podmiotów powstało w następujących działach PKD: C16 (*produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania*) 86 nowych podmiotów, C31 (*produkcja mebli*): również 86 nowych podmiotów oraz działu F43 (*roboty budowlane specjalistyczne*): 77 nowych podmiotów, wszystkie o PKD 4332Z (*zakładanie stolarki budowlanej*). Od 2018 roku spada liczba zlikwidowanych firm wpisujących się w inteligentne specjalizacje. Od roku 2017 do 2019 liczba nowo powstałych przedsiębiorstw w ramach specjalizacji województwa wzrasta, (w 2020 r. w relacji do roku 2019 nastąpił niewielki spadek).

⁶ W wyliczeniach pod uwagę zostały wzięte także PKD firm wpisujących się w produkcję maszyn dla inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (wyróżnione w raporcie pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim - Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

⁷ Jw.

Mapa 1 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionu z podziałem na powiaty⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

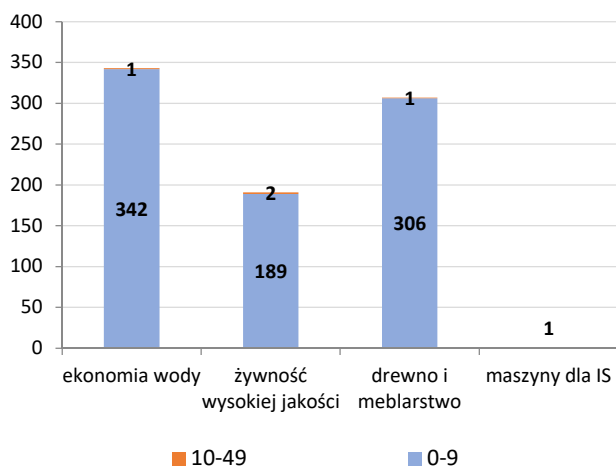
Spółród 948 nowych przedsiębiorstw, których PKD wpisywało się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego⁹ najwięcej powstało w powiecie olsztyńskim – 76. Wysoka koncentracja nowych firm została również odnotowana w powiecie ostródzkim – 69, mrągowskim – 64, mieście na prawach powiatu Olsztyn – 63 oraz powiatach giżyckim – 61 i piskim – 59. Najmniej podmiotów powstało w powiatach: nidzickim – 17, węgorzewskim – 13 oraz góldapskim – 6. Średnio na jeden powiat powstało 45 nowych podmiotów¹⁰.

⁸ W wyliczeniach pod uwagę zostały wzięte także PKD firm wpisujących się w produkcję maszyn dla inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego (wyróżnione w raporcie pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim - Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

⁹ Jw.

¹⁰ Na mapie przedstawione zostały nowo zarejestrowane podmioty, dla których w rejestrze REGON podany został powiat (107 podmiotów nie miało przypisanego powiatu).

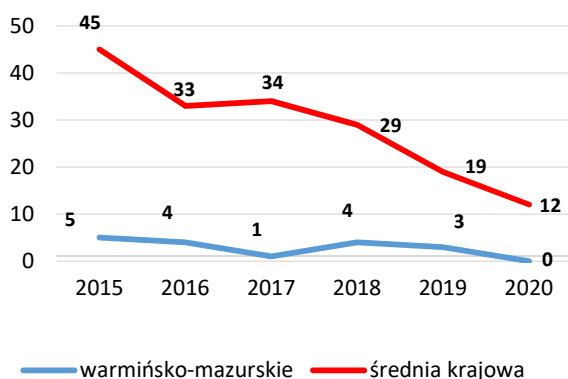
Wykres 6 Podmioty powstałe w 2020 r. o PKD wpisującym się w IS wg wielkości zatrudnienia

W 2020 r. najwięcej nowych firm zatrudniających do 9 osób, podobnie jak w roku 2019, powstało w ramach specjalizacji ekonomia wody - 342. W ramach specjalizacji drewno i meblarstwo powstało 306 podmiotów zatrudniających do 9 osób, natomiast w przypadku żywności wysokiej jakości - 189. Łącznie 4 nowo powstałe firmy w ramach inteligentnych specjalizacji regionu zadeklarowało zatrudnienie od 10 do 49 pracowników. W badanym roku nie założono ani jednej nowej firmy zatrudniającej powyżej 49 osób. Spośród 948 nowo powstałych firm: 106 nie podało przewidywanej liczby osób zatrudnionych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

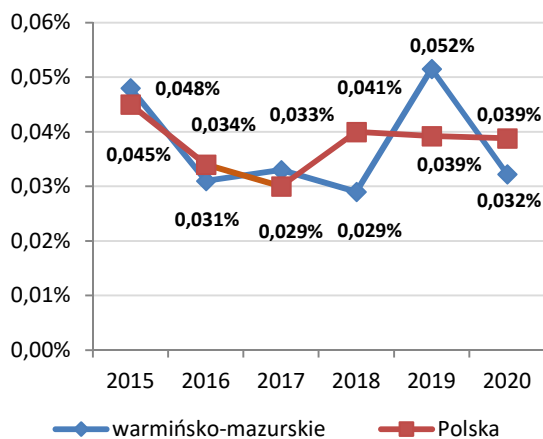
Wykres 7 Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego

Liczba nowo zarejestrowanych spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego znacznie spadła od roku 2015 zarówno w województwie warmińsko-mazurskim jak i w kraju (jednocześnie liczba nowo zarejestrowanych firm z udziałem kapitału zagranicznego w województwie wyraźnie odbiega od średniej krajowej). W 2020 w regionie nie powstała żadna nowa spółka z obcym kapitałem. W 2019 r. były to 3 podmioty, ale ich liczba była sześciokrotnie niższa niż średnia krajowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

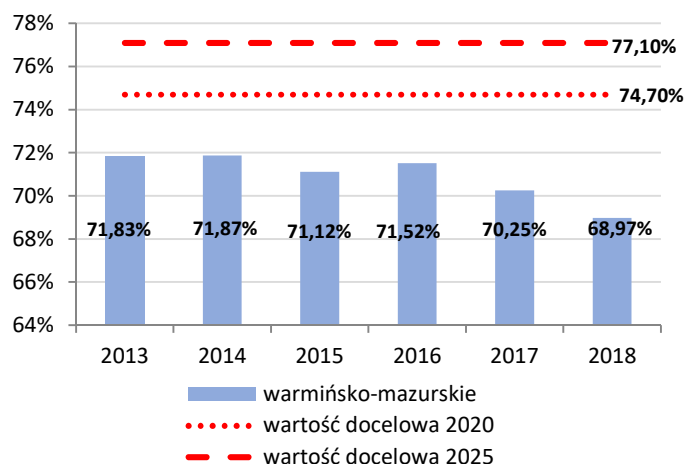
Wykres 8 Przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych jako % przedsiębiorstw ogółem

W roku 2020 przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych stanowiły 0,032% wszystkich firm w regionie (spadek o 0,020 pkt. proc. w porównaniu do roku 2019). W badanym okresie najwyższy odsetek podmiotów, które zgłosiły patent odnotowano w 2019 r. Odsetek przedsiębiorstw z Warmii i Mazur, które dokonały zgłoszeń patentowych był niższy od średniej krajowej o 0,007 pkt. proc. W latach 2015-2017 utrzymywał się na poziomie zbliżonym do średniej krajowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Patentowego RP

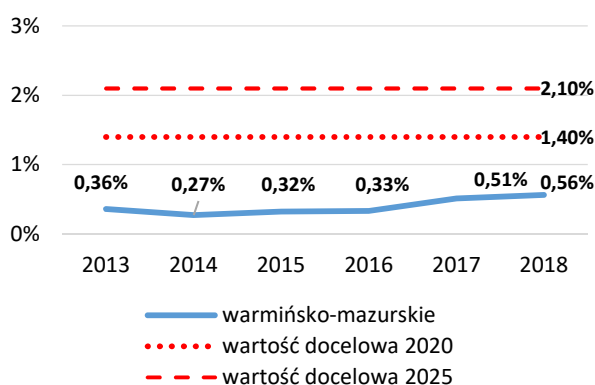
Wykres 9 PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących)¹¹

W latach 2013–2018 wartość PKB na mieszkańca w odniesieniu do średniej krajowej zmalała z 71,83% do 68,97% (spadek o 2,86 pkt. proc.). W roku 2018 do osiągnięcia wartości docelowej na rok 2020 brakowało 5,73 pkt. proc., natomiast do osiągnięcia wartości docelowej na rok 2025 brakowało 8,13 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10 Nakłady na działalność B+R (GERD) jako % PKB wg cen bieżących

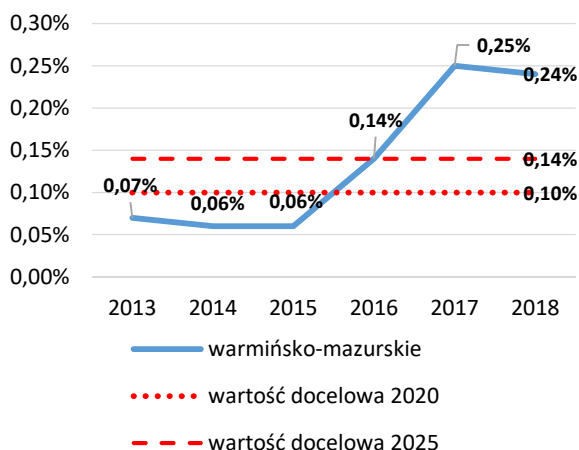

Od roku 2015 zauważalny jest trend wzrostowy wskaźnika nakłady na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących. W 2018 r. wskaźnik osiągnął najwyższy w badanym okresie poziom: 0,56% (wzrost od roku 2013 o 0,20 pkt. proc., zaś w relacji do roku 2017 o 0,05 pkt. proc.). Do osiągnięcia wartości docelowych w latach 2020 oraz 2025 brakuje kolejno: 0,84 pkt. proc. oraz 1,54 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹¹ Przedstawione na wykresie dane dla poszczególnych lat różnią się od danych przedstawionych w poprzednich raportach z powodu aktualizacji danych. Zgodnie z informacją podaną przez GUS: „dane z rachunków regionalnych za lata 2000-2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej”.

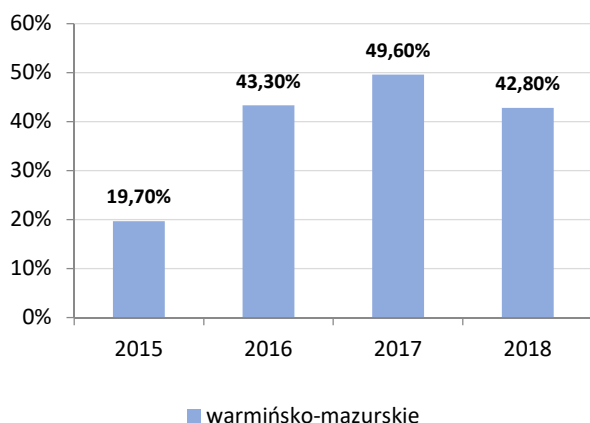
Wykres 11 Nakłady wewnętrzne na działalność B+R sektora przedsiębiorstw w relacji do PKB

W 2018 r. nakłady wewnętrzne na działalność B+R ponoszone przez przedsiębiorstwa nieznacznie spadły w porównaniu do 2017 r. (spadek o 0,01 pkt. proc.). W latach 2013-2017 nastąpił widoczny wzrost nakładów na B+R ponoszonych przez podmioty gospodarcze z 0,07% do 0,25% (o 0,18 pkt. proc.). W latach 2013-2018 średnia wartość dla Polski wzrosła o 0,42 pkt. proc. (z 0,38 % w 2013 r. do 0,80 % w 2018 r.). Wartość docelowa wyznaczona na rok 2020 została przekroczona w 2016, w tym samym roku została również osiągnięta wartość docelowa dla 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 12 Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem¹²

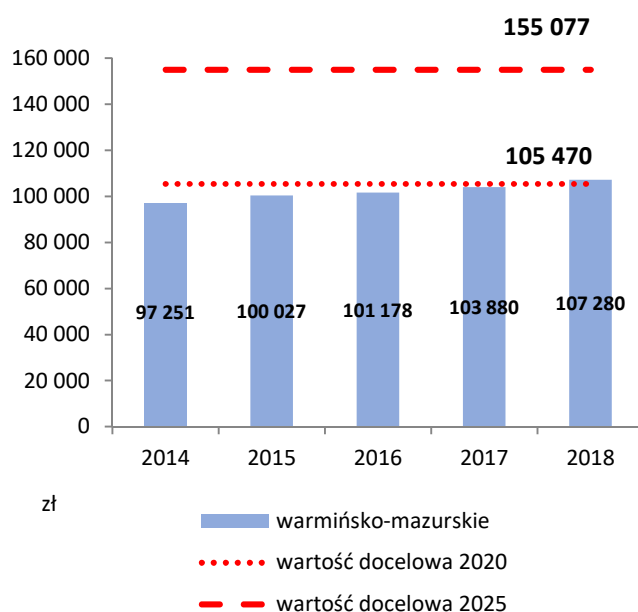

W roku 2018 w województwie warmińsko-mazurskim odnotowano spadek udziału nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem w porównaniu do roku 2017 (o 6,8 pkt. proc.). W roku 2018 województwo znajdowało się na 14 pozycji w kraju (spadek o jedną pozycję w stosunku do roku 2017). Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem dla Polski w roku 2018 osiągnął poziom 66,10% (wzrost o 1,6 pkt. proc. w porównaniu do roku 2017).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹² Zgodnie z informacją podaną na stronie GUS dane statystyczne dot. udziału nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem dla województwa warmińsko-mazurskiego zostały w roku 2019 objęte tajemnicą statystyczną.

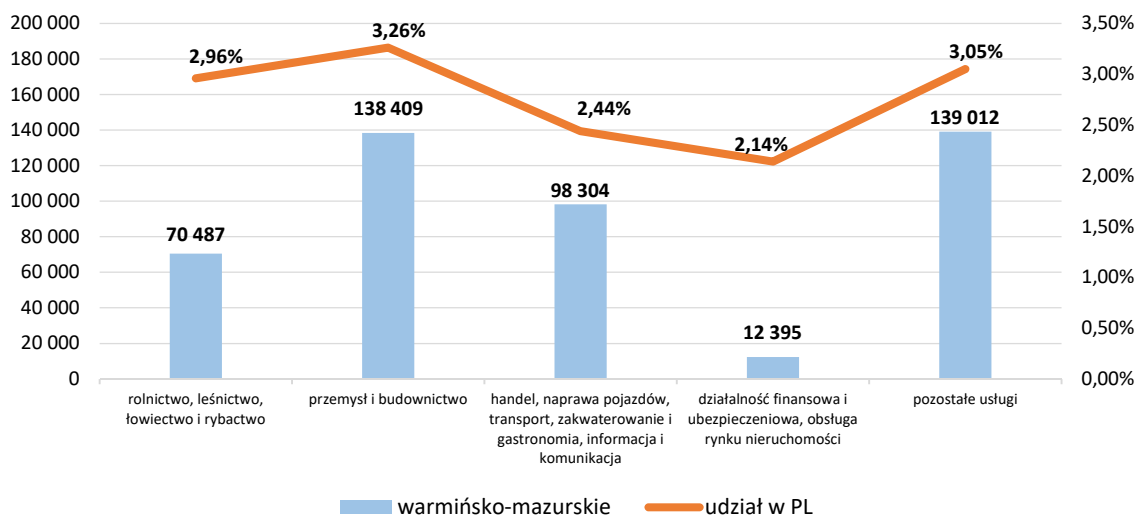
Wykres 13 Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na jednego pracującego¹³

W latach 2014-2018 wartość dodana brutto na 1 pracującego w województwie warmińsko-mazurskim wzrastała osiągając w roku 2018 wartość 107,28 tys. zł (wzrost o 10,38%). W roku 2018 region uplasował się na 12 pozycji w kraju (podobnie jak 2017 r.). W latach 2014-2018 średnia krajowa stopniowo wzrastała osiągając w roku 2018 poziom 123,45 tys. zł (wzrost od roku 2014 o 12,96%). W roku 2018 została przekroczona wyznaczona na rok 2020 wartość docelowa o 1,81 tys. zł. W celu osiągnięcia wartości docelowej wyznaczonej na rok 2025 wartość dodana brutto powinna wzrosnąć o 47,80 tys. zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 14 Pracujący w gospodarce regionu według faktycznego miejsca pracy w 2019 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

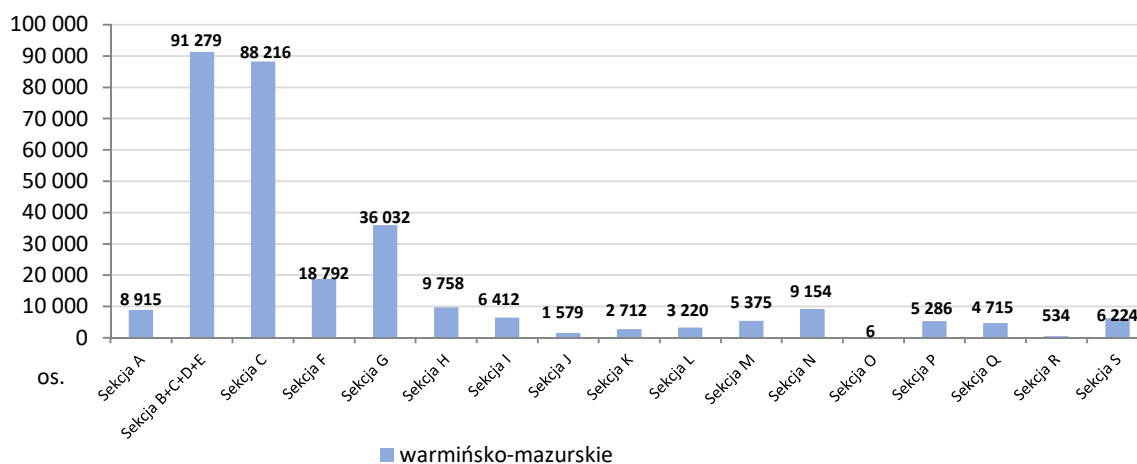
Udział osób pracujących w regionie w roku 2019 w poszczególnych sektorach gospodarki kraju utrzymał się na poziomie zbliżonym do roku 2018 i wyniósł kolejno:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo: 2,96% (tyle samo co w roku 2018)
- przemysł i budownictwo: 3,26% (spadek o 0,03 pkt. proc.)

¹³ Przedstawiona na wykresie wartość dodana brutto dla poszczególnych lat różni się od wartości przedstawionej w poprzednich raportach z powodu aktualizacji danych. Zgodnie z informacją podaną przez GUS: „dane z rachunków regionalnych za lata 2000-2018 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej”.

- handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja: 2,44% (spadek o 0,01 pkt. proc.)
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości: 2,14 % (spadek o 0,03 pkt. proc.)
- pozostałe usługi: 3,05% (spadek o 0,04 pkt. proc.)

Wykres 15 Zatrudnieni w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 w 2019 r.

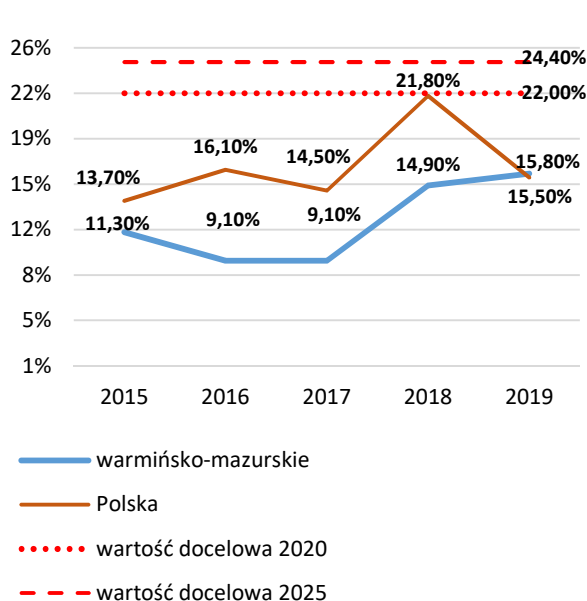
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sekcje PKD	Nazwa
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa

Liczba osób zatrudnionych w sektorze prywatnym w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła ogółem w roku 2019: 209,99 tys. (wzrost o 0,85% w stosunku do roku 2018). Najwięcej osób znalazło zatrudnienie w branżach związanych z przetwórstwem przemysłowym: 88,22 tys. (o 1,17% więcej niż w roku 2018), na drugim miejscu znalazł się handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych: 36,03 tys. (w relacji do 2018 r. wzrost o 1,02%), miejsce trzecie należało do branży budowlanej zatrudniającej ogółem 18,79 tys. osób (wzrost do roku poprzedniego o 1,06%). Podobnie

jak w latach poprzednich są to branże sektora prywatnego zatrudniające najwięcej pracowników w regionie.

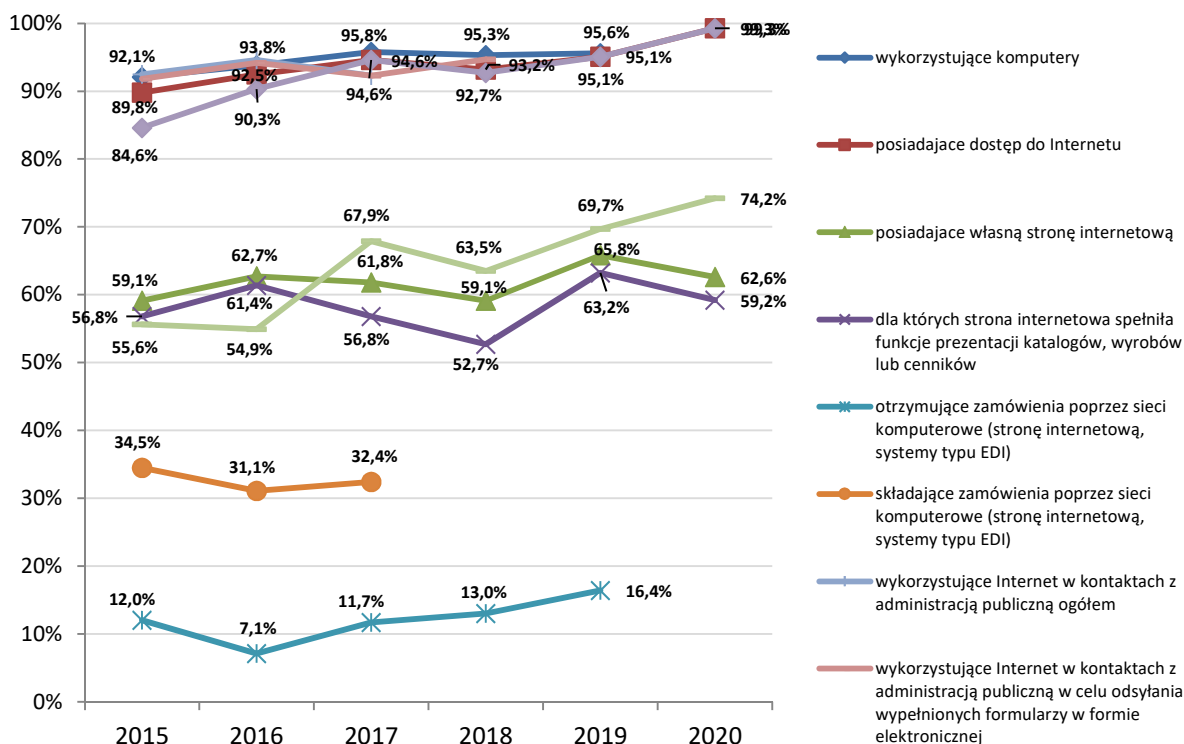
Wykres 16 Odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle i usługach

Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2019 wyniósł 15,80%, wskaźnik wzrósł o 0,90 pkt. proc. w porównaniu do roku poprzedzającego. Od roku 2015 nastąpił wzrost udziału przedsiębiorstw innowacyjnych o 4,50 pkt. proc. (w kraju udział przedsiębiorstw innowacyjnych wyniósł 15,50%, co oznacza spadek od roku 2018 o 6,3 pkt. proc., natomiast w relacji do 2015 r. wzrost o 1,80 pkt. proc.). W roku 2019 do osiągnięcia wartości docelowych wyznaczonych dla roku 2020 oraz 2025 brakowało kolejno: 6,20 pkt. proc. oraz 8,60 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 17 Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach¹⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹⁴ Dane zaprezentowane na wykresie oraz wykorzystane w tabeli dla poszczególnych składowych wskaźnika są najbardziej aktualnymi danymi udostępnionymi przez GUS i dot. przedsiębiorstw ogółem (przedsiębiorstwa sektora niefinansowego).

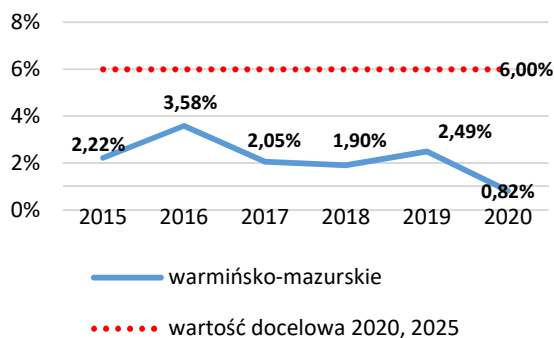
W roku 2020 firmy posiadające dostęp do Internetu w województwie warmińsko-mazurskim stanowiły 99,3% (wzrost w relacji do roku 2019 o 4,2 pkt. proc., a w relacji do roku 2015 o 9,5 pkt. proc.). Wartości docelowe wyznaczone zarówno dla roku 2020 jak i 2025 zostały przekroczone już w 2016 roku. Wykorzystanie przez firmy z rejonu Internetu szerokopasmowego osiągnięto w roku 2020 również poziom 99,3%, co oznacza wzrost o 4,2 pkt. proc. w stosunku do roku 2019 oraz 14,7 pkt. proc. w stosunku do roku 2015 (wartości docelowe zostały przekroczone w roku 2017). Odsetek firm posiadających własną stronę internetową wyniósł w badanym roku 62,6% (o 3,2 pkt. proc. mniej niż w roku 2019, ale w porównaniu do roku 2015 wzrost o 3,5 pkt. proc.). Odsetek ten bliski był osiągnięcia wartości docelowej wyznaczonej dla roku 2020 (zabrakło 0,13 pkt. proc.), do osiągnięcia wartości docelowej dla roku 2025 brakuje 3,63 pkt. proc. Także w relacji do roku 2019 zaobserwowano spadek odsetka firm, dla których strona internetowa pełniła funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników o 4 pkt. proc., (w stosunku do roku 2015 wzrost o 2,4 pkt. proc.). Wartość docelowa wyznaczona na rok 2020 została przekroczona w roku 2016 i 2019, w roku 2020 do jej osiągnięcia zabrakło 1,28 pkt. proc. Firmy wyposażające swoich pracowników w urządzenia przenośne, pozwalające na mobilny dostęp do Internetu stanowiły 74,2% (wzrost o 4,5 pkt. proc. do roku 2019 oraz o 18,6 pkt. proc. do roku 2015). Wartości docelowe dla tej składowej wskaźnika zostały przekroczone w 2017 r.

W 2019 roku w województwie warmińsko-mazurskim przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery stanowiły: 95,6% (niewielki wzrost o 0,3 pkt. proc. w relacji do roku poprzedniego), przy czym wartości docelowe wyznaczone na lata 2020 oraz 2025 przekroczone zostały już w roku 2018. Zgodnie z ostatnimi dostępnymi danymi (rok 2018) firmy korzystające z Internetu w kontaktach z administracją publiczną w celu odsyłania wypełnionych formularzy w formie elektronicznej stanowiły 94,7% (wzrost o 2,9 pkt. proc. do roku 2015), w 2018 r. przekroczone zostały również wartości docelowe wyznaczone dla roku 2020 o: 1,77 pkt. proc. oraz dla roku 2025 o 0,79 pkt. proc. Poniżej tabela przedstawiająca wartości docelowe oraz punkty procentowe przekraczające bądź brakujące do osiągnięcia wyznaczonych dla poszczególnych składowych wskaźnika wartości docelowych na podstawie dostępnych danych.

Przedsiębiorstwa:	Wartość docelowa (2020) w %	Różnica w pkt. proc.	Wartość docelowa (2025) w %	Różnica w pkt. proc.
• wykorzystujące komputery	93,19	+ 2,41 (2019)	94,14	+ 1,46 (2019)
• posiadające dostęp do Internetu	91,17	+ 8,13 (2020)	92,38	+ 5,16 (2020)
• posiadające własną stronę internetową	62,73	-0,13 (2020)	66,23	- 3,63 (2020)
• dla których strona internetowa spełniła funkcje prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników	60,48	- 1,28 (2020)	64,07	- 4,87 (2020)
• otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)	13,58	- 0,58 (2018)	15,34	- 2,34 (2018)
• składające zamówienia poprzez sieci komputerowe (stronę internetową, systemy typu EDI)	37,89	- 5,49 (2017)	41,42	- 9,02 (2017)
• wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną ogółem	92,93	- 0,63 (2017)	93,91	- 1,61 (2017)
• wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną w celu odsyłania wypełnionych formularzy w formie elektronicznej	92,93	+ 1,77 (2018)	93,91	+ 0,79 (2018)

• wyposażające swoich pracowników w urządzenia przenośne, pozwalające na mobilny dostęp do Internetu	59,30	+ 14,90 (2020)	62,92	+ 11,28 (2020)
• posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu	90,91	+ 8,39 (2020)	92,15	+ 7,15 (2020)

Wykres 18 Udział podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego na tle kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020¹⁵

W latach 2015-2020 udział podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego w pozyskiwaniu środków z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020 spadł o 1,40 pkt. proc. (w roku 2020 wyniósł 0,82%, co oznacza spadek o 1,67 pkt. proc. w relacji do roku 2019). Nie została osiągnięta przewidziana dla roku 2020 wartość docelowa (brakuje 5,18 pkt. proc.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.funduszeuropejskie.gov.pl

Tabela 1 Podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego na tle kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Horyzont 2020¹⁶

Horyzont 2020	2014			2015			2016		
	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji
WW-M	3	209 863 €	1	10	1 652 661 €	0	7	645 580 €	1
Polska*	166	36 263 733 €	13	345	78 175 255 €	49	361	81 740 918 €	48
Horyzont 2020	2017			2018			2019		
	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisany GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji
WW-M	8	713 584 €	0	3	272 613 €	0	4	107 250 €	0
Polska*	413	99 831 988 €	59	336	82 177 905 €	35	439	173 889 517 €	48

¹⁵ Różnica w danych prezentowanych w niniejszym Raporcie w stosunku do danych z Raportu za rok 2019 r. wynika z aktualizacji danych (w związku z rozwiązywaniem/aneksowaniem części umów w ramach POIR). W związku ze zmianą metodologii wyliczeń (od 2019 r.) wartość bazowa podana w niniejszym Raporcie różni się od wartości bazowej podanej w Raporcie końcowym *Monitoring inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego*.

¹⁶ Różnice w danych podanych w prezentowanym Raporcie, w stosunku do danych z Raportu za 2019 r. wynikają z uzupełniania danych w bazach eCORDA oraz EUROSTATu (uzupełniania danych dot. konkursów i uwzględnieniu ewentualnych zmian w umowach grantowych GA).

Horyzont 2020	2020			2021			W przygotowaniu		
	Liczba uczestnictw w projektach z podpisanym GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisanym GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji	Liczba uczestnictw w projektach z podpisanym GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji
WW-M	9	3 292 819 €	1	0	0,00 €	0	3	509 979 €	0
Polska*	506	134 476 094 €	46	13	3 095 659 €	1	118	44 210 136 €	8

*bez woj. warmińsko-mazurskiego

Źródło: Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE na podstawie baz eCORDA oraz Eurostatu

Liczba uczestnictw = liczba uczestnictw organizacji w projektach (1 projekt = wiele uczestnictw/jedna organizacja może brać udział w więcej niż jednym projekcie)

GA (Grant Agreement) = umowa grantowa

Liczba koordynacji = liczba projektów, w których podmiot pełnił funkcję koordynatora

W okresie od roku 2014 do 2020 liczba uczestnictw podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego w projektach dofinansowywanych z Programu Horyzont 2020 wyniosła 44. Łączna kwota dofinansowania projektów, w których uczestniczyły podmioty z regionu wyniosła 6 894 369 EUR. Obecnie na etapie przygotowania znajdują się projekty, w których przewidywana liczba uczestnictw z województwa warmińsko-mazurskiego, to 3. W roku 2020 odnotowano 9 uczestnictw podmiotów z Warmii i Mazur w projektach z podpisanymi umowami grantowym, natomiast wartość dofinansowania projektów, w których udział brały podmioty z regionu opiewała na 3 292 819 EUR. Na przestrzeni lat funkcja koordynatora pełniona była przez organizacje z województwa trzy razy: w roku 2014, 2016 oraz 2020. Łącznie 18 podmiotów z regionu brało, bądź bierze udział w 30 projektach dofinansowywanych z Programu Horyzont 2020 (3 kolejne projekty znajdują w fazie przygotowawczej)¹⁷.

Tabela 2 Udział podmiotów z kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Horyzont 2020 z podziałem na województwa

Województwo	2020		
	Liczba uczestnictw w projektach z podpisanym GA	Dofinansowanie Netto	Liczba koordynacji
Polska	9	861 428 €	0
Dolnośląskie	29	8 485 593 €	2
Kujawsko-Pomorskie	12	1 492 694 €	1
Lubelskie	12	2 053 610 €	2
Lubuskie	1	0,00 €	0
Łódzkie	26	7 911 946 €	3
Małopolskie	57	22 060 378 €	9
Mazowieckie	208	52 802 876 €	16
Opolskie	2	227 500 €	0
Podkarpackie	11	1 217 233 €	0
Podlaskie	6	802 675 €	0
Pomorskie	34	13 660 149 €	1

¹⁷ Na podstawie danych pochodzących ze strony internetowej Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE, stan na 08.03.2021 r.

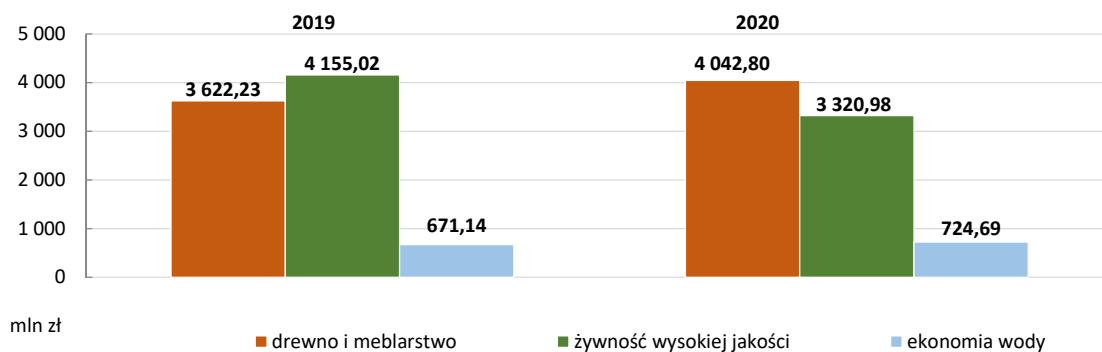
Śląskie	30	7 627 488 €	3
Świętokrzyskie	7	758 268 €	1
Warmińsko-Mazurskie	9	3 292 819 €	1
Wielkopolskie	53	12 686 913 €	7
Zachodniopomorskie	9	1 827 343 €	1
Suma końcowa	515	137 768 913 €	47

Źródło: Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE na podstawie baz eCORDA oraz Eurostatu

Liderami w pozyskiwaniu środków oferowanych w ramach programu Horyzont 2020 podobnie jak w latach 2018-2019 były podmioty z województwa mazowieckiego (łącznie 208 uczestnictw w roku 2020, uzyskane dofinansowanie wyniosło łącznie 52,80 mln EUR netto). Wysoką aktywność w pozyskiwaniu wsparcia oferowanego w ramach programu wykazywały również podmioty z województw: małopolskiego (57 uczestnictw), wielkopolskiego (53 uczestnictwa), pomorskiego (34 uczestnictwa) oraz śląskiego (24 uczestnictwa). Podmioty z tych województw także w latach ubiegłych znajdowały się w czołówce pod względem pozyskiwania funduszy z Horyzontu 2020. Łączna kwota, którą podmioty z Polski otrzymały w roku 2020 na swoją działalność w ramach projektów dofinansowywanych ze środków tego programu wyniosła ponad 137,77 mln EUR netto, a w samym województwie warmińsko-mazurskim - 3,29 mln EUR netto.

3. Rozwój inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego

Wykres 19 Eksport towarów wpisujących się w inteligentne specjalizacje w ujęciu łącznym w 2020 r.¹⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Eksport produktów z branż wpisujących się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020 osiągnął kolejno poziom:

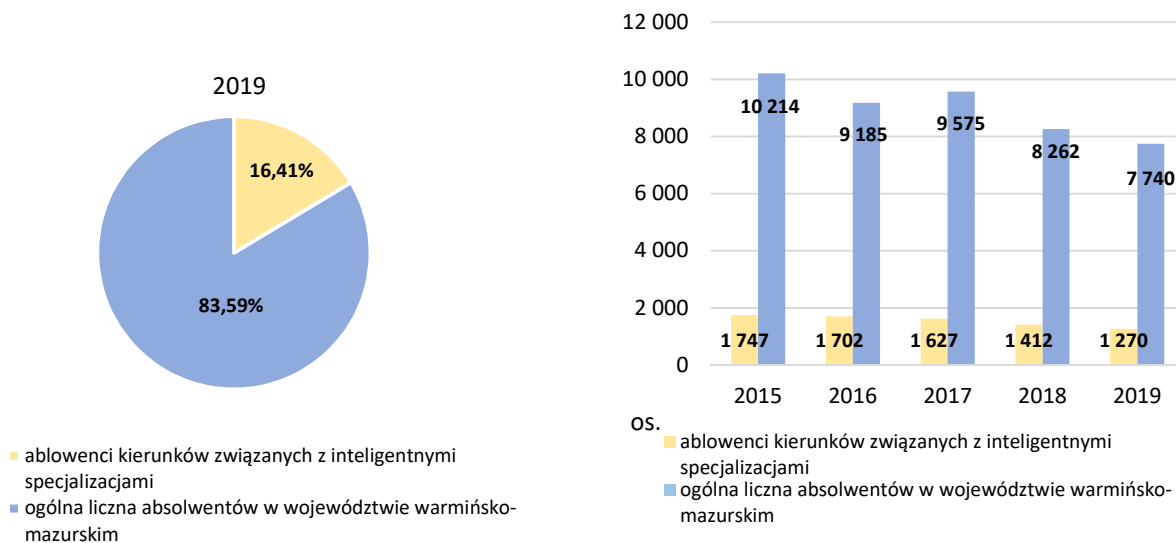
- drewno i meblarstwo – 4 042,80 mln zł,
- żywność wysokiej jakości 3 320,98 mln zł
- ekonomia wody – 724,69 mln zł.

Łącznie eksport towarów inteligentnych specjalizacji regionu wyniósł 8 088,48 mln zł. W relacji do roku 2019 odnotowano wzrost w obszarze dwóch specjalizacji: drewno i meblarstwo (o 11,61%) oraz ekonomii wody (o 7,98%). W przypadku specjalizacji żywność wysokiej jakości odnotowany został 20,07% spadek wartości eksportu (jest to pierwszy od 2015 r. spadek wartości eksportu produktów zaliczanych do inteligentnych specjalizacji regionu, w przypadku ekonomii wody oraz drewna i meblarstwa następuje stały wzrost)¹⁹.

¹⁸ Przydział towarów eksportowych (działów klasyfikacji CN) do inteligentnych specjalizacji województwa: ekonomia wody 89, drewno i meblarstwo od 44 do 46 oraz 94, żywność wysokiej jakości od 1 do 23. Na podstawie opracowania „Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz, czerwiec 2015 r.).

¹⁹ Wyliczenia dot. relacji w stosunku do roku 2019 uwzględniają uaktualniania/korekty danych Krajowej Administracji Skarbowej (wartość eksportu produktów wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu uwzględniona w niniejszym raporcie różni się od podanej w raporcie za 2019 r. ze względu na wspomniane korekty).

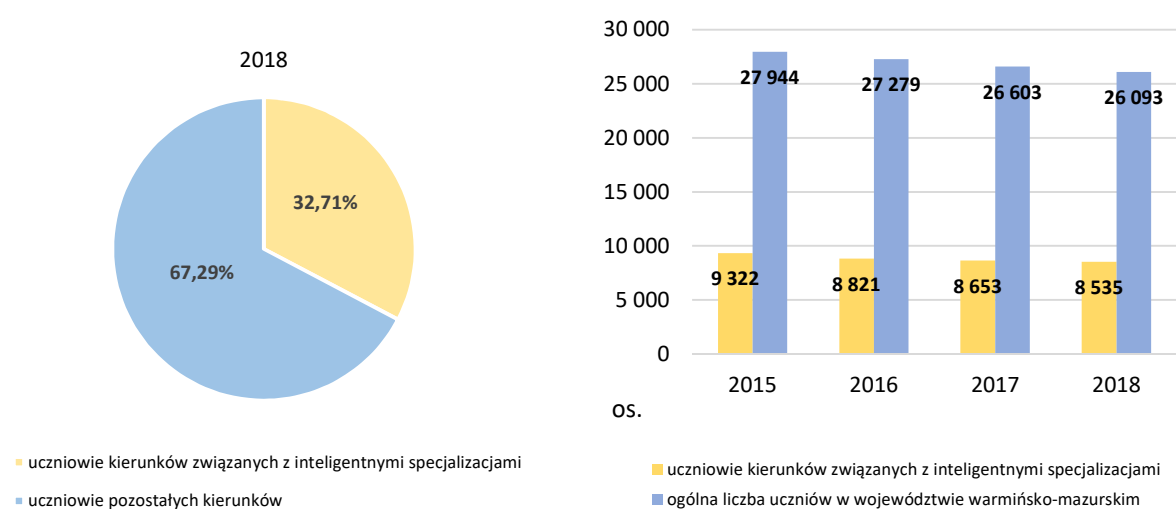
Wykres 20 Udział absolwentów grup kierunków związanych z inteligentnymi specjalizacjami w ogóle absolwentów szkół wyższych w województwie warmińsko-mazurskim (publicznych i prywatnych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział absolwentów grup kierunków studiów wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu w ogóle absolwentów szkół wyższych województwa wynosił kolejno, w roku 2015: 17,10%, w roku 2016: 18,53%, w roku 2017: 16,99%, w roku 2018: 17,09% oraz w roku 2019: 16,41%. W omawianym okresie obserwowany jest spadek liczby absolwentów szkół wyższych zarówno w ogólnej liczbie absolwentów w województwie jak i absolwentów kierunków wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu kolejno o: 24,22% oraz 27,30%.

Wykres 21 Udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych (bez specjalnych) z grup kierunków związanych z inteligentnymi specjalizacjami w ogóle uczniów tego typu szkół

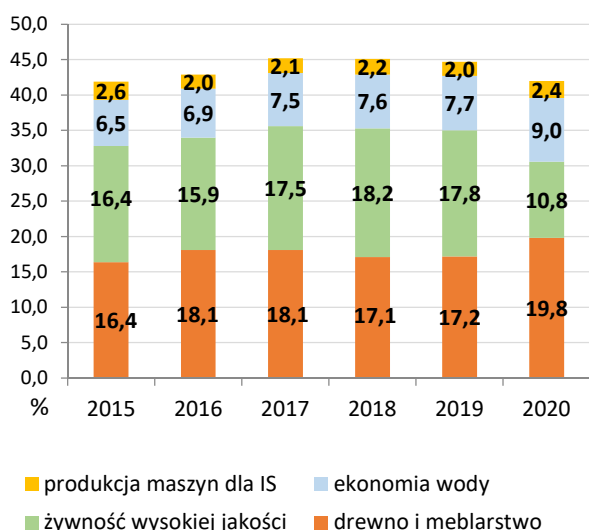
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych grup kierunków wpisujących się w inteligentne specjalizacje w ogóle uczniów szkół tego rodzaju wynosił kolejno, w roku 2015: 33,36%, w roku 2016: 32,35%, w roku 2017: 32,53% oraz w roku 2018: 32,71%. Podobnie

jak w przypadku absolwentów szkół wyższych w latach 2015-2018 obserwowany jest spadek liczby uczniów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych zarówno w ogólnej liczbie uczniów w województwie jak i uczniów kierunków wpisujących się w inteligentne specjalizacje kolejno o: 6,62% oraz 8,44%. Natomiast udział uczniów kierunków wpisujących się w inteligentne specjalizacje w ogólnej liczbie uczniów szkół średnich w porównaniu do roku 2015 spadł o 0,65 pkt. proc., w porównaniu do roku 2017 wzrósł o 0,18 pkt. proc.

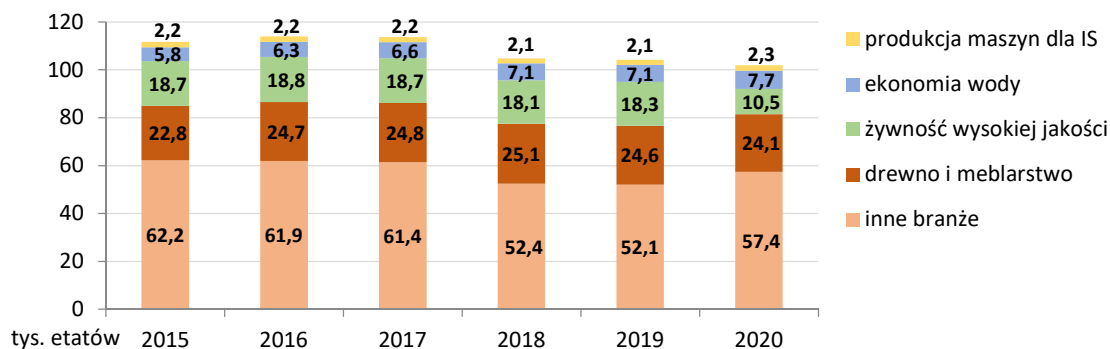
Wykres 22 Wartość dodana brutto w latach 2015-2020²⁰

Wartość dodana brutto w przedsiębiorstwach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu, wyniosła w roku 2020: 42% wartości dodanej brutto wypracowanej przez wszystkie firmy zarejestrowane na terenie województwa, w których pracowało co najmniej 10 osób (nastąpił spadek o 2,7 pkt. proc. w relacji do roku 2019). W latach 2015-2020 wartość wskaźnika wzrosła o 0,1 pkt. proc (w badanych latach najwyższy poziom wskaźnika osiągnięty został w roku 2017: 45,2%, od tego roku obserwowany jest spadek wartości dodanej brutto firm powiązanych ze specjalizacjami regionu).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 23 Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji²¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

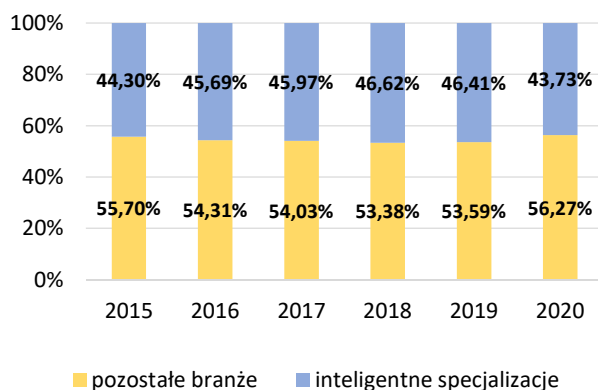
Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących to 10 osób i więcej wyniosło w roku 2020 – 44,6 tys. etatów. W porównaniu do roku 2015 odnotowany został spadek o 9,84% (4,9 tys. os.), natomiast w relacji do roku 2019 spadek wyniósł 14,4% (7,5 tys. os.). Najwięcej osób, podobnie jak w latach poprzednich,

²⁰ Dane dot. wartości dodanej brutto generowane są na podstawie sprawozdania statystycznego F-01/I-01 (obejmującego podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej).

²¹ Dane dot. wartości dodanej brutto generowane są na podstawie sprawozdania statystycznego F-01/I-01 (obejmujące podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej).

znalazło zatrudnienie w ramach inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo - 24,1 tys., następnie w żywności wysokiej jakości - 10,5 tys. (najwyższy spadek zatrudnienia w relacji do roku poprzedniego został odnotowany właśnie w przypadku tej specjalizacji, z 18,3 do 10,5 tys. zatrudnionych), firmy wpisujące się w specjalizację ekonomia wody zatrudniały w 2020 r.: 7,7 tys. os. (o 7,69% więcej niż w roku 2019).

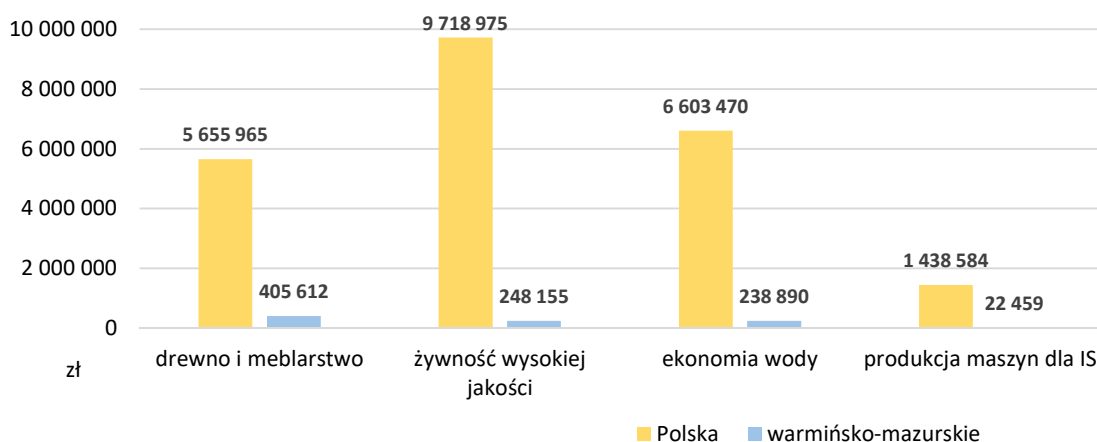
Wykres 24 Zatrudnienie w podmiotach z branż sklasyfikowanych do inteligentnych specjalizacji jako % zatrudnienia województwa ogółem²²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacji wyniosło w roku 2020 - 43,73% zatrudnienia województwa ogółem, w tym drewno i meblarstwo: 23,66%, żywność wysokiej jakości: 10,25%, ekonomia wody: 7,52%, produkcja maszyn dla inteligentnych specjalizacji: 2,31%. W relacji do roku 2015 nastąpił niewielki spadek o 0,57 pkt. proc. (w relacji do roku 2019 spadek wyniósł 2,68 pkt. proc.).

Wykres 25 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji w 2020 r.²³

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

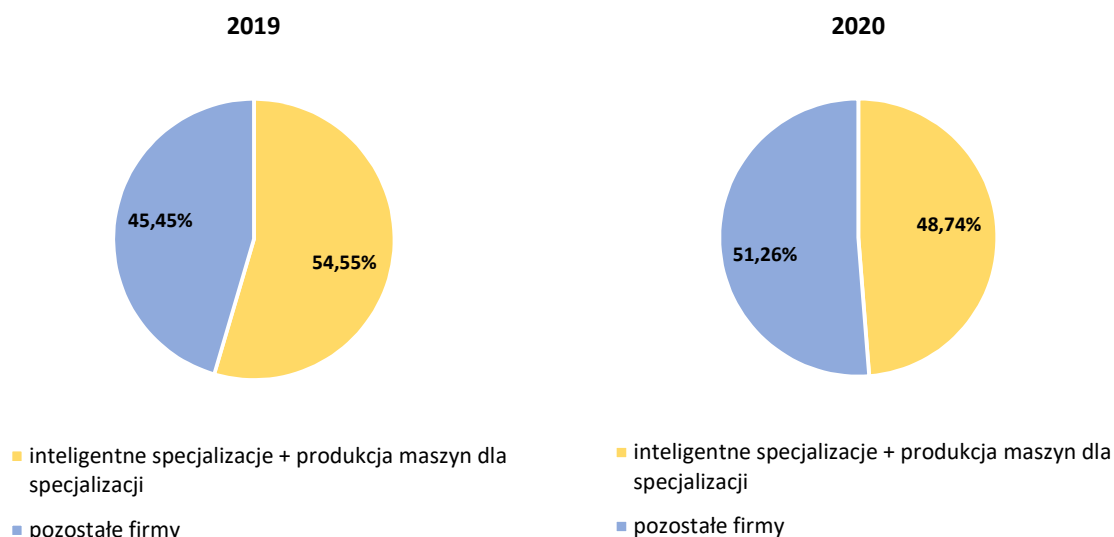
W roku 2020 najwyższe nakłady inwestycyjne podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego wpisujących się w inteligentne specjalizacje zostały poniesione podobnie jak w roku 2019 przez firmy działające w ramach specjalizacji drewno i meblarstwo i stanowiły: 7,17% ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez ogół firm w Polsce o PKD zgodnym z tą specjalizacją. Osiągnięty wynik dał regionowi 6 miejsce w kraju (o 2 pozycje niżej niż w 2019 r.). Najwyższe nakłady inwestycyjne w ramach specjalizacji drewno i meblarstwo poniosło województwo wielkopolskie. Niższy udział w krajowych nakładach inwestycyjnych w swoim sektorze w 2020 r. miały firmy ze specjalizacji żywność wysokiej jakości: 2,55% (12 miejsce w kraju, w 2019 r. region zajął 5 miejsce). Pierwsze miejsce

²² Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

²³ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

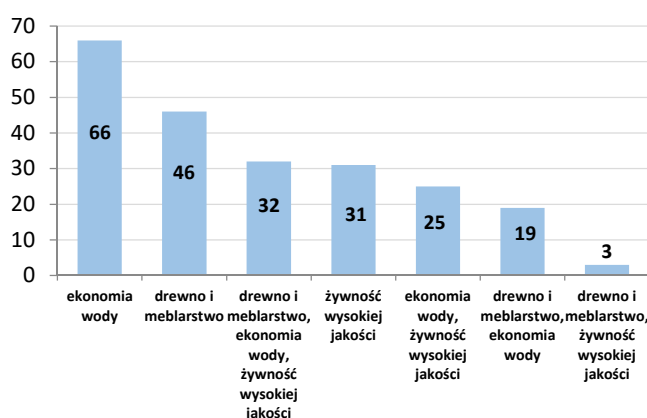
w poniesionych nakładach inwestycyjnych w zakresie żywności wysokiej jakości należało do województwa mazowieckiego. W przypadku specjalizacji ekonomia wody nakłady inwestycyjne stanowiły 3,62% wartości ogólnej poniesionej przez podmioty z tego sektora w kraju (województwo zajęło podobnie jak w roku poprzednim 10 miejsce w kraju: liderem było Mazowsze).

Wykres 26 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji w ogóle nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy w województwie warmińsko mazurskim w 2020 r.²⁴

W roku 2020 udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez podmioty wykazujące wpływ na inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego w ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy z regionu wyniósł 48,74%. W relacji do roku 2019 nastąpił spadek o 5,81 pkt .proc.

Wykres 27 Projekty innowacyjne wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu wsparte w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur²⁵

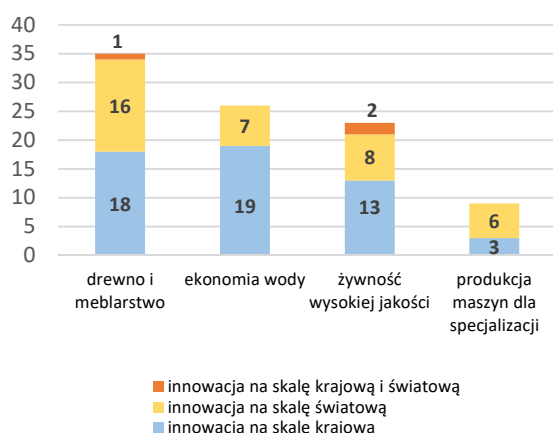
Najwyższa liczba projektów innowacyjnych wykazujących wpływ na rozwój inteligentnych specjalizacji regionu dotyczyła specjalizacji ekonomia wody: 66 projektów innowacyjnych, następnie drewno i meblarstwo: 46 projektów innowacyjnych, 31 projektów innowacyjnych sprzyjało rozwojowi specjalizacji żywność wysokiej jakości. 79 projektów innowacyjnych wpisywało się w więcej niż jedną specjalizację regionu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Olsztynie S.A. w Olsztynie

²⁴ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

²⁵ Dane przedstawiają projekty innowacyjne zidentyfikowane od początku wdrażania I osi priorytetowej RPO WiM do końca 2020 r.

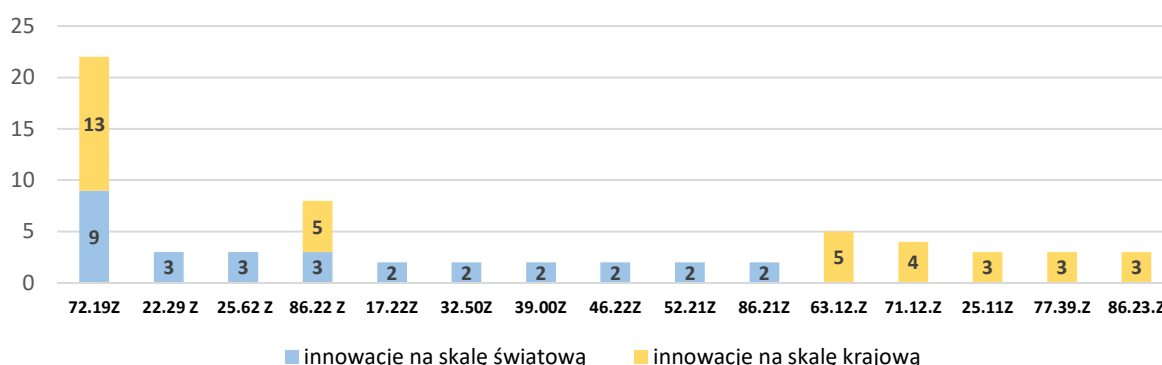
Wykres 28 Firmy z obszarów inteligentnych specjalizacji regionu realizujące projekty innowacyjne na skalę krajową i światową wsparte w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur²⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

W ramach I osi priorytetowej – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur najwięcej projektów innowacyjnych realizowano w specjalizacji drewno i meblarstwo: 35 (w tym najwięcej ze wszystkich specjalizacji na skalę światową oraz 1 na skalę krajową i międzynarodową), w ramach specjalizacji ekonomia wody: 26 (w tym najwięcej na skalę krajową). W ramach specjalizacji żywność wysokiej jakości zidentyfikowano 23 projekty innowacyjne, z czego 2 o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Wykres 29 PKD firm spoza inteligentnych specjalizacji z największą liczbą innowacji na skalę krajową oraz światową wspartych w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur²⁷

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Warmińsko-Mazurskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

Najwięcej projektów skutkujących powstaniem innowacji na skalę krajową: 13 oraz światową: 9 realizowanych było w obszarze PKD 72.19Z - badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych. W ramach PKD 86.22Z – praktyka lekarska specjalistyczna 3 projekty na skalę światową oraz 5 na krajową. Po 3 projekty na skalę światową realizowane były w ramach PKD:

- 22.29Z produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
- 25.62Z obróbka mechaniczna elementów metalowych

²⁶ Dane przedstawiają firmy z projektami innowacyjnymi zidentyfikowanymi od początku wdrażania I osi priorytetowej RPO WiM do końca 2020 r.

²⁷ Dane przedstawiają firmy z projektami innowacyjnymi zidentyfikowanymi od początku wdrażania I osi priorytetowej RPO WiM do końca 2020 r. Różnica w PKD firm podanych w niniejszym raporcie w porównaniu do raportu z monitorowania za rok 2019 wynika z weryfikacji i uaktualnienia danych.

Po 2 projekty innowacyjne na skalę światową wdrażano w obszarze PKD:

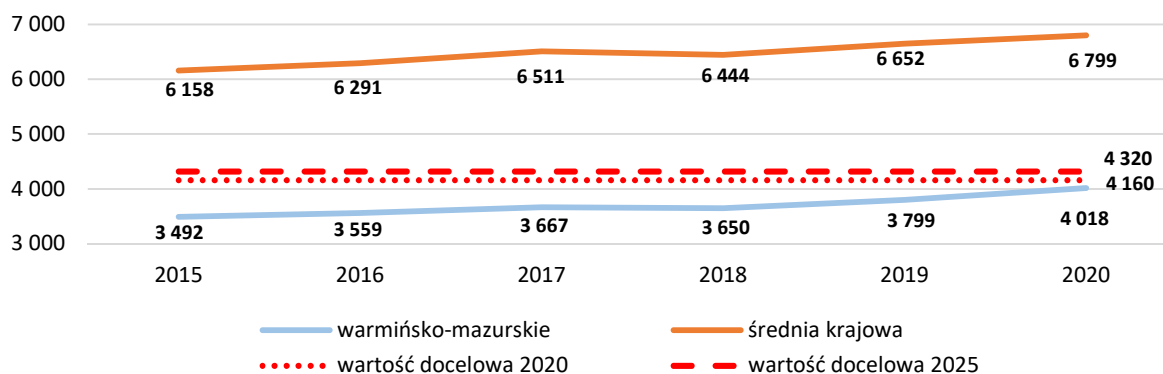
- 17.22Z produkcja artykułów gospodarstwa domowego, toaletowych i sanitarnych
- 32.50Z produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne
- 39.00Z działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
- 46.22Z sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
- 52.21Z działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
- 86.21Z praktyka lekarska ogólna

Wprowadzenie innowacji na skalę krajową deklarowało 5 firm o PKD 63.12 - działalność portali internetowych, 4 o PKD 71.12Z- działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne oraz po 3 w ramach PKD:

- 25.11Z - produkcja konstrukcji metalowych i ich części
- 77.39Z - wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane.
- 86.23Z - praktyka lekarska dentystyczna

3.1 Inteligentna specjalizacja: Ekonomia Wody

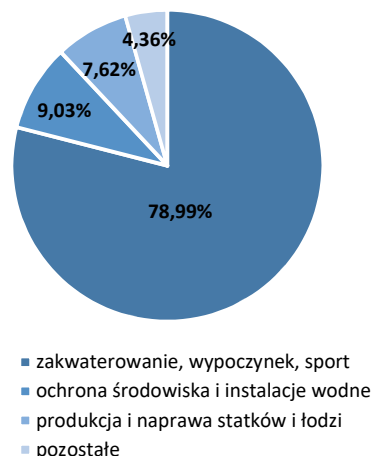
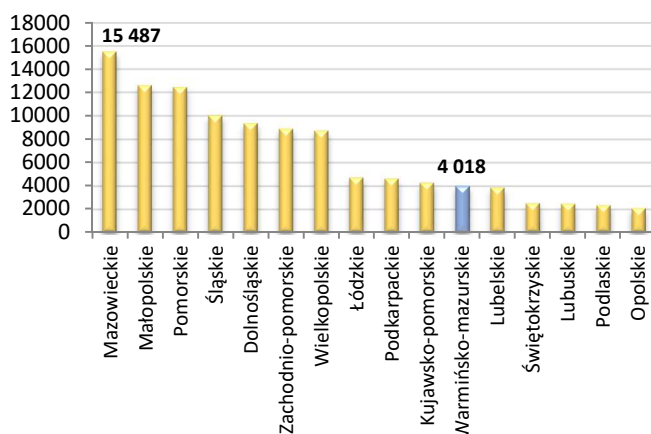
Wykres 30 Podmioty gospodarki narodowej²⁸ wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2015-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego - ekonomia wody zwiększyła się o 526 podmiotów (wzrost o 15,06%) do poziomu 4 018 (w relacji do roku 2019 nastąpił wzrost o 5,76% tj. o 219 podmiotów). Średnia krajowa (6 799) wzrosła w tym czasie o 10,41%. Do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla roku 2020 zabrakło 142 podmiotów, aby osiągnąć wartość docelową przewidzianą dla roku 2025 powinny powstać jeszcze 302 podmioty.

Wykres 31 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody. Stan na 31 XII 2020 r.

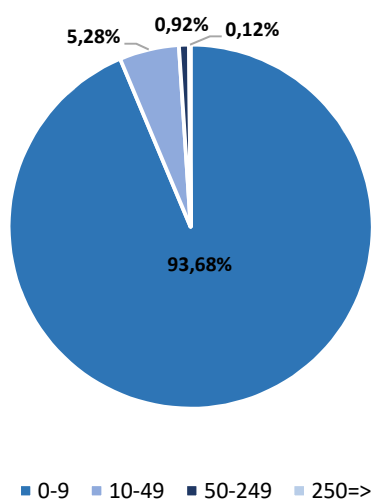
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w województwie warmińsko-mazurskim, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją

²⁸ Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007.

województwa – ekonomia wody, stanowiła 3,69% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce (co dało, podobnie jak w roku 2019, województwu 11 miejsce w kraju). Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się, tak jak w roku 2018 oraz 2019, w województwie mazowieckim – 15 487 podmiotów (14,24%), najmniejsza zaś w województwie opolskim 2 107 podmiotów (1,94%). Firmy z branży *zakwaterowanie, wypoczynek, sport* stanowiły 78,99% wszystkich podmiotów wpisujących się w specjalizację ekonomia wody (3 174 firmy). Podmioty z branży *ochrona środowiska i instalacje wodne* stanowiły 9,03% (363 firmy) wszystkich podmiotów zaliczanych do specjalizacji ekonomia wody, natomiast 7,62% (306 firm), to podmioty z sektora *produkcja i naprawa statków i łodzi*. Pozostałe podmioty wpisujące się w specjalizację ekonomia wody stanowią 4,36% (175 firm) wszystkich podmiotów zaliczanych do tej specjalizacji²⁹.

Wykres 32 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody wg klas wielkości - liczba zatrudnionych. Stan na 31 XII 2020 r.

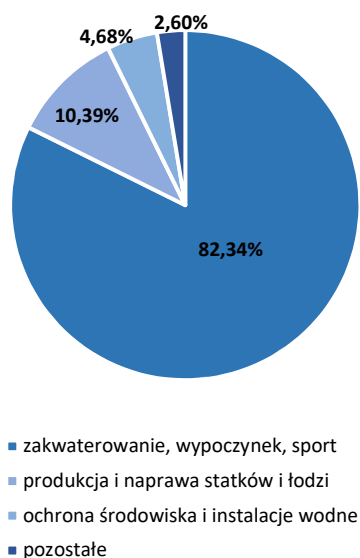

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spośród podmiotów wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody na koniec roku 2020 w województwie warmińsko-mazurskim dominowały mikroprzedsiębiorstwa, w których liczba zatrudnionych nie przekraczała 9 osób – 93,68% (3 764 podmiotów), wzrost o 0,37 pkt. proc. (o 219 firm) do roku 2019. Małe firmy zatrudniające 10-49 osób w liczbie 212 stanowiły 5,28%, natomiast średnie firmy, gdzie liczba zatrudnionych, to 50-249 osób – 0,92% (37 podmiotów). Podobnie jak w latach poprzednich powyżej 250 osób zatrudniało 5 firm (stanowiło to 0,12% wszystkich podmiotów zaliczanych do badanej specjalizacji).

²⁹ Dodatkowo w specjalizację Ekonomia wody wpisują się ujęte w ramach specjalizacji *Żywność wysokiej jakości* działalności: 0311Z Rybołówstwo w wodach morskich; 0322Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych; 0312Z Rybołówstwo w wodach śródlądowych; 0321Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich; 1107Z Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowych; 1020Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków (zgodnie z badaniem „Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz, czerwiec 2015 r.). Powyższe PKD zostały uwzględnione w wyliczeniach poświęconych specjalizacji ekonomia wody.

Wykres 33 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż³⁰

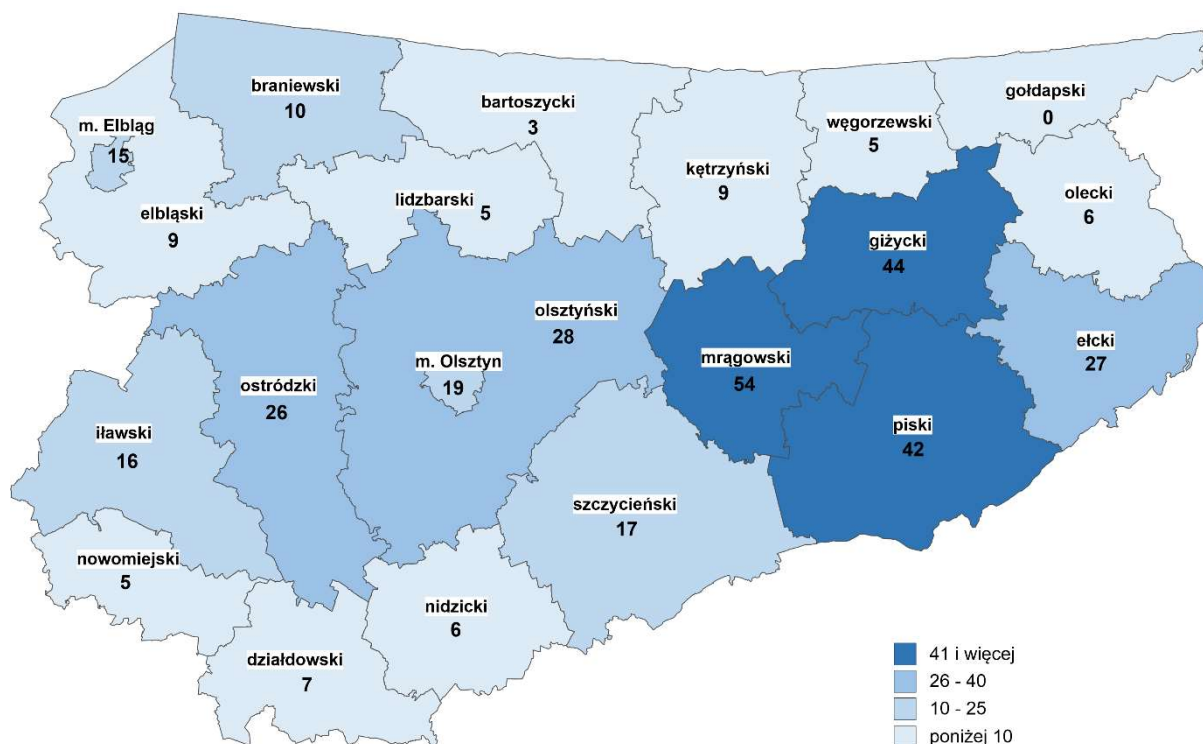

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 w województwie warmińsko-mazurskim powstało 385 nowych podmiotów gospodarczych wpisujących się w inteligentną specjalizację regionu - ekonomia wody (o 8 podmiotów mniej niż w roku 2019). 317 nowopowstałych podmiotów należało do przeważającej branży specjalizacji ekonomii wody, tj. *zakwaterowanie, wypoczynek, sport* (stanowiły one 82,34% wszystkich nowopowstałych firm wpisujących się w specjalizację, spośród nich, aż 197 podmiotów powstało w ramach działu I 55 PKD: *zakwaterowanie*). 40 nowych przedsiębiorstw (10,39%) utworzono w sektorze *produkcja i naprawa statków i łodzi* (o 13 firm mniej niż w 2019 r.), w dziedzinie *ochrony środowiska i instalacji wodnych* powstało 18 firm i stanowiły one 4,68% wszystkich branż przynależnych do tej specjalizacji (o 9 firm mniej niż w 2019 r.). 10 nowych firm powstało w ramach pozostałych działalności wpisujących się w specjalizację ekonomia wody (2,60%).

³⁰ **Dodatkowo** w specjalizację Ekonomia wody wpisują się ujęte w ramach specjalizacji Żywność wysokiej jakości działalności: 0311Z Rybołówstwo w wodach morskich; 0322Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych; 0312Z Rybołówstwo w wodach śródlądowych; 0321Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich; 1107Z Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowych; 1020Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków (zgodnie z badaniem „Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz, czerwiec 2015 r.). Powyższe PKD zostały uwzględniono w wyliczeniach poświęconych specjalizacji ekonomia wody.

Mapa 2 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu ekonomia wody z podziałem na powiaty³¹

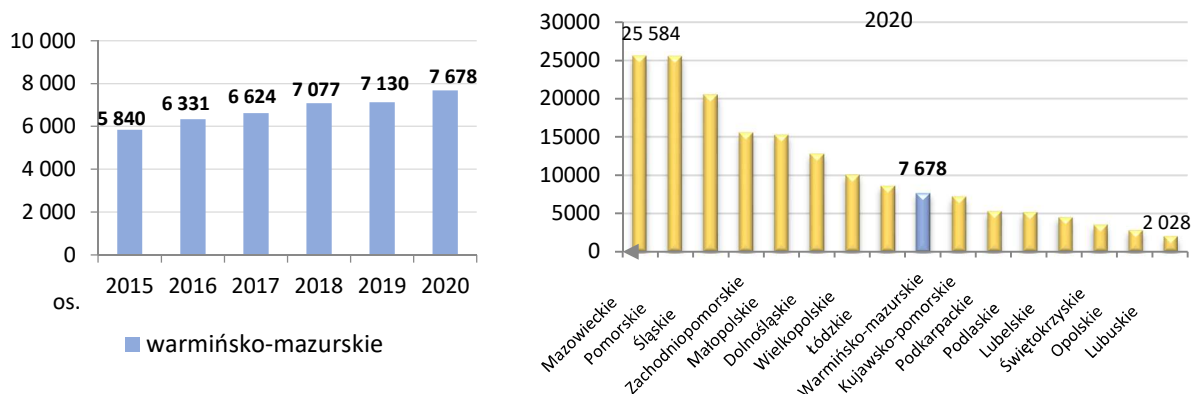
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Spośród 385 zarejestrowanych w rejestrze REGON nowopowstałych podmiotów, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu ekonomia wody najczęściej odnotowano w powiecie mrągowskim – 54, giżyckim – 44 oraz piskim – 42. Powyżej 20 podmiotów powstało w powiatach: olsztyńskim, elckim oraz ostródzkim. W 15 powiatach utworzono mniej niż 20 nowych firm, przy czym w powiecie gołdapskim nie odnotowano powstania żadnej firmy wpisującej się w specjalizację ekonomia wody.³²

³¹ W specjalizację Ekonomia wody wpisują się ponadto ujęte w ramach specjalizacji Żywność wysokiej jakości działalności: 0311Z Rybołówstwo w wodach morskich; 0322Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych; 0312Z Rybołówstwo w wodach śródlądowych; 0321Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich; 1107Z Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych; 1020Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków (zgodnie z badaniem „Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz, czerwiec 2015 r.). Powyższe PKD zostały uwzględniono w wyliczeniach poświęconych specjalizacji ekonomia wody.

³² Na mapie przedstawione zostały nowo zarejestrowane podmioty, dla których w rejestrze REGON podany został powiat (30 podmiotów nie miało przypisanego powiatu).

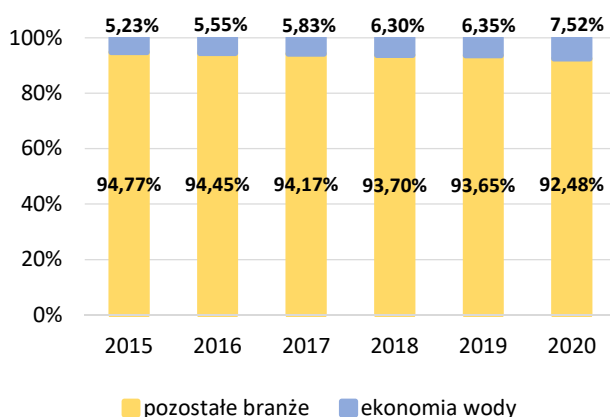
Wykres 34 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody³³

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody, prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej wyniosło w 2020 r.: 7 678 os. W okresie 2015-2020 wartość wskaźnika wzrosła o 31,47% (1 838 osób). W stosunku do roku 2019 wzrost wyniósł 7,69% (548 osób). Województwo warmińsko-mazurskie uplasowało się na 9 miejscu w kraju (o jedną pozycję wyżej niż w roku poprzednim). Najwięcej osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody pracowało w województwie mazowieckim – 25 584 os., najmniej zaś w województwie lubuskim – 2 028 os.

Wykres 35 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji ekonomia wody jako % zatrudnienia województwa ogółem³⁴

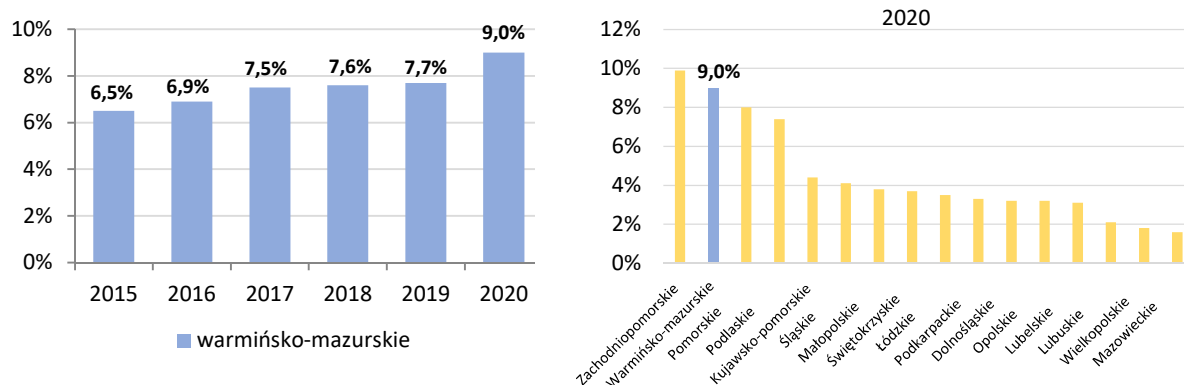
Przeciętne zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody wyniosło w 2020 r. - 7,52% zatrudnienia województwa ogółem. Od roku 2015 widoczny jest stały wzrost udziału zatrudnienia w firmach o PKD zgodnym z inteligentną specjalizacją ekonomia wody (od 2015 roku nastąpił wzrost o 2,29 pkt. proc., w relacji do roku 2019 o 1,17 pkt. proc.).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

³³ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

³⁴ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

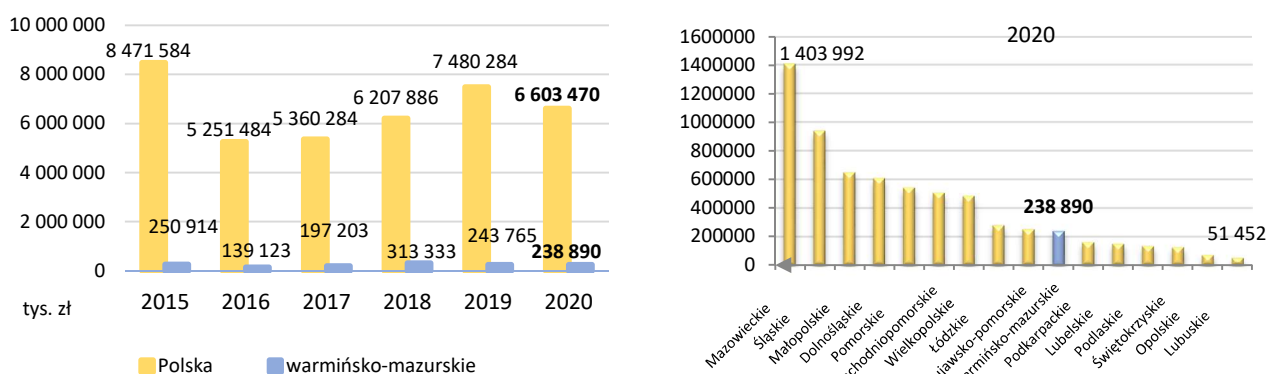
Wykres 36 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji ekonomia wody³⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 wartość dodana brutto wytworzona przez podmioty wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody stanowiła 9,0% wartości dodanej brutto wszystkich firm z województwa, w których pracowało powyżej 10 osób. W latach 2015-2020 wartość wskaźnika wzrosła o 2,5 pkt. proc. (w relacji do roku 2019 nastąpił wzrost o 1,3 pkt. proc.). W 2020 r. region uplasował się na 2 pozycji w kraju (wzrost o 1 pozycję w stosunku do roku 2019).

Wykres 37 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w 2020 r.³⁶

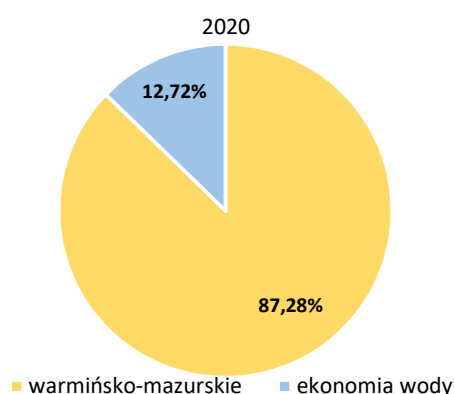
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem poniesionych nakładów inwestycyjnych w roku 2020 przedsiębiorstwa wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody uplasowały się na ostatnim miejscu spośród trzech inteligentnych specjalizacji regionu. Poniesione nakłady inwestycyjne stanowiły 3,62% (w 2019 r. było to 3,26%) ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy o PKD zgodnym z tą inteligentną specjalizacją w kraju, co dało regionowi 10 miejsce (bez zmian w stosunku do roku 2019). Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych przez firmy wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody województwa warmińsko-mazurskiego w udziale krajowym zwiększył się o 0,4 pkt. proc. w porównaniu do roku 2019 (w relacji do roku 2015 udział zwiększył się o 0,7 pkt. proc.).

³⁵ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

³⁶ JW.

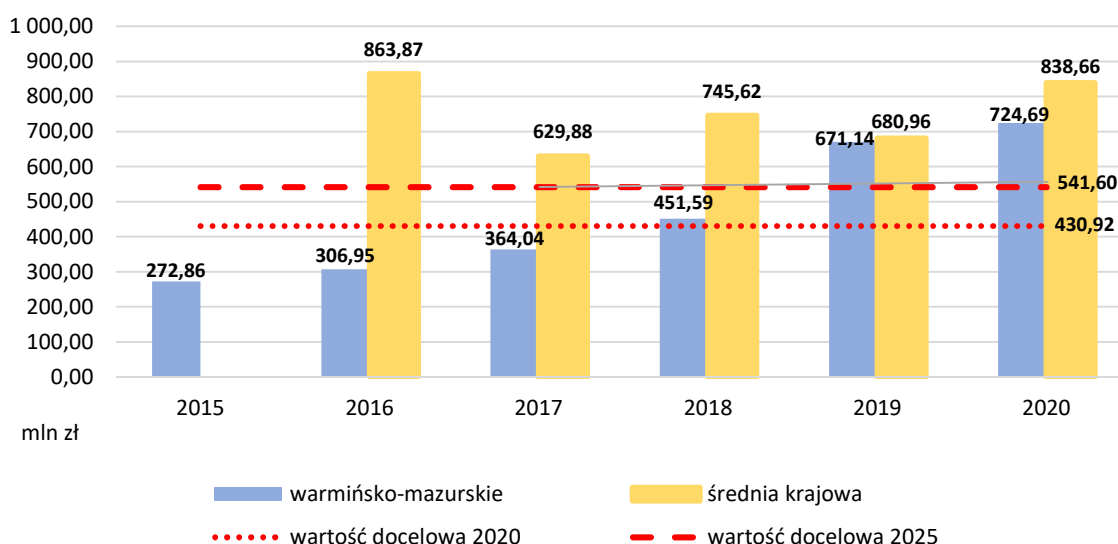
Wykres 38 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.³⁷

Udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy zaliczane do inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w ogóle poniesionych nakładów inwestycyjnych województwa w 2020 r. wyniósł 12,72%. Był to najniższy udział spośród trzech inteligentnych specjalizacji regionu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 39 Ekonomia wody – eksport w latach 2015-2020³⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Wartość eksportu produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w województwie warmińsko-mazurskim wzrasta stale od 2015 roku. W 2020 r. wartość ta wyniosła 724,69 mln zł (wzrost w porównaniu do roku 2019 o 7,98%)³⁹. Wartości docelowe wyznaczone dla eksportu towarów zaliczanych do specjalizacji ekonomia wody zarówno dla roku 2020 jak i 2025 przekroczone zostały już w 2019 r. Odległość do średniej krajowej w 2020 r. wyniosła 13,59%⁴⁰.

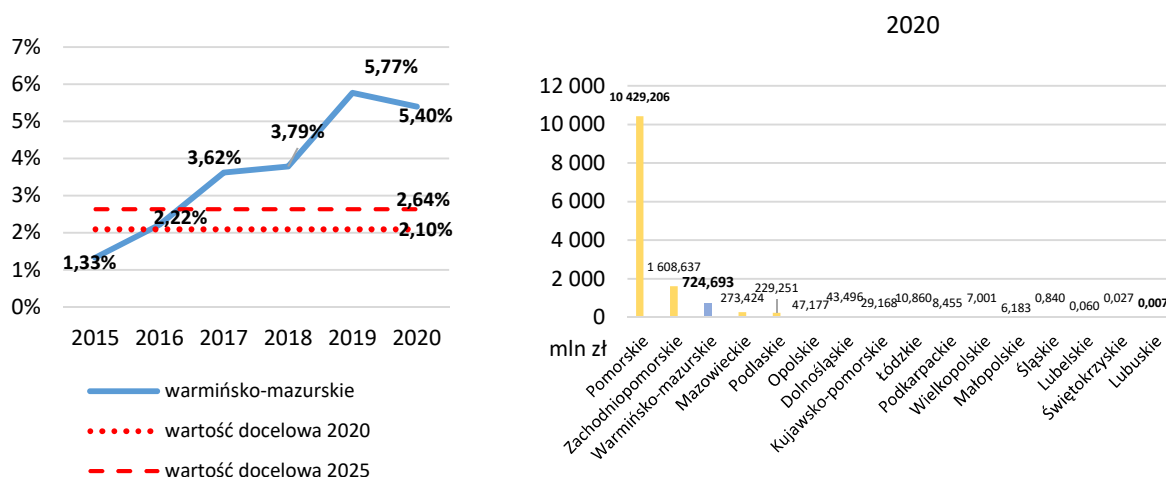
³⁷ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

³⁸ W wyliczeniach średniej krajowej pod uwagę wzięte zostały wartości eksportu poszczególnych województw. Wartość „nieokreślona” nieprzypisana do żadnego województwa nie była brana pod uwagę.

³⁹ W wyniku uaktualniania/korekty danych Krajowej Administracji Skarbowej wartość eksportu produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w województwie warmińsko-mazurskim za 2019 r. podana w niniejszym raporcie różni się od wartości podanej w raporcie za 2019 r.

⁴⁰ W wyliczeniach średniej krajowej pod uwagę wzięte zostały wartości eksportu poszczególnych województw. Wartość „nieokreślona” nieprzypisana do żadnego województwa nie była brana pod uwagę.

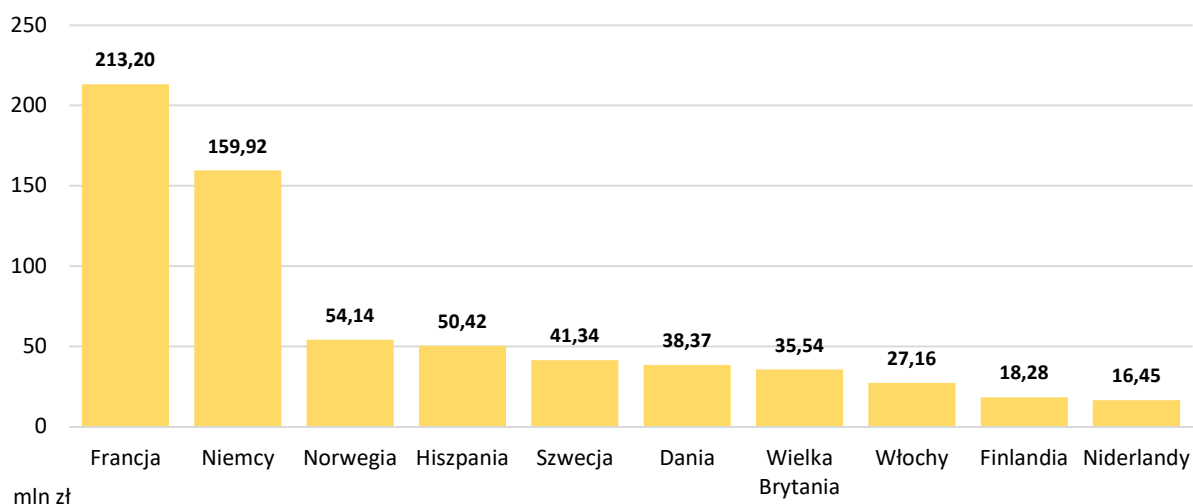
Wykres 40 Udział eksportu towarów w specjalizacji ekonomia wody na tle kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W latach 2015-2020 udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów w specjalizacji ekonomia wody w Polsce zwiększył się z poziomu 1,33% w roku 2015 do poziomu 5,40% w roku 2020, w porównaniu do roku 2019 odnotowano spadek o 0,37 pkt. proc. Wartości docelowe przewidziane dla roku 2020 oraz 2025 zostały przekroczone w 2017 r. Województwo warmińsko-mazurskie w latach 2018, 2019 oraz 2020 zajmowało 3 miejsce wśród eksporterów produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody (w roku 2017 region zajmował miejsce 4). Pierwsze miejsce, podobnie jak w latach ubiegłych, zajmowało województwo pomorskie z udziałem na poziomie 77,72% w całości eksportu w Polsce, drugie miejsce należało do zachodniopomorskiego, udział na poziomie 11,99%.

Wykres 41 Ekonomia wody – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.

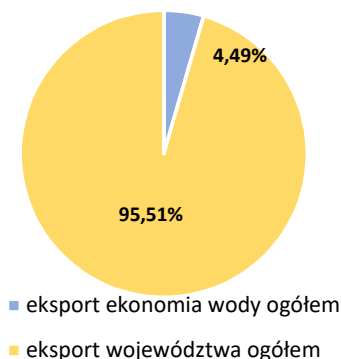

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2020 r. wśród krajów o największym imporcie dóbr wyprodukowanych w województwie Francja, podobnie jak w latach ubiegłych, zajęła pierwsze miejsce. Kolejnymi co do wielkości importerami były Niemcy z importem na poziomie 159,92 mln zł oraz Norwegia z importem o wartości 54,14 mln zł.

Łączna wartość eksportu do krajów z pierwszej dziesiątki największych importerów produktów zaliczanych do specjalizacji ekonomia wody wyniosła: 654,41 mln zł.

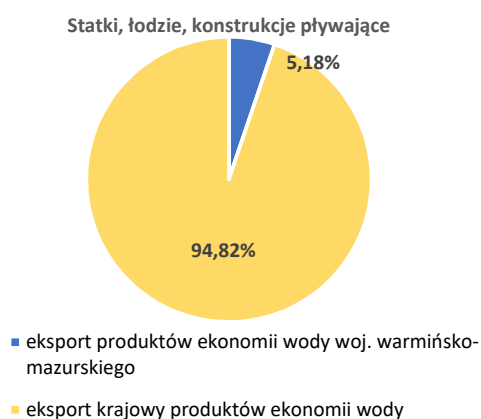
Wykres 42 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.

Udział eksportu towarów należących do inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w ogólnym eksporcie województwa wyniósł 4,49% (wzrost o 0,72 pkt proc. od roku 2019). Wartość eksportu towarów ekonomii wody osiągnęła poziom 724,69 mln zł, podczas gdy eksport wszystkich towarów województwa warmińsko-mazurskiego wyniósł 16 122,62 mln zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Wykres 43 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r.

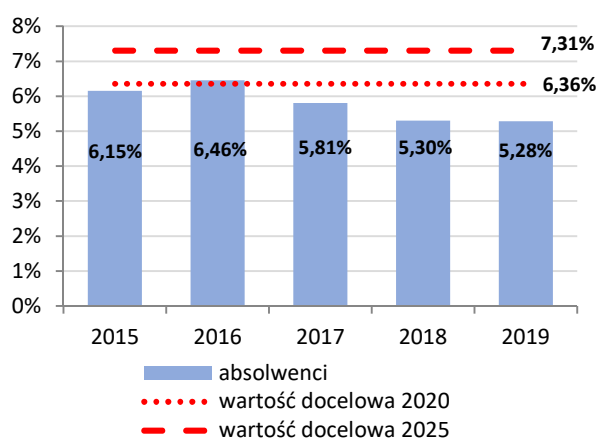

Udział eksportu towarów ekonomii wody województwa warmińsko-mazurskiego w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r. wyniósł 5,18 %. Jako grupy produktów wpisujących się w eksport specjalizacji ekonomia wody zaliczone zostały: *statki, łodzie oraz konstrukcje pływające*⁴¹.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

⁴¹ Sekcje i działy klasyfikacji CN dla inteligentnych specjalizacji zgodnie z raportem pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim (Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit, Wojciech Dziemianowicz).

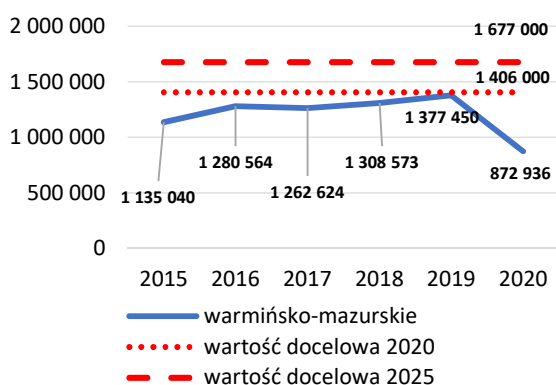
Wykres 44 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody (nauk o środowisku, inżynieryjno-techniczne) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych) w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od roku 2015 do roku 2019 udział absolwentów kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych spadł o 0,87 pkt. proc., do poziomu 5,28%. W roku 2019 do wyznaczonych na lata 2020 oraz 2025 wartości docelowych brakowało kolejno: 1,08 pkt. proc. oraz 2,03 pkt. proc. Od roku 2016, kiedy to nastąpił wzrost (została wówczas przekroczona o 0,10 pkt. proc. wartość docelowa dla roku 2020), obserwowany jest spadek liczby absolwentów specjalizacji ekonomia wody.

Wykres 45 Korzystający z turystycznych obiektów noclegowych

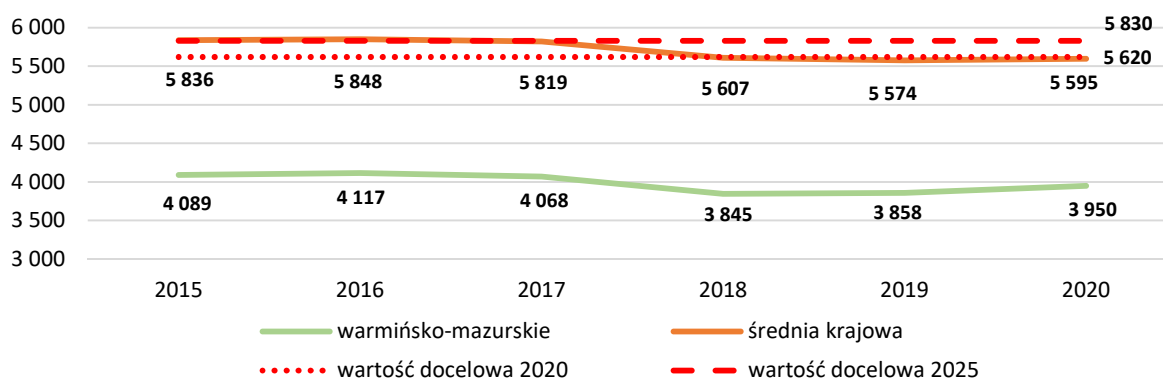

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z turystycznych obiektów noclegowych w regionie korzystało w roku 2020 blisko 872,94 tys. osób (liczba ta uplasowała województwo na 8 miejscu w kraju, czyli o jedną pozycję niżej niż w roku 2019). Wartość wskaźnika w okresie 2015-2020 spadła o 23,09% (a w samej relacji do 2019 roku o 36,63%). Nie została osiągnięta wartość docelowa określona dla roku 2020, do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla roku 2025 brakuje 804,04 tys. osób.

3.2 Inteligentna specjalizacja: Żywność wysokiej jakości

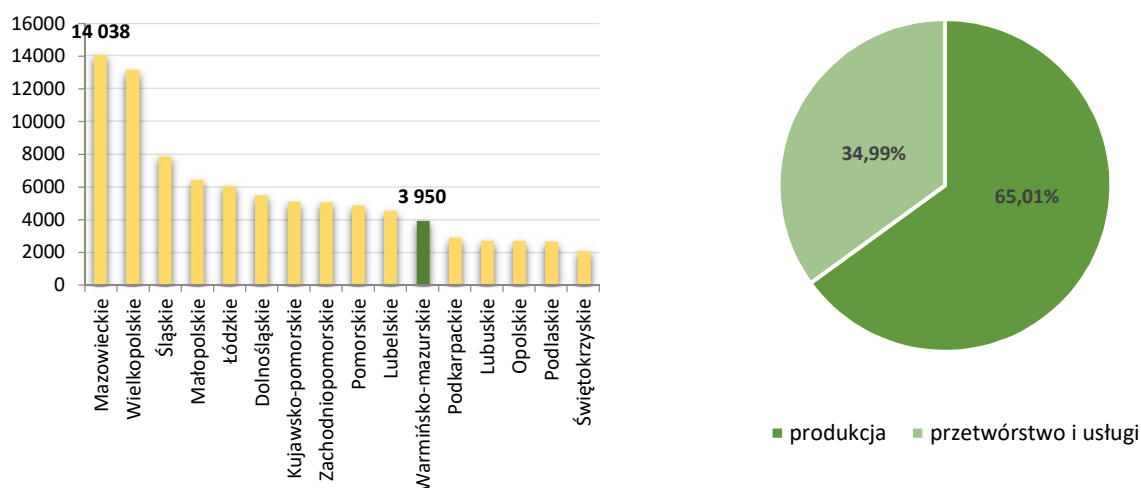
Wykres 46 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w latach 2015-2020 w rejestrze REGON, wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego żywność wysokiej jakości zmniejszyła się o 139 podmiotów, do poziomu 3 950 (spadek o 3,40%). Zaobserwowano wzrost w porównaniu do roku 2019 o 2,38% (92 podmioty więcej). W latach 2015-2020 nastąpił również spadek średniej krajowej do poziomu 5 595 podmiotów (o 4,13%). W roku 2020 nie została osiągnięta zakładana wartość docelowa, zabrakło 1 670 podmiotów (29,72%). Do osiągnięcia wartości docelowej dla roku 2025 brakuje 1 880 podmiotów.

Wykres 47 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości. Stan na dzień 31 XII 2020 r.

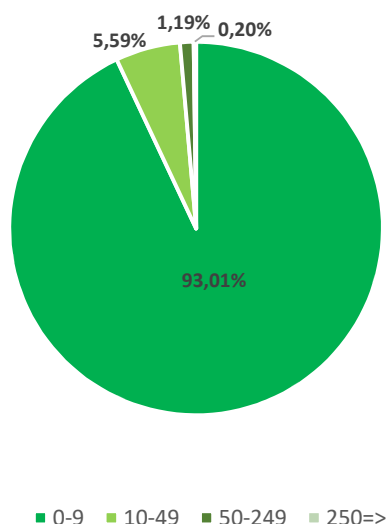

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 liczba podmiotów, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją żywność wysokiej jakości, funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim stanowiła 4,41% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce (o 0,08 pkt. proc. więcej

niż w roku 2019, 11 pozycja w kraju). Największa liczba firm z tego obszaru, podobnie jak w latach ubiegłych, działała w województwie mazowieckim – 14 038. W województwie warmińsko-mazurskim 65,01% stanowiły firmy z branży *Produkcja* (2 568 firm, o 0,26 pkt. proc. więcej niż w 2019 r.). W *Przetwórstwie i usługach* jako drugiej wyodrębnionej w ramach specjalizacji żywność wysokiej jakości branży działało 34,99% firm (1 382 firm, o 0,26 pkt. proc. mniej niż w 2019 r.).

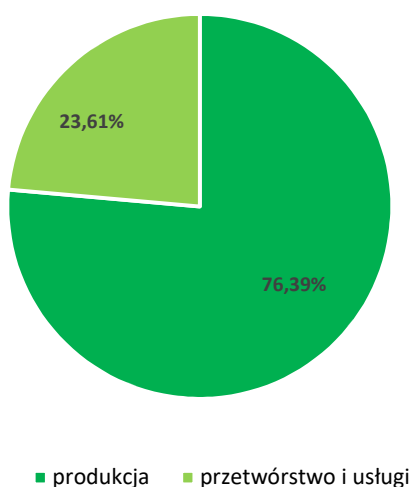
Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości wg klas wielkości – liczba zatrudnionych. Stan na dzień 31 XII 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród podmiotów reprezentujących specjalizację żywność wysokiej jakości mikropodsiębiorstwa w roku 2020 stanowiły 93,01% ogółu przedsiębiorstw (3 674 firm, o 0,53 pkt. proc. więcej niż w 2019 r.), których działalność gospodarcza wpisywała się w tę IS. Małe firmy (od 10-49 osób) w liczbie 221 stanowiły 5,59% wszystkich przedsiębiorstw specjalizacji żywność wysokiej jakości, natomiast średnie firmy (od 50-249 pracowników) stanowiły 1,19% (47 firm). 8 firm (o jedną mniej niż w 2019 r.) reprezentujących inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości zatrudniało powyżej 250 pracowników (stanowiły one 0,20% ogółu firm wpisujących się w żywność wysokiej jakości).

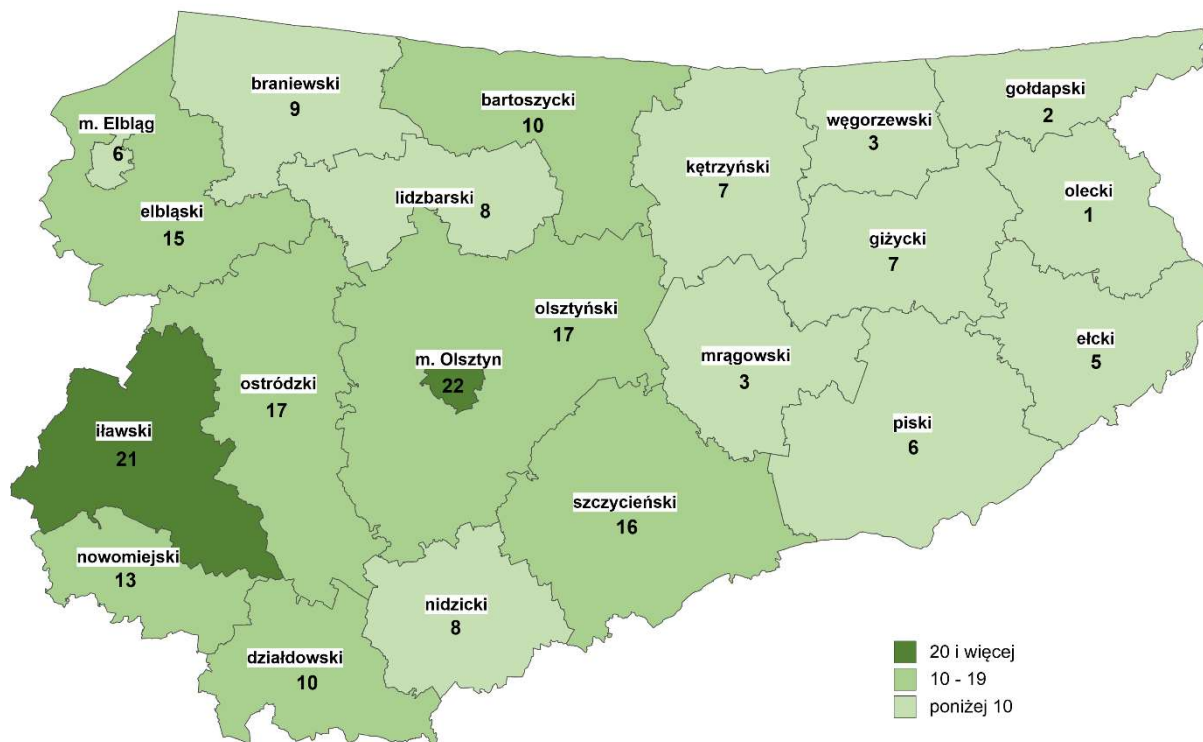
Wykres 49 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 w województwie warmińsko-mazurskim powstały 233 nowe podmioty gospodarcze wpisujące się w inteligentną specjalizację regionu – żywność wysokiej jakości (o 34 podmioty więcej niż w roku 2019). 178 nowo powstałych podmiotów należało do branży *produkcja* (76,39%), z czego 168 podmiotów zaliczona została do działu A 01 PKD (uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową). W dziedzinie *przetwórstwo i usługi* powstało 55 nowych przedsiębiorstw (23,61%), najwięcej w ramach działu C 10 (produkcja artykułów spożywczych). W porównaniu do roku 2019 nastąpił wzrost o 17,09%.

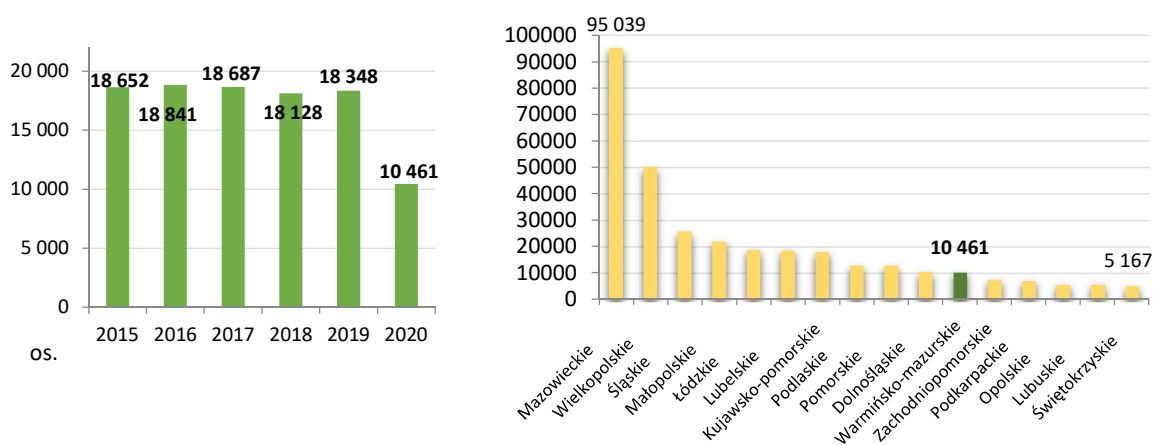
Mapa 3 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu żywność wysokiej jakości z podziałem na powiaty⁴²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Wśród 233 zarejestrowanych w bazie REGON nowych podmiotów wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości najwięcej powstało w mieście Olsztyn – 22 oraz powiecie łławskim – 21. W 19 powiatach liczba nowo powstałych firm była niższa niż 20, przy czym najmniej zarejestrowano w powiatach: mrągowskim oraz węgorzewskim – po 3, gołdapskim – 2 i oleckim – 1.

Wykres 50 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości⁴³

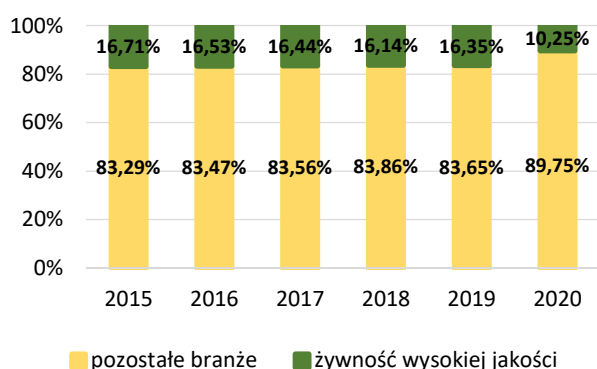
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁴² Na mapie przedstawione zostały nowo zarejestrowane podmioty, dla których w rejestrze REGON podany został powiat (27 podmiotów nie miało przypisanego powiatu).

⁴³ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

W roku 2020 zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości wyniosło 10 461 os. (o 7 887 osób mniej niż w 2019 r., spadek o 42,99%). W okresie 2015-2020 wartość wskaźnika spadła o 43,92% (8 191 osób). W badanym roku województwo warmińsko-mazurskie uplasowało się na 11 miejscu w kraju (o 3 pozycje niżej niż w latach 2017-2019). Najwięcej osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości pracowało w województwie mazowieckim – 95 039 os., najmniej zaś w województwie świętokrzyskim – 5 167 os.

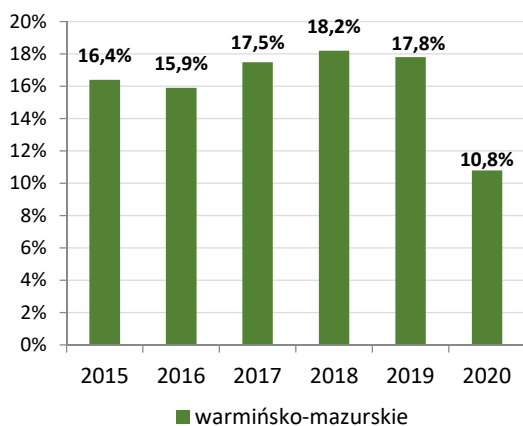
Wykres 51 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości jako % zatrudnienia województwa ogółem⁴⁴

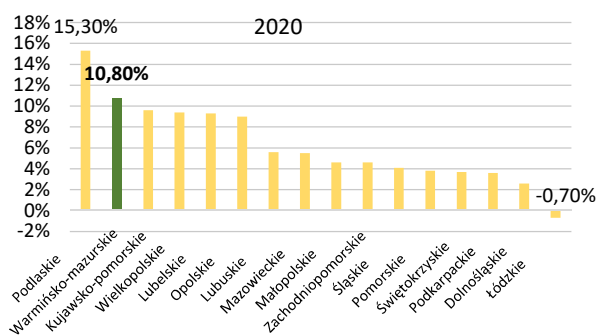
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 przeciętne zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości stanowiło 10,25% zatrudnienia województwa ogółem. W relacji do roku 2015 nastąpił spadek udziału zatrudnienia w tej specjalizacji w ogóle zatrudnienia w województwie o 6,46 pkt. proc. (w stosunku do roku 2019 spadek wyniósł 6,10 pkt. proc.).

Wykres 52 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości⁴⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

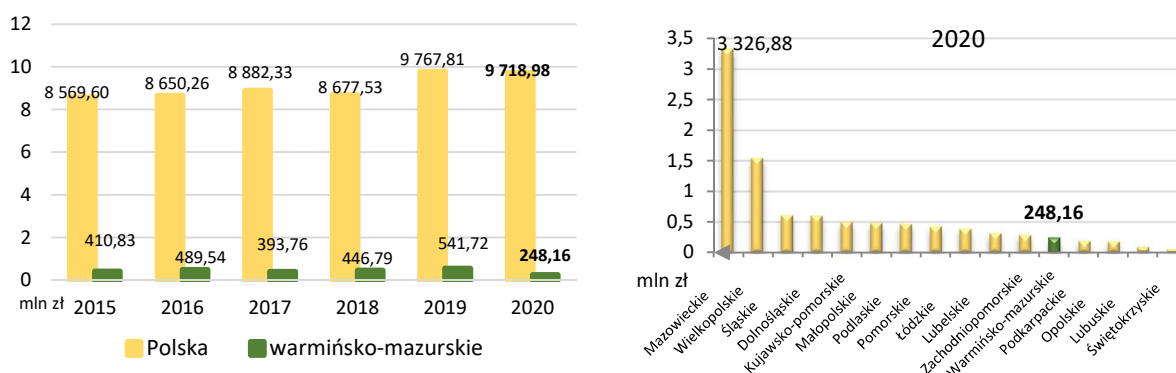
Wartość dodana brutto wytworzona w roku 2020 przez podmioty wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości stanowiła 10,8% wartości dodanej brutto wszystkich firm regionu, w których pracowało powyżej 10 osób. W okresie 2015-2020 wartość wskaźnika spadła

⁴⁴ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

⁴⁵Jw.

o 5,6 pkt proc. Znaczny spadek (o 7 pkt. proc.) nastąpił również w porównaniu do roku 2019. W badanym okresie najwyższa wartość dodana brutto została zarejestrowana w roku 2018 tj. 18,2%. W roku 2020 warmińsko-mazurskie zajęło 2 miejsce w kraju pod względem odsetka wypracowanej wartości dodanej brutto firm o działalności PKD zgodnej z inteligentną specjalizacją regionu żywność wysokiej jakości (w latach 2018-2019 Warmia i Mazury zajęły 1 miejsce).

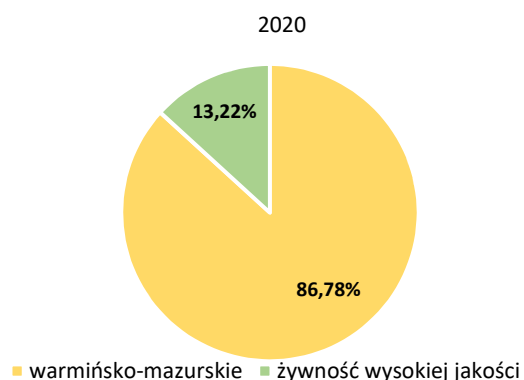
Wykres 53 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w 2020 r.⁴⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 podmioty wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości poniosły nakłady inwestycyjne stanowiące 2,55% ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych firm o PKD zgodnym z tą specjalizacją w kraju, zajmując tym samym 12 miejsce (w 2019 region zajmował 5 miejsce). W porównaniu do roku 2019 odnotowano spadek o 3 pkt. proc (2019 - 5,55%). Udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy wpisujące się w żywność wysokiej jakości w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez firmy o tych samych PKD w kraju był najniższy spośród wszystkich trzech specjalizacji regionu. Największe nakłady inwestycyjne poniesione zostały w roku 2016 i stanowiły 5,66% ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy o PKD zgodnym z inteligentną specjalizacją żywność wysokiej jakości w kraju.

Wykres 54 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.⁴⁷

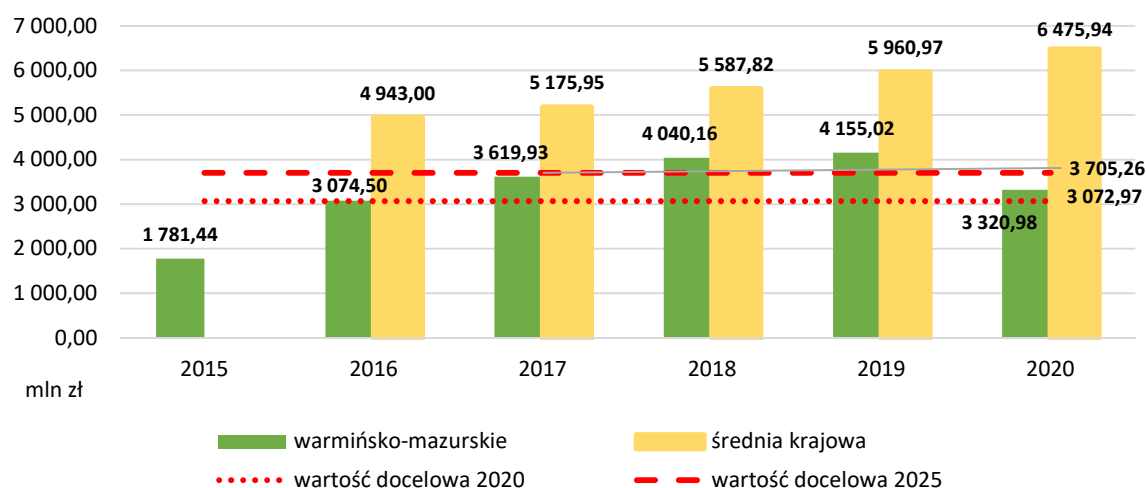
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 r. udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy zaliczane do inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w ogóle poniesionych nakładów inwestycyjnych województwa wyniósł 13,22%. Firmy zaliczane do tej specjalizacji zajęły drugie miejsce pod względem udziału poniesionych nakładów inwestycyjnych w ogólnych nakładach inwestycyjnych województwa spośród trzech specjalizacji regionu.

⁴⁶ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

⁴⁷ Jw.

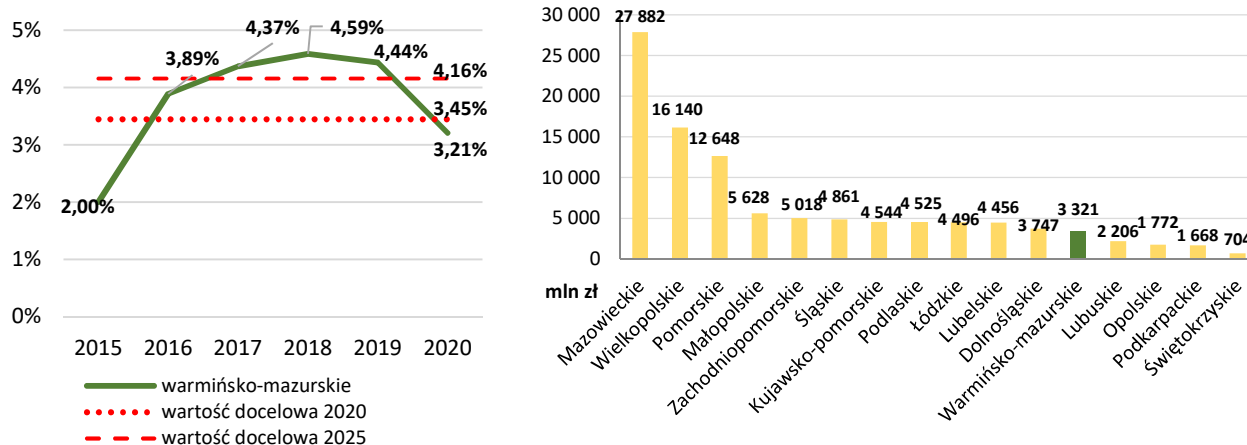
Wykres 55 Żywność wysokiej jakości – eksport w latach 2015-2020 ⁴⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Eksport żywności wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2019 zwiększał się osiągając w roku 2019 poziom 4 155,02 mln zł (w 2019 r. przekroczone zostały wartości docelowe wyznaczone na lata 2020 oraz 2025). W roku 2020 wartość eksportu towarów zaliczanych do specjalizacji żywności wysokiej jakości wyniosła 3 320,98 mln zł, co oznacza spadek o 20,07% w relacji do roku poprzedniego. Mimo spadku osiągnięta w 2020 r. wartość eksportu przekraczała wartość docelową wyznaczoną dla roku 2020 (o 248,01 mln zł). Do osiągnięcia wartości docelowej wyznaczonej dla roku 2025 brakowało 384,28 mln zł (10,37%)⁴⁹.

Wykres 56 Udział eksportu towarów w specjalizacji żywność wysokiej jakości na tle kraju

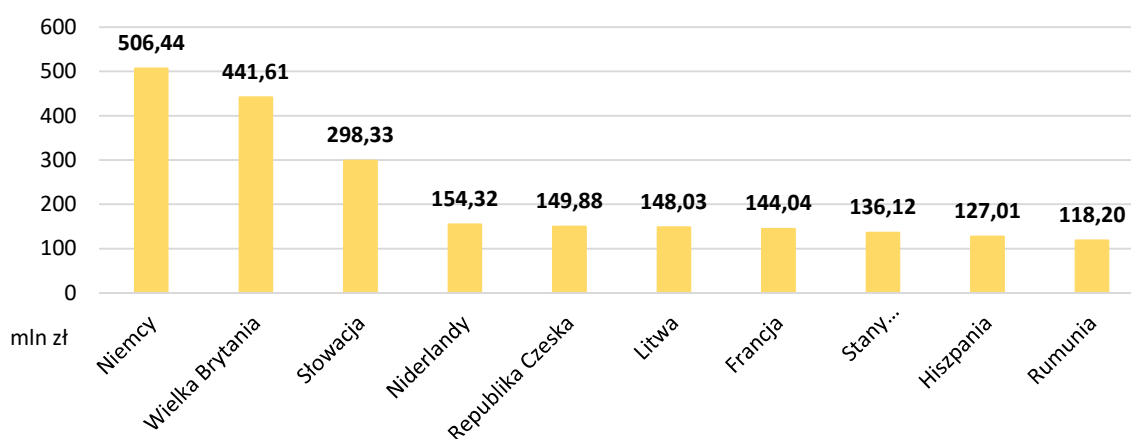
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

⁴⁸ W wyniku uaktualniania/korekty danych Krajowej Administracji Skarbowej wartość eksportu produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim za 2019 r. podana w niniejszym raporcie różni się od wartości podanej w raporcie za 2019 r.

⁴⁹ W wyliczeniach średniej krajowej pod uwagę wzięte zostały wartości eksportu poszczególnych województw. Wartość „nieokreślona” nieprzypisana do żadnego województwa nie była brana pod uwagę.

Udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów specjalizacji żywność wysokiej jakości w Polsce w latach 2015-2020 wzrósł o 1,21 pkt. proc. osiągając poziom 3,21%. W relacji do roku 2019 nastąpił spadek o 1,23 pkt. proc. (w 2019 r. przekroczone zostały wartości docelowe ustalone dla 2020 oraz 2025). Spadek wartości eksportu w 2020 r. spowodował, iż do osiągnięcia wyznaczonej wartości docelowej na 2020 zabrakło 0,24 pkt proc. Województwo warmińsko-mazurskie pod względem eksportu żywności w roku 2020 spadło na 12 miejsce w kraju (w latach 2018 oraz 2019 zajmowało 8 miejsce w Polsce). Liderem w eksporcie towarów wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości jest województwo mazowieckie (z udziałem na poziomie 26,91%), najniższy udział miał eksport z województwa świętokrzyskiego: 0,68%.

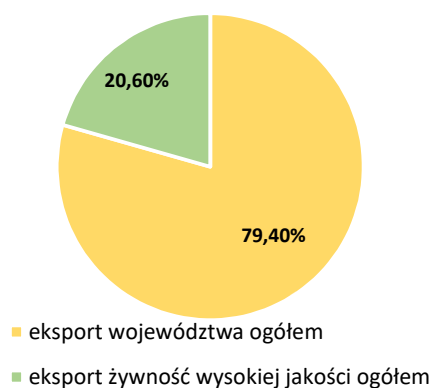
Wykres 57 Żywność wysokiej jakości – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W 2020 r. pierwszą trójkę największych importerów dóbr specjalizacji żywność wysokiej jakości wyprodukowanych w województwie stanowiły: Niemcy (import o wartości 506,44 mln zł), Wielka Brytania (441,61 mln zł) oraz Słowacja (ponad 298 mln zł). Oprócz Niemiec i Słowacji ważnymi importerami żywności wysokiej jakości były takie kraje sąsiedzkie jak Czechy oraz Litwa, ostatnim krajem zamykającym 10 największych importerów dóbr wpisujących się w żywność wysokiej jakości była Rumunia.

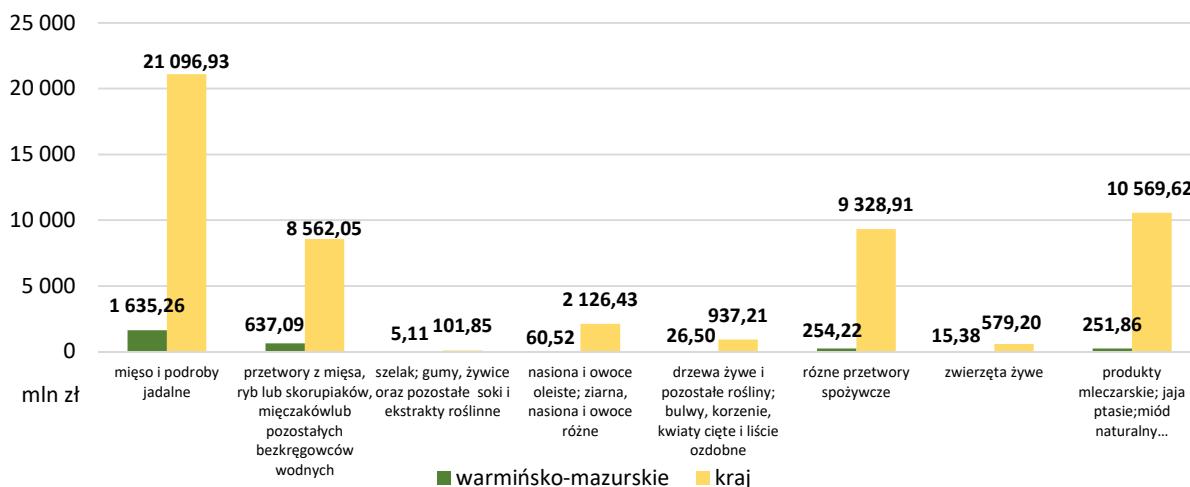
Wykres 58 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Udział eksportu towarów należących do żywności wysokiej jakości w ogólnym eksporcie województwa wyniósł 20,60%, w relacji do roku 2019 odnotowano spadek o 4,36 pkt. proc. (w roku 2019 udział eksportu towarów zaliczanych do specjalizacji żywność był najwyższy spośród towarów eksportowanych w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu).

Wykres 59 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r.

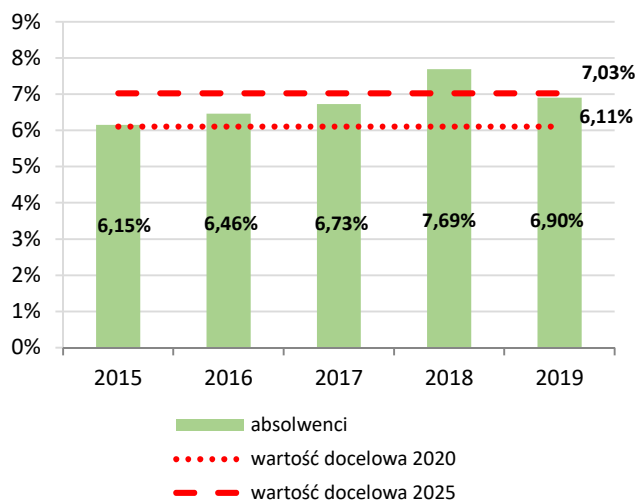
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Grupy produktów wpisujących się w eksport specjalizacji żywność wysokiej jakości, w których odnotowany został najwyższy udział w odpowiadającym eksporcie krajowym to⁵⁰:

- *mięso i podroby jadalne* z udziałem na poziomie 7,75%,
- *przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych* z udziałem na poziomie 7,44%,
- *szelak; gumy, żywice oraz pozostałe soki i ekstrakty roślinne*, udział: 5,02%,
- *nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne*, udział: 2,85%,
- *drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie, kwiaty cięte i liście ozdobne*, udział: 2,83%,
- *różne przetwory spożywcze*, udział: 2,73 %,
- *zwierzęta żywe*, udział: 2,65%,
- *produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny*, udział: 2,38%,
- *napoje bezalkoholowe, alkohole, ocet*: udział: 2,08%.

⁵⁰ Sekcje i działy klasyfikacji CN dla inteligentnych specjalizacji zgodnie z raportem pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim (Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz). Dodatkowo w specjalizacji żywność wysokiej jakości uwzględnione zostały działy CN: 5 oraz 6.

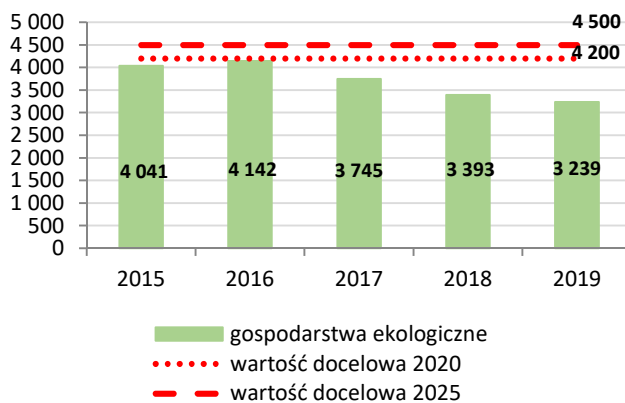
Wykres 60 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości (rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, weterynaria) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W okresie od 2015 do 2018 roku w województwie warmińsko-mazurskim udział absolwentów kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości stale wzrastał (w 2018 zostały przekroczone przewidziane dla tego wskaźnika wartości docelowe). W roku 2019 nastąpił spadek o 0,79 pkt. proc. udziału absolwentów kierunków studiów związanych z badaną specjalizacją (udział wyniósł wówczas 6,90 %). W roku 2019 wartość docelowa przewidziana dla 2020 r. była przekroczona o 0,79 pkt. proc. Do osiągnięcia wartości docelowej dla 2025 r. brakowało 0,13 pkt. proc.

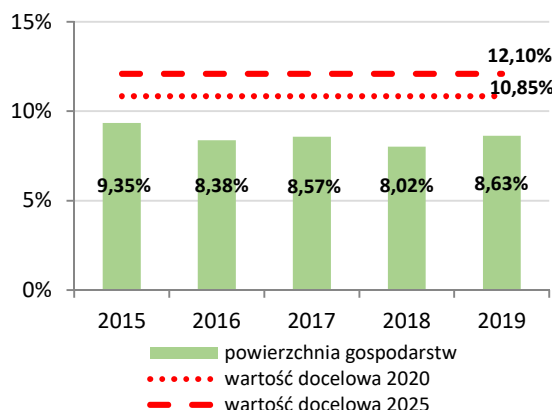
Wykres 61 Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2019 w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowały 3 239 ekologiczne gospodarstwa rolne. Ich liczba od roku 2015 spadła o 802, czyli 19,85%. Z uwagi na fakt, iż spadek liczby ekologicznych gospodarstw rolnych odnotowany został w większości województw w kraju, region pozostał na pozycji lidera, którą utrzymuje od 2015 r. Odległość do wartości docelowej dla roku 2020 wyniosła w roku 2019 – 961 gospodarstw (22,88%), natomiast dla roku 2025 – 1 261 gospodarstw (28,02%).

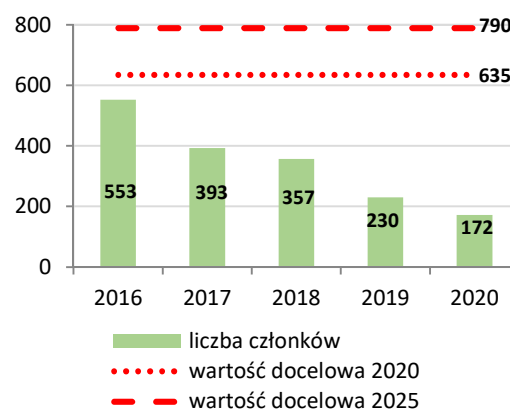
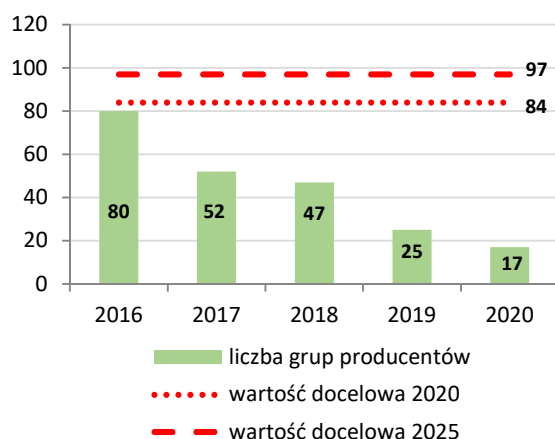
Wykres 62 Udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem w powierzchni użytków rolnych ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2019 ekologiczne gospodarstwa rolne z certyfikatem stanowiły 8,63% powierzchni użytków rolnych ogółem województwa warmińsko-mazurskiego. W stosunku do roku 2018 nastąpił wzrost o 0,61 pkt. proc. W relacji do roku 2015 wartość wskaźnika zmalała o 0,72 pkt. proc. Województwo w latach 2017, 2018 oraz 2019 posiadało największy w Polsce udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem w powierzchni użytków rolnych ogółem. Odległość do wartości docelowej dla roku 2020 oraz 2025 wynosiła 2,22 pkt. proc. oraz 3,47 pkt. proc.

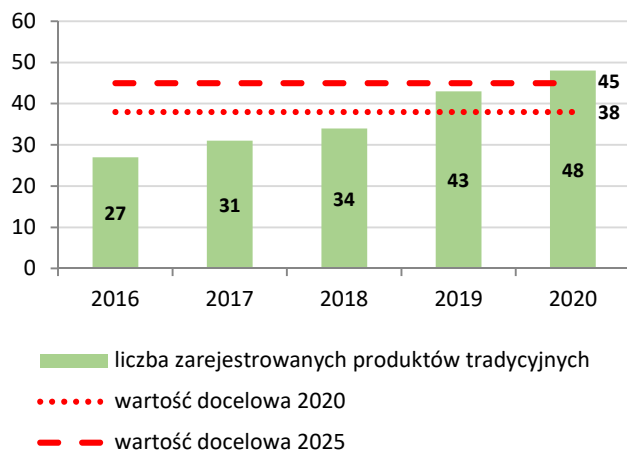
Wykres 63 Liczba zarejestrowanych grup producentów rolnych i podmiotów zrzeszonych w grupach

Źródło: Bazy danych Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W roku 2020 w województwie funkcjonowało 17 zarejestrowanych grup producentów rolnych. Ich liczba w porównaniu do roku 2016 spadła o 78,75% (przestały funkcjonować 63 grupy producentów). Nie została osiągnięta przewidziana dla roku 2020 wartość docelowa (brakowało 67 grup producentów), do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla roku 2025 brakuje 80 grup. Wraz ze spadkiem liczby grup producentów rolnych spada również liczba członków zrzeszonych w ramach grup. Wartość wskaźnika zmniejszyła się o 58 podmiotów, czyli o 25,22 % w porównaniu do roku 2019 (w porównaniu do 2016 r. spadek wyniósł 381 podmiotów, to jest 68,90%). Do osiągnięcia wartości docelowej dla 2020 r. zabrakło 463 podmiotów, natomiast, aby osiągnąć wartość docelową przewidzianą dla 2025 r. liczba członków zrzeszonych w grupach producentów rolnych powinna zwiększyć się o 618 (78,23 %).

Wykres 64 Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych wpisanych na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

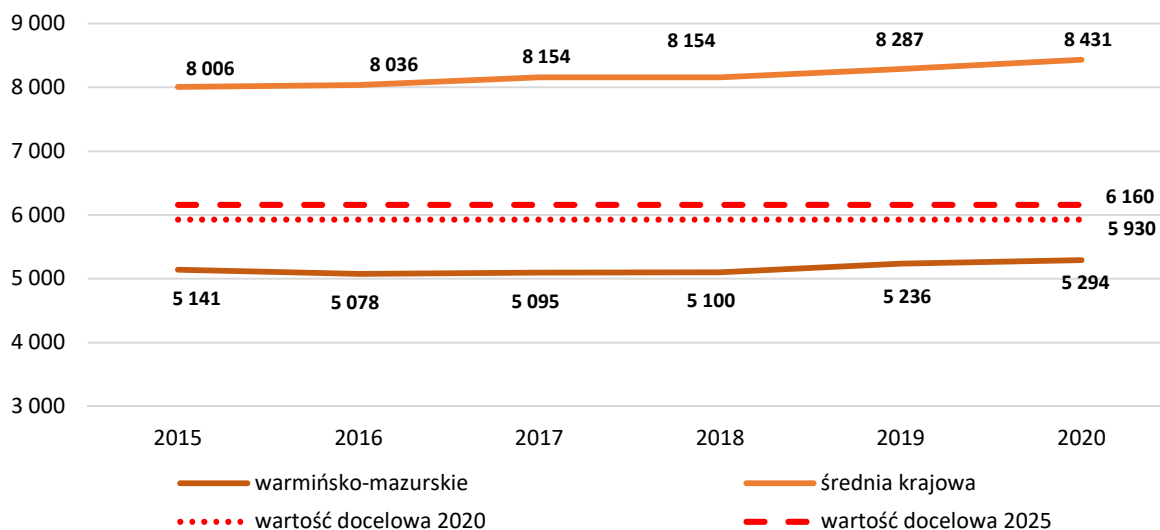

W 2020 r. na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpisanych było 48 tradycyjnych produktów z województwa warmińsko-mazurskiego. W stosunku do 2016 r. lista zawiera o 77,78% więcej (tj. o 21 produktów więcej). Przekroczone zostały wartości docelowe przewidziane zarówno dla roku 2020 jak i 2025, kolejno o: 26,32 % (10 produktów) oraz 6,67 % (3 produkty).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

3.3 Inteligentna specjalizacja: Drewno i meblarstwo

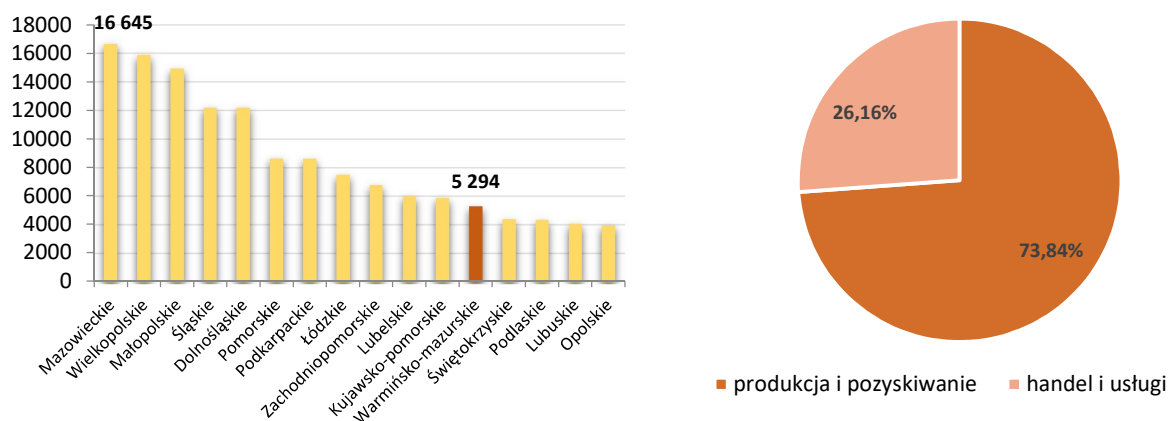
Wykres 65 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2015-2020 liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, wpisujących się w inteligentną specjalizację województwa warmińsko-mazurskiego drewno i meblarstwo zwiększyła się o 153 podmioty do poziomu 5 294, wzrost o 2,98% (w stosunku do roku 2019 odnotowano wzrost o 1,11%, o 58 firm więcej). Średnia krajowa wynosząca 8 431 w roku 2020 wzrosła od roku 2015 o 5,31%. Nie została osiągnięta wartość docelowa wyznaczona dla 2020 r., zabrakło: 636 podmiotów (10,73%). Do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla 2025 r. brakuje 866 podmiotów (14,06%).

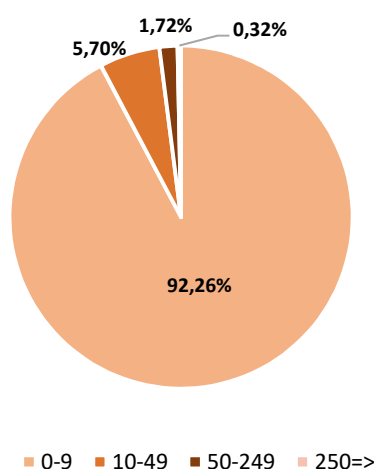
Wykres 66 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo. Stan na dzień 31 XII 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 w województwie działało 5 294 podmiotów, których działalność gospodarcza związana była z inteligentną specjalizacją – drewno i meblarstwo, co uplasowało województwo na 12 miejscu w kraju (to samo miejsce region zajmował w latach 2017, 2018 oraz 2019). Stanowiło to 3,85% wszystkich tego typu podmiotów gospodarczych w Polsce (o 0,10 pkt. proc. mniej niż w roku 2019). Największa ilość firm z tego obszaru znajdowała się w województwie mazowieckim – 16 645. Na Warmii i Mazurach działało 3 909 firm z branży *produkcja i pozyskiwanie drewna*, co stanowiło 73,84% wszystkich podmiotów ze specjalizacji. Drugą wyodrębnioną w specjalizacji drewno i meblarstwo branżą jest *handel i usługi*, liczba firm w niej działających wyniosła 1 385, co stanowiło 26,16% wszystkich przedsiębiorstw zaliczanych do badanej specjalizacji.

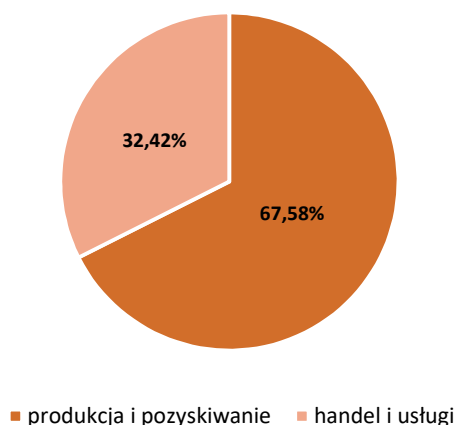
Wykres 67 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wg klas wielkości - liczba zatrudnionych. Stan w dniu 31 XII 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród podmiotów wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo dominowały firmy mikro (zatrudniające 0-9 osób) w liczbie 4 884, co stanowiło 92,26% ogółu firm. Małe przedsiębiorstwa zatrudniające 10-49 osób w liczbie 302 stanowiły 5,70%, natomiast średnie, (50-249 zatrudnionych) w liczbie 91 stanowiły – 1,72%. 17 przedsiębiorstw zatrudniało powyżej 250 osób (o 2 mniej niż w 2019 r.). Pomimo spadku, to w inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo zlokalizowanych jest najwięcej dużych firm.

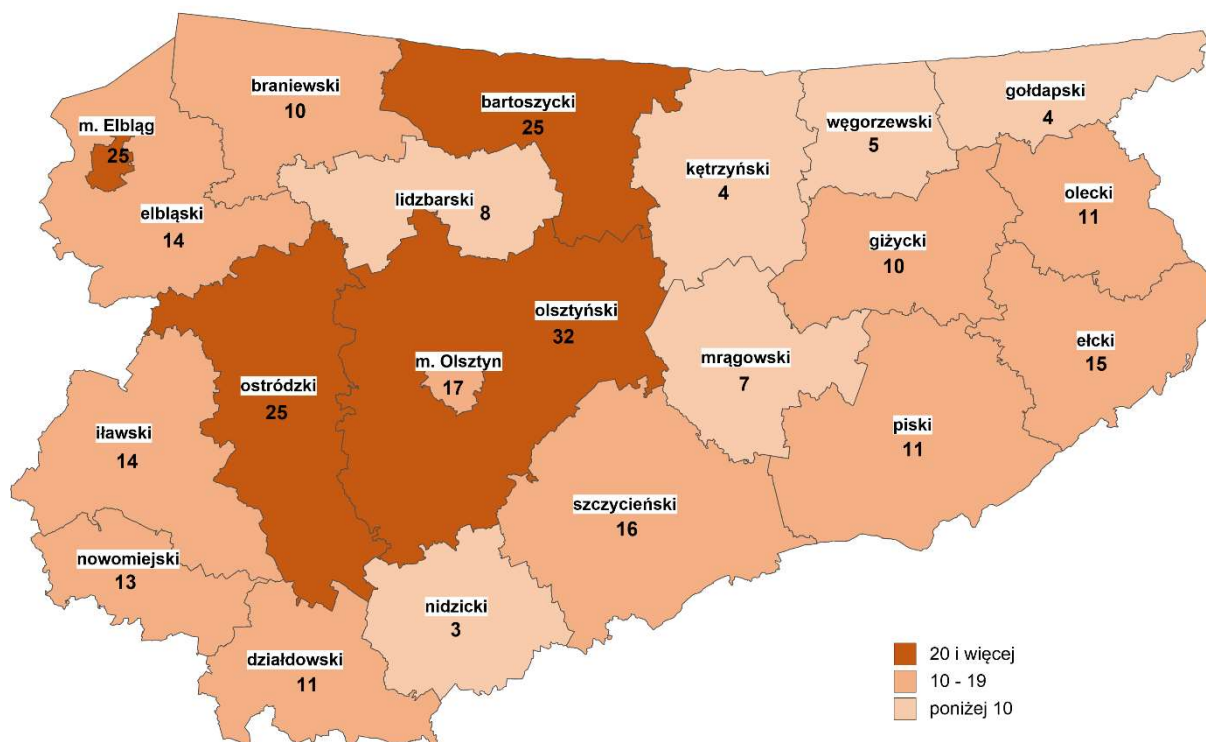
Wykres 68 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród 330 podmiotów gospodarczych wpisujących się w inteligentną specjalizację regionu drewno i meblarstwo powstałych w roku 2020 (o 66 firm mniej niż w roku 2019, spadek o 16,67%) dominowały firmy z branży *produkcja i pozyskiwanie drewna*: 223 podmioty (stanowiły 67,58% wszystkich nowopowstałych podmiotów wpisujących się w tę specjalizację). Spośród nich, po 86 powstało w ramach działów PKD: C 31 (produkcja mebli) oraz C1 6 (produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania). W branży *handel i usługi* powstało 107 nowych przedsiębiorstw (32,42%), z czego aż 77 firm deklarowało kod PKD 4332Z (zakładanie stolarki budowlanej).

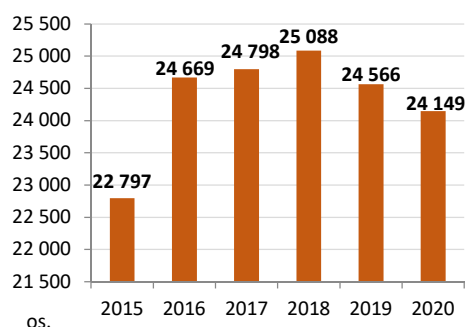
Mapa 4 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu drewno i meblarstwo z podziałem na powiaty⁵¹

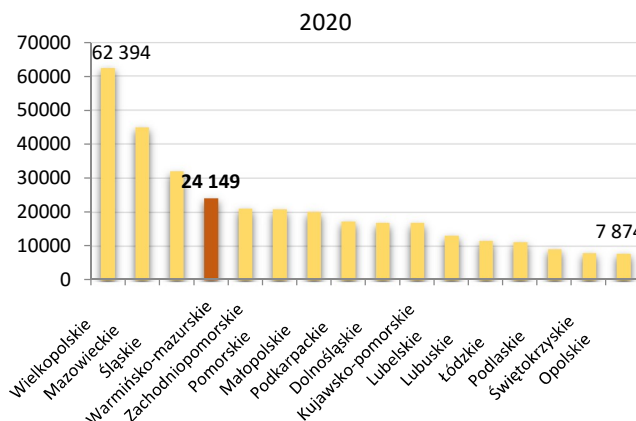
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Wśród 330 nowo zarejestrowanych firm, w inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo najliczniejszą koncentrację odnotowano w powiatach: olsztyńskim – 32 oraz bartoszyckim, ostródzkim i powiecie miasta Elbląg – po 25. Poniżej 20 nowo powstałych podmiotów odnotowano w 17 powiatach, przy czym poniżej 10 firm powstało w 6 powiatach (najmniej w nidzickim – 3 podmioty).

Wykres 69 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo⁵²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

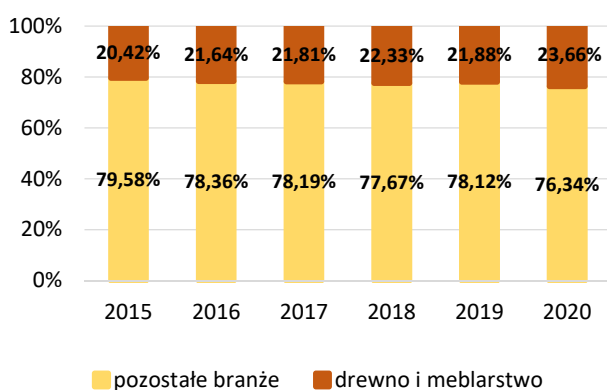

⁵¹ Na mapie przedstawione zostały nowo zarejestrowane podmioty, dla których w rejestrze REGON podany został powiat (50 podmiotów nie miało przypisanego powiatu).

⁵² Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

W roku 2020 zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wynosiło 24 149 os. W okresie 2015-2020 wartość wskaźnika wzrosła o 5,93% (1 352 osoby), natomiast w relacji do roku 2019 zatrudnienie spadło o 1,70% (417 osób). W badanym przedziale czasowym najwyższy poziom zatrudnienia został osiągnięty w 2018 r.: 25 088 os. Region podobnie jak w latach 2017-2019 uplasował się na 4 miejscu w kraju. Najwięcej zatrudnionych w firmach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo było w województwie wielkopolskim – 62 394 os., najmniej w opolskim – 7 874 os.

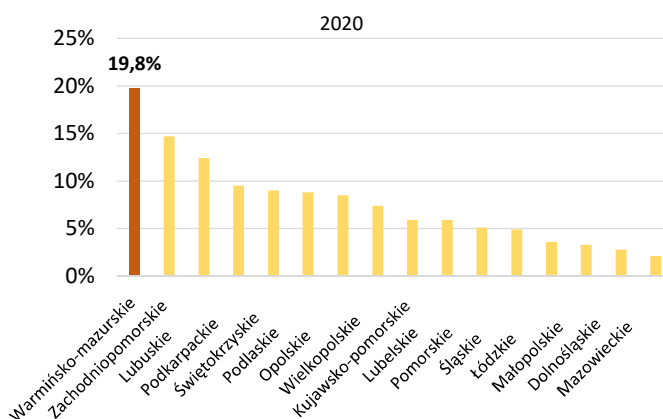
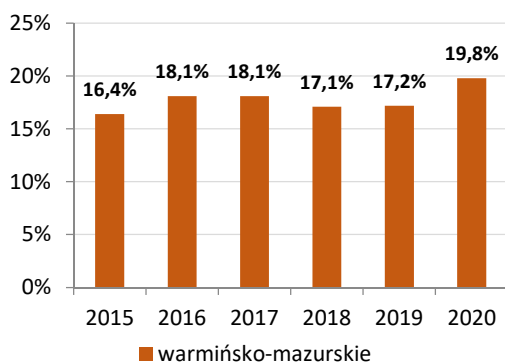
Wykres 70 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo jako % zatrudnienia województwa ogółem⁵³

Przeciętne zatrudnienie w podmiotach wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wyniosło w roku 2020 - 23,66% zatrudnienia województwa ogółem. Od roku 2015 nastąpił wzrost udziału zatrudnienia w firmach o PKD zgodnym z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo o 3,24 pkt. proc., w porównaniu do roku 2019 wzrost wyniósł 1,78 pkt. proc.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 71 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo⁵⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

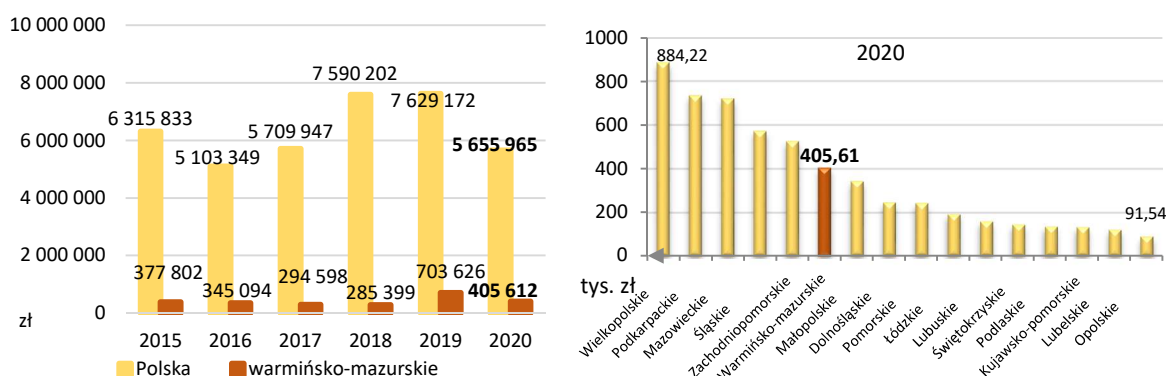
Wartość dodana brutto wypracowana przez podmioty wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w 2020 r. wyniosła 19,80% wartości dodanej brutto wszystkich firm z województwa, w których pracowało powyżej 10 osób. W latach 2015-2020 wartość wskaźnika

⁵³ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

⁵⁴ Jw.

wzrosła o 3,4 pkt. proc., zaś w relacji do roku 2019 wartość wskaźnika wzrosła o 2,6 pkt. proc. W roku 2020 podobnie, jak w latach poprzednich województwo warmińsko-mazurskie było liderem w kraju pod względem osiągniętego odsetka wartości dodanej brutto firm o działalności PKD zgodnej z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo do wartości dodanej brutto ogółem wypracowanej w regionie przez podmioty zatrudniające powyżej 10 osób.

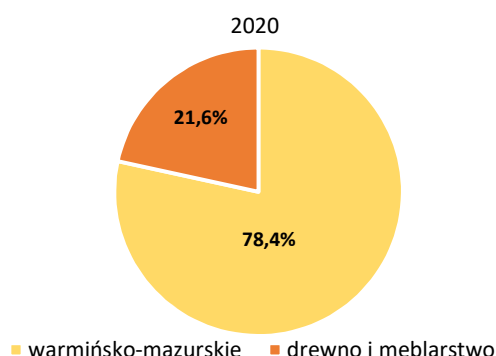
Wykres 72 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w 2020 r.⁵⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W roku 2020 firmy wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo poniosły najwyższe nakłady inwestycyjne spośród trzech specjalizacji regionu. Poniesione nakłady inwestycyjne stanowiły 7,17% ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy o PKD zgodnych z tą inteligentną specjalizacją w kraju. Region uplasował się na 6 pozycji. W roku 2019 nakłady inwestycyjne poniesione przez podmioty wpisujące się w specjalizację regionu drewno i meblarstwo stanowiły 9,22% całości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez pozostałe firmy o tych samych PKD w kraju. Oznacza to, iż udział nakładów inwestycyjnych poniesionych w roku 2020 był niższy o 2,05 pkt. proc.

Wykres 73 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.⁵⁶

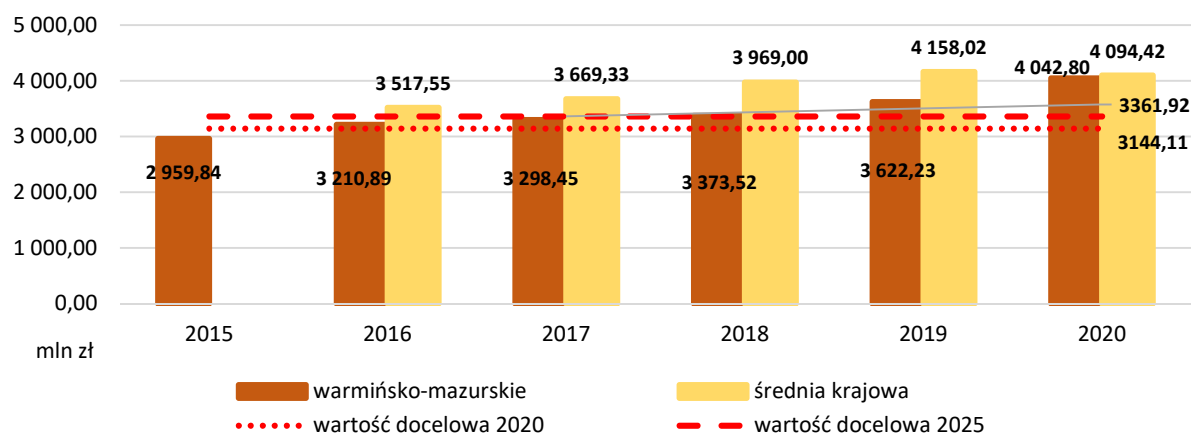
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

w 2020 r. udział nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy zaliczane do inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w ogóle poniesionych nakładów inwestycyjnych województwa wyniósł 21,6%. Firmy zaliczane do tej specjalizacji, spośród trzech specjalizacji regionu, zajęły pierwsze miejsce pod względem udziału poniesionych nakładów inwestycyjnych w ogólnych nakładach inwestycyjnych województwa.

⁵⁵ Dane obejmują podmioty prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej.

⁵⁶ Jw.

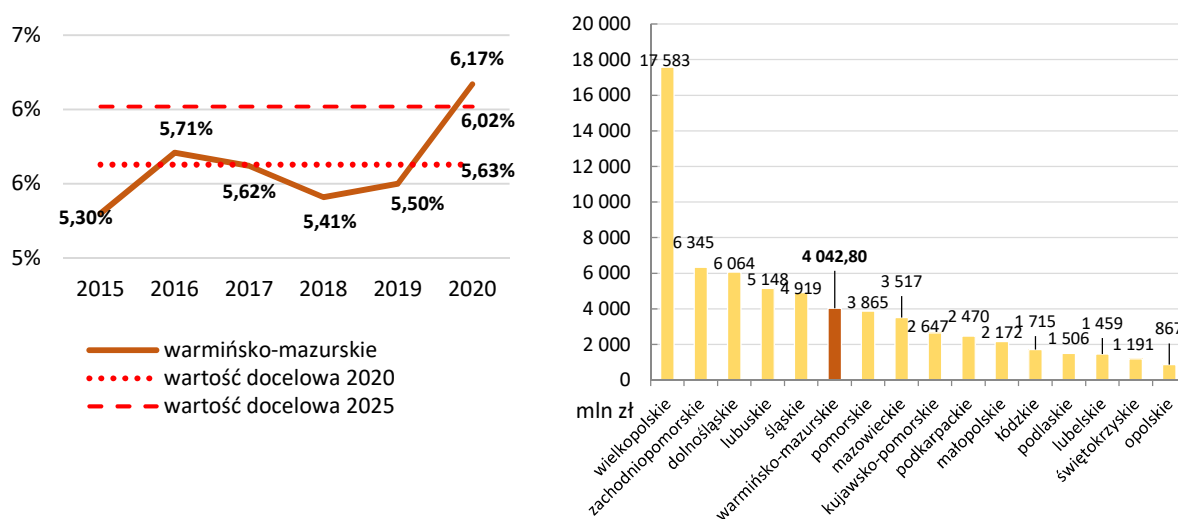
Wykres 74 Drewno i meblarstwo – eksport w latach 2015-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

W badanym okresie eksport produktów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo województwa warmińsko-mazurskiego utrzymywał się na wysokim poziomie. W 2020 r. osiągnął wartość 4 042,80 mln zł. W stosunku do roku 2019 wzrósł o 11,61 %. Wartość eksportu produktów specjalizacji drewno i meblarstwo bliska była zrównania ze średnią krajową⁵⁷. Do średniej krajowej brakowało jedynie 51,62 mln zł (1,26%). Wartości docelowe przekroczone zostały w 2016 r. (dla roku 2020) oraz w 2018 r. (dla roku 2025).⁵⁸

Wykres 75 Udział eksportu towarów specjalizacji drewno i meblarstwo na tle kraju

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

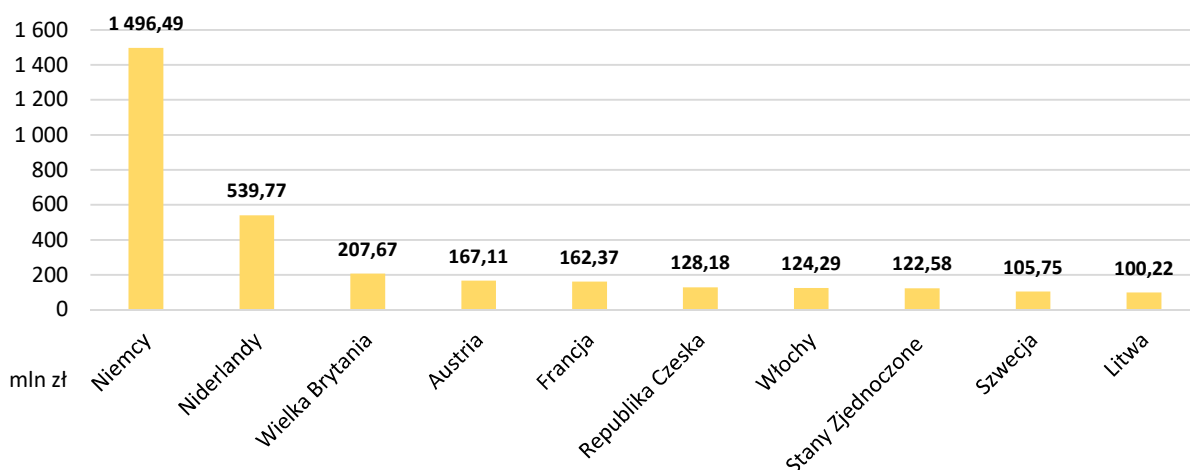
Udział województwa warmińsko-mazurskiego w eksporcie towarów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w kraju w roku 2020 wyniósł 6,17% (o 0,67 pkt. proc. więcej niż w roku 2019). Jest to

⁵⁷ W wyliczeniach średniej krajowej pod uwagę wzięte zostały wartości eksportu poszczególnych województw. Wartość „nieokreślona” nieprzypisana do żadnego województwa nie była brana pod uwagę.

⁵⁸ W wyniku uaktualniania/korekty danych Krajowej Administracji Skarbowej wartość eksportu produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w województwie warmińsko-mazurskim za 2019 r. podana w niniejszym raporcie różni się od wartości podanej w raporcie za 2019 r.

najwyższy w badanym okresie udział eksportu województwa w analogicznym eksporcie krajowym. W 2020 r. przekroczone zostały wartości docelowe zarówno dla roku 2020 jak i 2025 (kolejno o 0,54 pkt. proc. i 0,15 pkt. proc). W roku 2020 województwo warmińsko-mazurskie zajmowało 6 miejsce w kraju z wartością eksportu na poziomie 4 042,80 mln zł (awans o jedną pozycję w porównaniu do roku 2019). Największym eksporterem produktów wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w roku 2020 w Polsce było podobnie jak w latach poprzednich województwo wielkopolskie z udziałem na poziomie 26,84%.

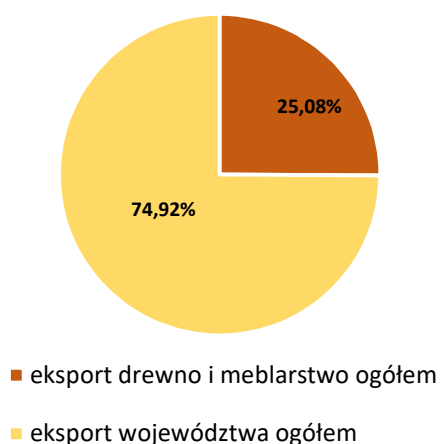
Wykres 76 Drewno i meblarstwo – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Trzema największymi importerami dóbr wpisujących się w specjalizację drewno i meblarstwo z województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020 podobnie jak w latach poprzednich były Niemcy, Niderlandy oraz Wielka Brytania. Łącznie wartość importu do tych trzech państw wyniosła: 2 243,93 mln zł. Z państw sąsiadujących poza Niemcami największymi importerami były Czechy oraz Litwa.

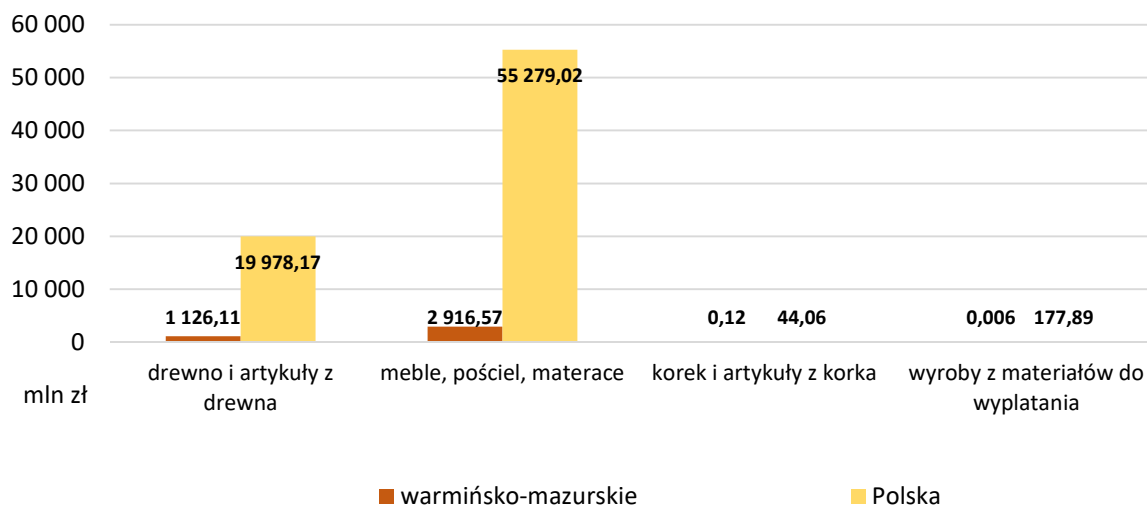
Wykres 77 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.

Udział eksportu towarów należących do specjalizacji drewno i meblarstwo w ogólnym eksporcie województwa wyniósł 25,08% (pierwsze miejsce spośród wszystkich towarów eksportowanych w ramach inteligentnych specjalizacji regionu). Eksport wszystkich towarów województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020 osiągnął wartość 16 122,62 mln zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Wykres 78 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Krajowej Administracji Skarbowej

Udział eksportu towarów zakwalifikowanych do specjalizacji drewno i meblarstwo województwa warmińsko-mazurskiego w podziale na towary wynosił⁵⁹:

- drewno i artykuły z drewna oraz węgiel drzewny: 5,64%,
- meble, pościel, materace, stelaże pod materace: 5,28%,
- korek i artykuły z korka: 0,27%,
- wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny: 0,003%.

Wykres 79 Drewno i meblarstwo - absolwenci szkół wyższych

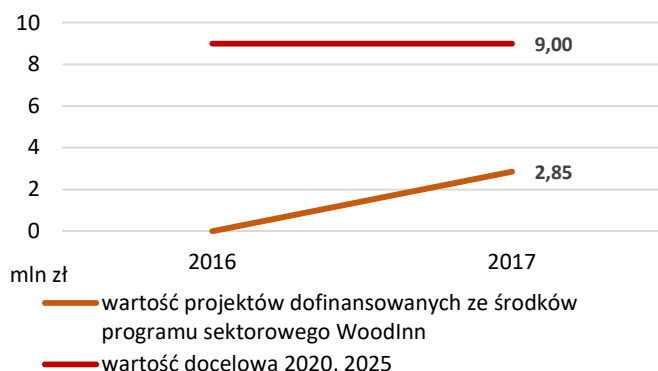
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych szkół wyższych z województwa warmińsko-mazurskiego

Liczba absolwentów szkół wyższych kierunków związanych z inteligentną specjalizacją drewno i meblarstwo wyniosła 194. W okresie 2015-2017 wartość wskaźnika wzrosła o 12,87% (43 osoby), natomiast w latach 2017-2020 nastąpił spadek o 48,54% (183 absolwentów). W porównaniu do roku 2015 spadek wyniósł 41,92% (140 absolwentów). Przyczyną spadku liczby absolwentów jest m.in. wstrzymany nabór na kierunki związane ze specjalizacją przez jedną z uczelni wyższych regionu z powodu braku zainteresowania⁶⁰.

⁵⁹ Sekcje i działy klasyfikacji CN dla inteligentnych specjalizacji zgodnie z raportem pn. Zarządzanie i monitoring inteligentnych specjalizacji w województwie warmińsko-mazurskim (Badanie potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego, Geoprofit Wojciech Dziemianowicz).

⁶⁰ Wg informacji uzyskanych z Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie

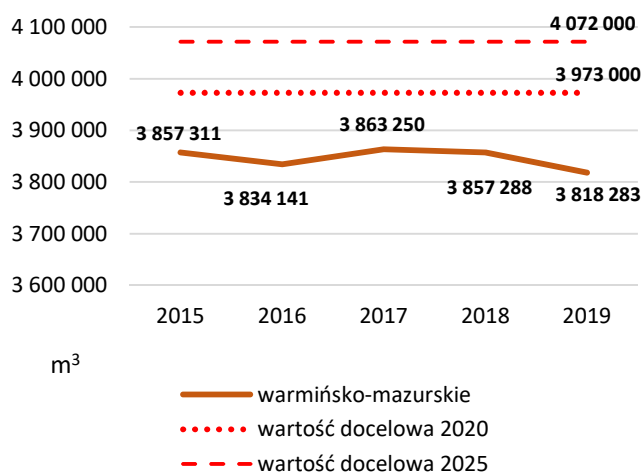
Wykres 80 Wartość projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn

W latach 2016-2017 w ramach programu sektorowego WoodInn (działanie 1.2 „Sektorowe programy B+R” POIR) realizowany był jeden projekt o wartości 2,85 mln zł. Odległość do wartości docelowej to 6,15 mln zł. Projekt dotyczył dofinansowania przedsiębiorstwa REMA S.A. z Reszla. W kolejnych latach nie odbył się nabór wniosków do programu sektorowego WoodInn.

Źródło: www.poir.gov.pl

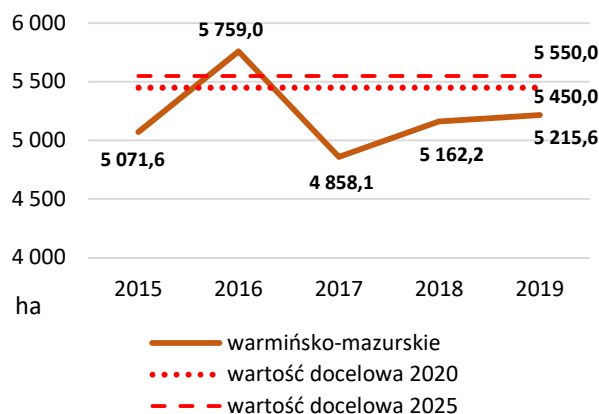
Wykres 81 Pozyskanie drewna ogółem

W 2019 r. na Warmii i Mazurach pozyskano 3 818 283 m³ drewna ogółem. Poziom pozyskiwania drewna w województwie w latach 2015-2019 kształtował się pomiędzy 3,8 a 3,9 mln m³. W relacji do roku 2018 nastąpił spadek o 39 005 m³ (o 1,02%). W celu osiągnięcia wartości docelowej wyznaczonej na rok 2020 pozyskiwanie drewna musiałoby wzrosnąć o 3,89 %, (154 717 m³). Do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla roku 2025 brakuje 6,23 % (253 717 m³).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 82 Odnowienia i zalesienia ogółem

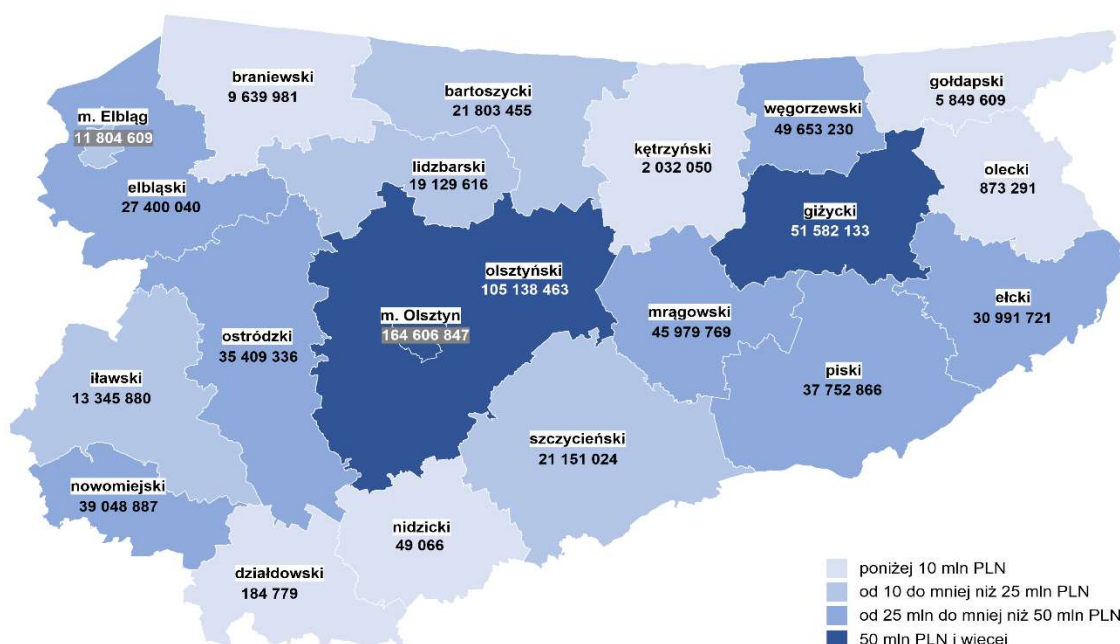
W 2019 r. odnowienia i zalesienia ogółem w województwie warmińsko-mazurskim wyniosły 5 215,6 ha, w porównaniu do roku 2018 nastąpił wzrost o 1,02 % (53 ha). Wartości docelowe dla odnowień i zalesień wyznaczone zarówno dla roku 2020 jak i roku 2025 zostały przekroczone w 2016 r. (po roku 2016 nastąpił spadek). W roku 2019 do osiągnięcia wartości docelowych przewidzianych dla roku 2020 oraz 2025 brakowało: 234,4 ha (4,30 %) oraz 334,4 ha (6,02%).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

4. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

4.1 Wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty⁶¹

Mapa 5 Wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach RPO WiM 2014-2020 na projekty zgodne z IS⁶²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

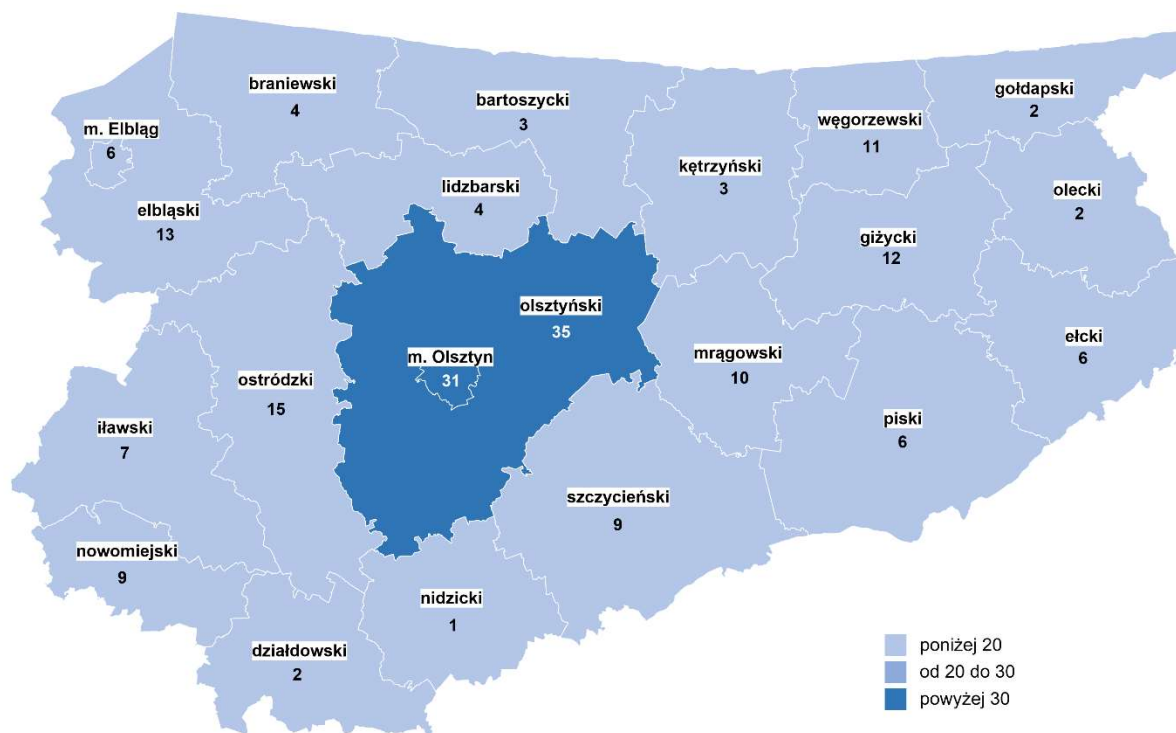
W roku 2020 podpisano umowy na łączną kwotę 693,43 mln zł (w roku 2019 wartość podpisanych umów wyniosła łącznie 410,89 mln zł.). W badanym roku najwyższa wartość podpisanych umów na realizację projektów wpisujących się w inteligentne specjalizacje odnotowana została w mieście Olsztyn – 164,61 mln zł. Znaczna koncentracja środków zauważalna była także w powiecie olsztyńskim – 105,14 mln zł, powiecie giżyckim - 51,58 mln zł oraz w węgorzewskim 49,65 mln zł. Najniższa wartość podpisanych umów zanotowana została w powiatach: nidzickim (0,05 mln zł), działdowskim (0,18 mln zł) oraz oleckim (0,87 mln zł). Średnio na powiat wartość podpisanych umów wynosiła 33,02 mln zł (w roku 2019 średnia wartość podpisanych umów wyniosła 19,54 mln zł).

⁶¹ Wyliczenia dotyczą wszystkich umów podpisanych w ramach RPO WiM 2014-2020 w 2020 r. wykazujących wpływ na rozwój inteligentnych specjalizacji województwa.

⁶² W przypadku, gdy w projekcie udział brał więcej niż jeden powiat jego wartość dzielona była przez liczbę powiatów.

4.2 Liczba podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na powiaty

Mapa 6 Liczba umów podpisanych w roku 2020 w ramach RPO WiM 2014-2020 na projekty zgodne z IS⁶³

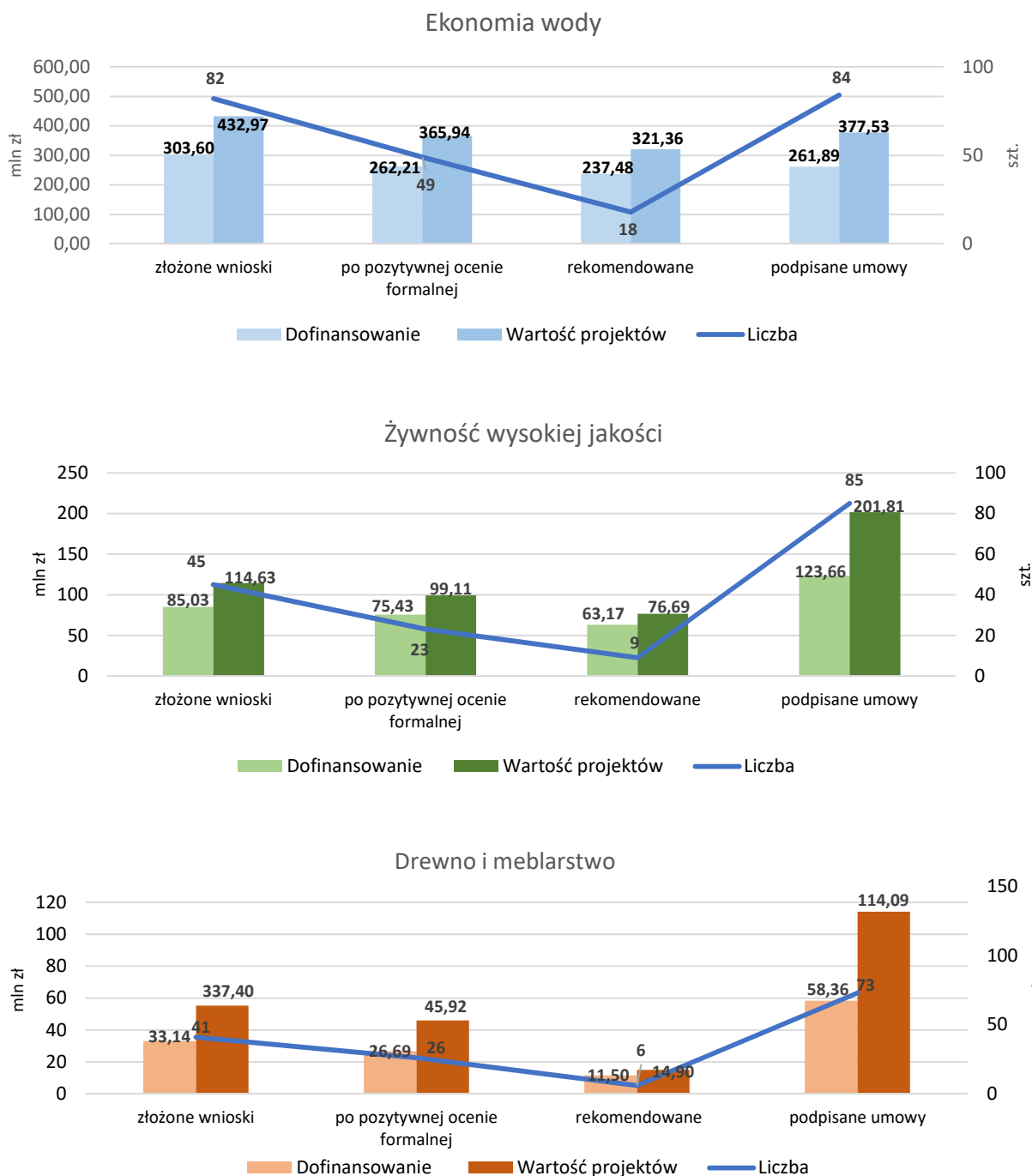

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

W roku 2020 najwyższa liczba umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 na projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami podpisana została w powiecie olsztyńskim (35 umów) oraz mieście Olsztyn (31 umów). W pozostałych powiatach liczba podpisanych umów wyniosła poniżej 20. W badanym roku najmniej umów podpisanych zostało w powiecie nidzickim (1 umowa), gołdapskim i oleckim (po 2 umowy) oraz bartoszyckim i ketrzyńskim (po 3 umowy).

⁶³ W przypadku, gdy w projekcie udział brał więcej niż jeden powiat, projekt wliczany był do każdego z tych powiatów.

Wykres 83 Liczba i wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami, złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na inteligentne specjalizacje⁶⁴

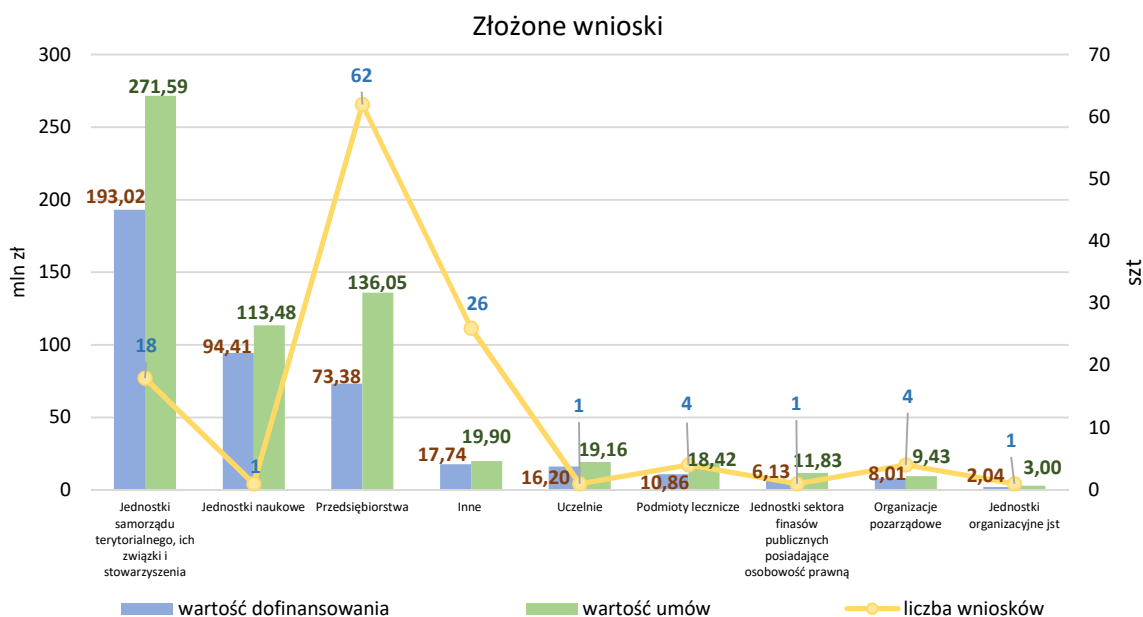

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

⁶⁴ W przypadku, gdy projekt wpisywał się w dwie lub więcej specjalizacji, wliczany był do każdej specjalizacji, natomiast jego wartość dzielona była przez liczbę specjalizacji. Wyższa liczba umów podpisanych w stosunku do liczby wniosków rekomendowanych do dofinansowania wynika z faktu, iż część wniosków złożona została w latach poprzednich, a umowy podpisane zostały w roku 2020.

W 2020 r. najwięcej podpisanych umów dotyczyło projektów wykazujących wpływ na inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości: 85 umów (ich wartość wyniosła 201,81 mln zł, dofinansowanie 123,66 mln zł). W ramach specjalizacji ekonomia wody podpisane zostały 84 umowy (wartość podpisanych umów wyniosła 377,53 mln zł, dofinansowanie 261,89 mln zł), najmniej umów podpisano w obszarze inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo: 73 (wartość umów wyniosła 114,09 mln zł, dofinansowanie 58,36 mln zł)⁶⁵. Podobnie jak w latach ubiegłych w 2020 r. najwięcej złożonych wniosków o dofinansowanie dotyczyło inteligentnej specjalizacji ekonomia wody (82 wnioski), kolejna była specjalizacja żywność wysokiej jakości z 45 złożonymi wnioskami oraz drewno i meblarstwo: 41 złożonych wniosków. W porównaniu do roku 2019 zaobserwowany został wyraźny spadek złożonych wniosków oraz podpisanych umów (kolejno o 79,97% oraz 35,69%). Mimo spadku liczby podpisanych umów ich wartość w roku 2020 była wyższa niż w roku poprzednim (o 68,76%). Średni wskaźnik sukcesu w roku 2020 wyniósł 15,25%: ekonomia wody – 17,07%, żywność wysokiej jakości – 15,56%, drewno i meblarstwo – 9,76%⁶⁶.

Wykres 84 Liczba i wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami - złożone wnioski, wnioski rekomendowane do dofinansowania oraz podpisane umowy⁶⁷ z podziałem na typ beneficjenta

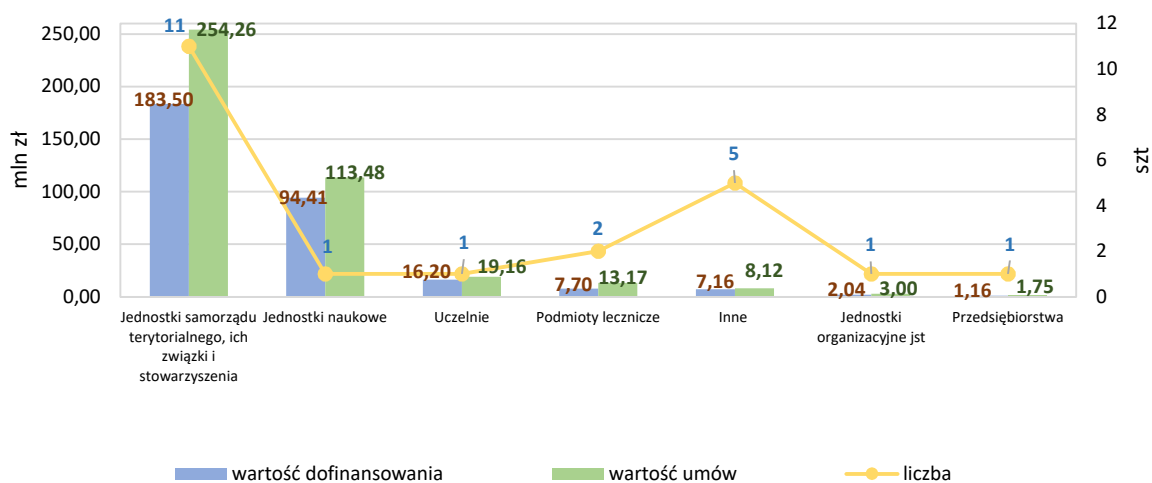

⁶⁵ Do wycień liczby umów podpisanych w 2020 r. pod uwagę wzięte zostały wszystkie umowy podpisane w badanym roku, czyli również te umowy na które wnioski złożone zostały w latach wcześniejszych.

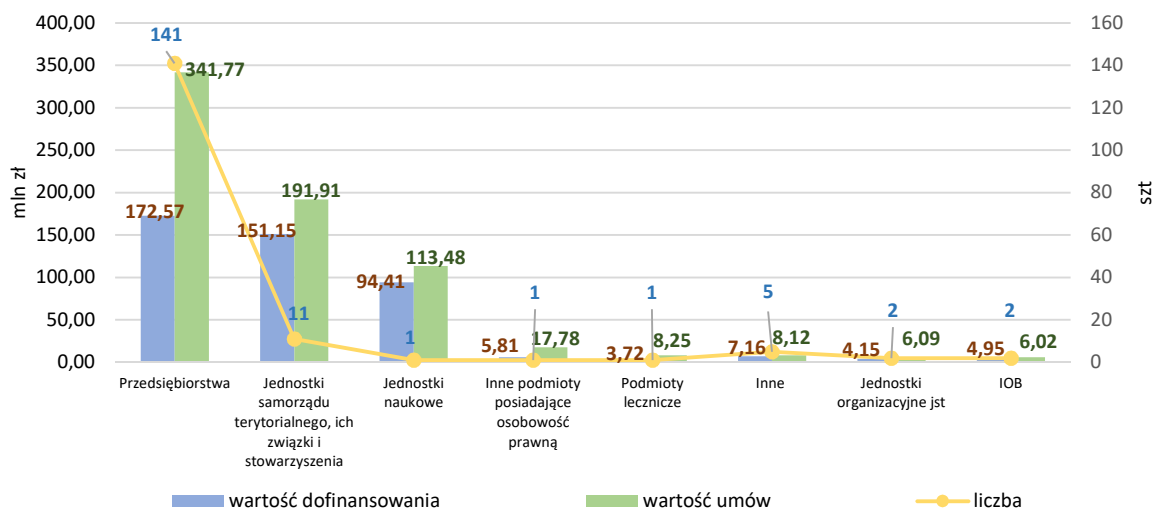
⁶⁶ Przy wyliczeniu wskaźnika sukcesu został wzięty pod uwagę wyłącznie stosunek umów podpisanych w roku 2020 do wniosków złożonych w roku 2020.

⁶⁷ Wyższa liczba umów podpisanych w stosunku do liczby wniosków rekomendowanych do dofinansowania wynika z faktu, iż część wniosków złożona została w latach poprzednich, a umowy podpisane zostały w roku 2020.

Wnioski rekomendowane do dofinansowania

Podpisane umowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

W 2020 r. najwięcej umów na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu podpisano z przedsiębiorstwami – 141 (były to umowy o najwyższej wartości: 341,77 mln zł oraz dofinansowaniu: 172,57 mln zł). Podmioty te złożyły również najwięcej wniosków o dofinansowanie – 62 (w porównaniu do roku 2019, w którym MŚP złożyły 454 wnioski o dofinansowanie nastąpił znaczny spadek). 18 wniosków złożonych zostało przez jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia, wnioskowały one o najwyższe dofinansowanie 193,02 mln zł (wartość projektów ogółem: 271,59 mln zł). Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia realizowały zaraz po przedsiębiorstwach projekty o najwyższej wartości 191,91 mln zł, dofinansowanie wyniosło 151,15 mln zł. Tylko 2 umowy na kwotę 6,02 mln zł (w tym dofinansowanie 4,95 mln zł) podpisane zostały z IOB. W badanym roku z jednostkami naukowymi podpisana została 1 umowa w wysokości 113,48 mln zł, w tym dofinansowanie 94,41 mln zł (mimo, iż była to tylko jedna umowa, to jej wartość oraz kwota dofinansowania uplasowała jednostki naukowe na trzecim miejscu jeśli

chodzi o wysokość podpisanych umów). W 2020 roku zaobserwować można znaczną różnicę nie tylko pomiędzy liczbą złożonych wniosków, ale także podpisanych umów (2019 r.: 589 złożonych wniosków o dofinansowanie, 255 podpisanych umów; w roku 2020 złożono 118 wniosków wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu, podpisane zostały 164 umowy). Natomiast wartość podpisanych umów oraz uzyskanego dofinansowania w 2020 r. była wyższa niż w 2019 r. (kolejno o 282,53 mln zł: 68,76% oraz 193,02 mln zł: 76,93%).

Tabela 3 Liczba i wartość podpisanych w 2020 r. umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na działania/poddziałania

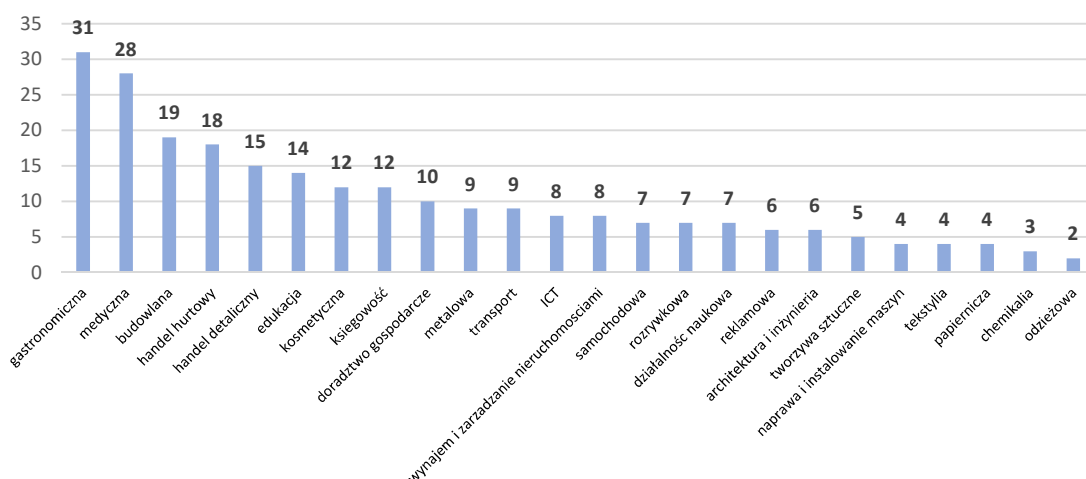
Działanie/poddziałanie	Podpisane umowy		
	Liczba	Dofinansowanie UE w mln zł	Wartość ogółem
1.1 Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	1	94 406 707	113 477 046
1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw	27	29 690 497	60 227 459
1.2.2 Współpraca biznesu z nauką	8	20 048 897	42 517 006
1.3.1 Inkubowanie przedsiębiorstw	1	4 221 267	4 966 197
1.3.5 Usługi dla MŚP	5	1 464 301	2 306 250
1.4.1 Promocja gospodarcza regionu	2	7 845 210	9 430 975
1.5.2 Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu	96	114 586 026	229 471 474
2.4.1 Rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego	4	2 968 304	3 492 122
2.4.2 Rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego – projekty ZIT bis Elbląg	1	3 931 895	4 625 759
3.1 Cyfrowa dostępność informacji sektora publicznego oraz wysoka jakość e-usług publicznych	1	2 035 178	3 003 446
4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	4	3 014 440	4 387 902
4.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych	1	2 518 820	3 110 038
5.1 Gospodarka odpadowa	3	11 981 806	24 078 956
5.2 Gospodarka wodno-ściekowa	5	16 726 697	28 960 796
6.2.1 Infrastruktura uzdrowiskowa	3	33 033 261	40 648 198
6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża	1	91 462 633	110 470 519
9.1.1 Rozwój specjalistycznych usług medycznych	1	3 721 120	8 252 511
RAZEM	164	443 657 060	693 426 653

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Umowy wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu zostały w 2020 r. podpisane podobnie jak w roku 2019 w ramach następujących osi priorytetowych: 1 - Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur, 2 – Kadry dla gospodarki, 3 – Cyfrowy region, 4 – Efektywność energetyczna, 5 – Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów, 6 – Kultura i dziedzictwo oraz 9 – Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych. Najwyższa liczba umów, 140, podpisana została w ramach osi 1. W ramach tejże osi najwięcej umów podpisano w poddziałaniu: 1.5.2 Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu (96 umów), 1.2.1 Działalność B+R przedsiębiorstw (27 umów), 1.2.2 Współpraca biznesu

z nauką (8 umów) oraz 1.3.5 Usługi dla MŚP (5 umów). Wartość ogółem umów podpisanych w ramach osi 1 wyniosła 462,40 mln zł, dofinansowanie unijne 272,26 mln zł. W osi priorytetowej 6 Kultura i dziedzictwo podpisano 2 umowy na łączną wartość 151,12 mln zł, w tym dofinansowanie unijne 124,50 mln zł (umowa podpisana w ramach poddziałania 6.2.2 Szlaki wodne i nabrzeża wyniosła 110,47 mln zł, dofinansowanie 91,46 mln zł). Mimo niższej liczby podpisanych w roku 2020 umów przewyższały one wartością umowy podpisane w roku 2019.

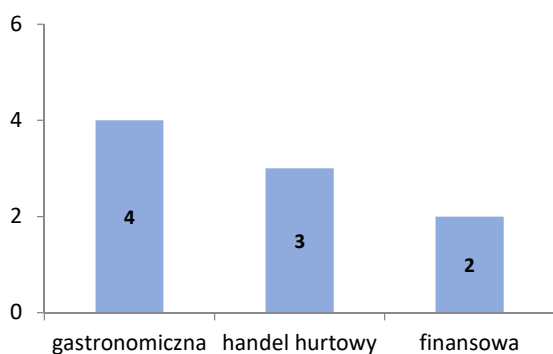
Wykres 85 Złożone wnioski o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – wnioskodawcy o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

W 2020 r. 276 firm o PKD innym niż zaliczane do inteligentnych specjalizacji złożyło wnioski o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM (na projekty niewykazujące wpływu na inteligentne specjalizacje). Najwięcej wniosków złożyły podmioty z branży gastronomicznej – 31, medycznej – 28 (w tym 19 dot. stomatologii), budowlanej – 19 oraz handlu hurtowego - 18. Pozostałe nieprzedstawione na wykresie wnioski należały do wnioskodawców reprezentujących różnorodne pojedyncze branże.

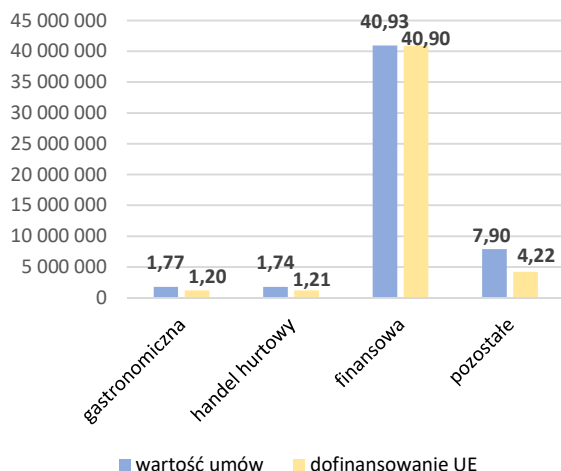
Wykres 86 Liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

W roku 2020 w ramach osi I RPO WiM podpisano 16 umów o dofinansowanie z beneficjentami o PKD innym niż wpisującym się w inteligentne specjalizacje regionu. Podpisane zostały 4 umowy z firmami z branży gastronomicznej, 3 z zajmującymi się sprzedażą hurtową oraz 2 z firmami zajmującymi się pośrednictwem finansowym. Pozostałe 7 podpisanych umów należało do wnioskodawców reprezentujących różne pojedyncze branże.

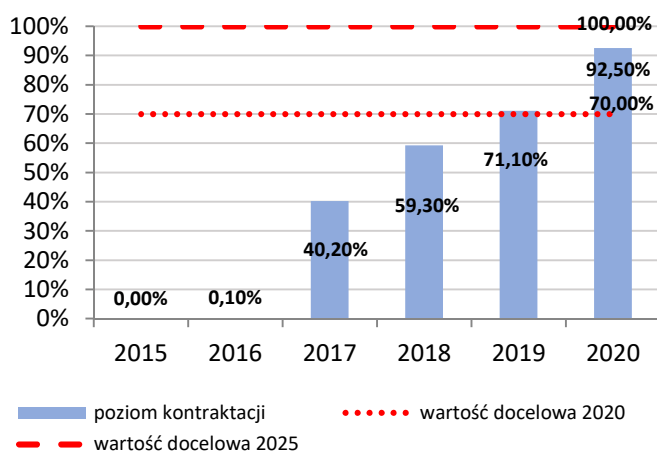
Wykres 87 Wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014

Umowy o najwyższej wartości ogółem podpisane z beneficjentami o PKD innym niż przypisanym inteligentnym specjalizacjom regionu dotyczyły branży finansowej – 40,93 mln zł. Firmy zajmujące się sprzedażą hurtową podpisały umowy o wartości - 1,74 mln zł, natomiast umowy branży gastronomicznej wyniosły – 1,77 mln zł. Wartość pozostałych umów należących do wnioskodawców reprezentujących pojedyncze branże wyniosła 7,90 mln zł (z czego umowa o najwyższej wartości podpisana została z firmą reprezentującą branżę poligraficzną – 4,79 mln zł). Wartość wszystkich projektów firm, których PKD nie wpisywało się w inteligentne specjalizacje regionu wyniosła łącznie 52,33 mln zł., zaś dofinansowanie UE ogółem - 47,53 mln zł.

Wykres 88 Poziom wykorzystania środków dostępnych w ramach CT1 i CT3⁶⁸ w ramach RPO WiM 2014-2020 (oś I Inteligentna gospodarka) w roku 2020

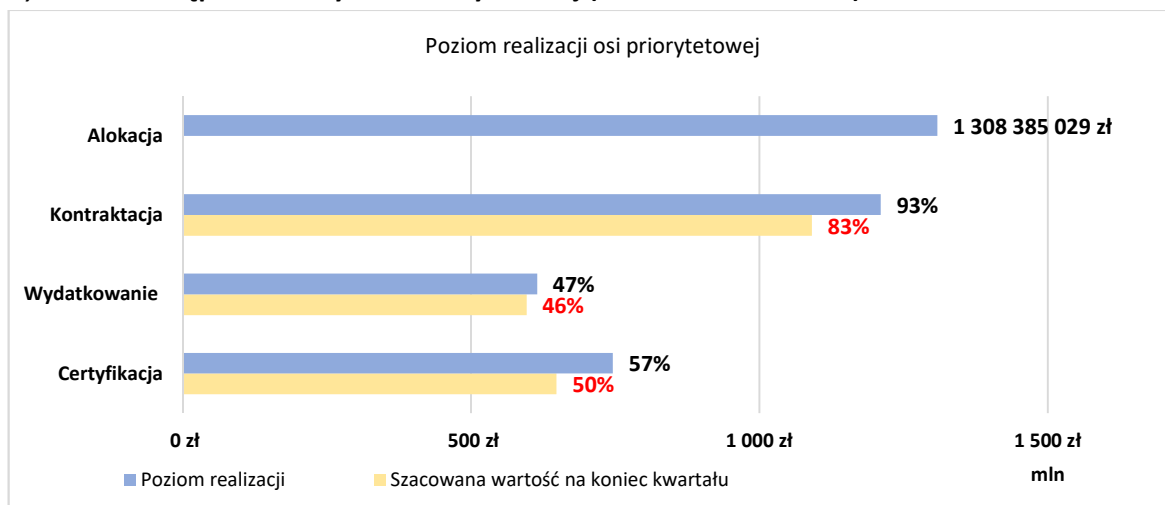

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Departamentu Polityki Regionalnej dotyczących realizacji RPO WiM 2014-2020

Wykorzystanie środków dostępnych w ramach CT1 i CT3 RPO WiM w roku 2020 osiągnęło poziom 92,50%. Wartość docelowa wyznaczona na rok 2020 przekroczone została w roku 2019 (o 1,1 pkt. proc.). Do osiągnięcia wyznaczonej na rok 2025 wartości docelowej brakuje: 7,5 pkt. proc.).

⁶⁸ CT 1 Cel tematyczny 1 „Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji” (RPO WiM 2014-2020)
CT 3 Cel tematyczny 3 „Wzmacnianie konkurencyjności MŚP” (RPO WiM 2014-2020)

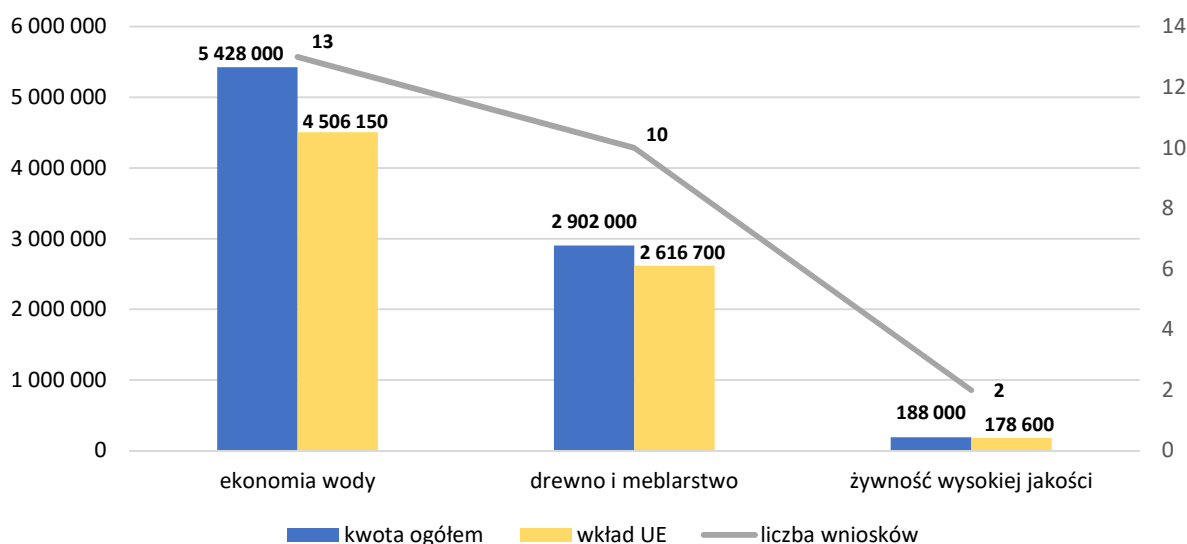
Wykres 89 Postęp finansowy I Osi Priorytetowej (stan na 31.12.2020 r.)

Źródło: Dane Departamentu Polityki Regionalnej dotyczących realizacji RPO WiM 2014-2020

Wysokość wkładu środków Unii Europejskiej przeznaczonych dla I osi priorytetowej Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur w 2020 r. wynosiła 1 308 385 029 zł (291 354 361 EUR). Do końca grudnia 2020 r. wartość dofinansowania UE podpisanych umów (kontraktacja) w ramach RPO WiM 2014-2020 w I osi priorytetowej osiągnęła poziom 92,50 % alokacji osi. Wartość dofinansowania UE zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 (wydatkowania) osiągnęła poziom 47%, zaś wartość dofinansowania UE ujęta we wnioskach o płatność przekazanych Komisji Europejskiej (certyfikacja) osiągnęła poziom 57% alokacji osi.

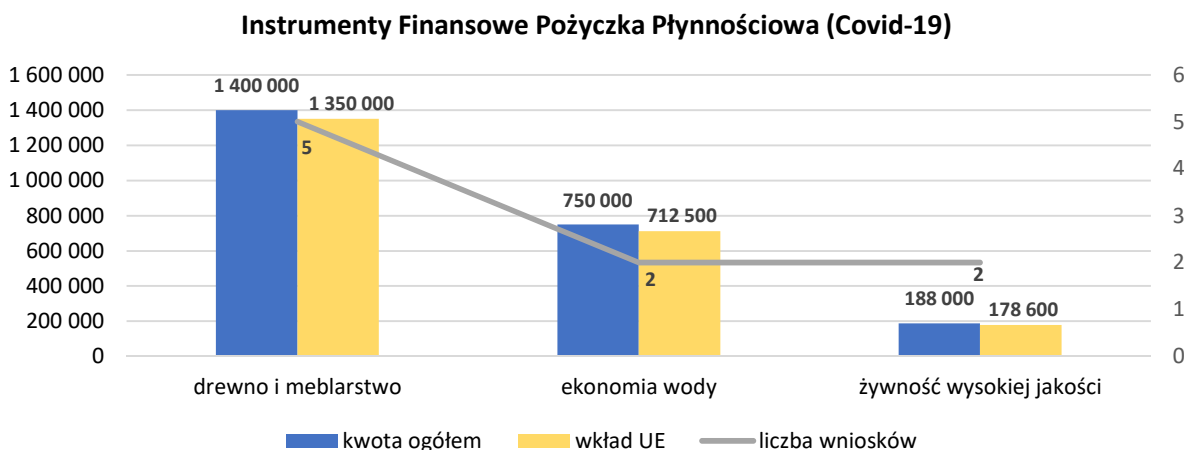
Wykres 90 Wartość umów zawartych w ramach instrumentów finansowych na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Platformy Obsługi Instrumentów Finansowych

Wartość umów zawartych w roku 2020 w ramach instrumentów finansowych na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu wyniosła ogółem 8,52 mln zł, w tym wkład UE 7,30 mln zł. W porównaniu do roku 2019 nastąpił spadek o 31,57%. Podobnie jak w latach 2019 i 2018 umowy

o najwyższej wartości zostały zawarte kolejno w ramach inteligentnej specjalizacji: ekonomia wody, drewno i meblarstwo oraz żywność wysokiej jakości. W roku 2020 w ramach instrumentów finansowych uruchomiona została pożyczka płynnościowa, której celem było wspieranie działalności przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w dobie pandemii koronawirusa. Udzielone wsparcie przedstawia poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Platformy Obsługi Instrumentów Finansowych

Pożyczki płynnościowe dla wniosków wykazujących wpływ na inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wyniosły łącznie 1,40 mln zł, co stanowiło 48,24% (5 wniosków z 10) całości wsparcia udzielonego w ramach instrumentów finansowych dla tej specjalizacji. W przypadku specjalizacji ekonomia wody było to 0,75 mln zł, co stanowiło 13,82% (2 wnioski z 13) całości wsparcia w ramach instrumentów finansowych. W badanym roku wnioski wykazujące wpływ na specjalizację żywność wysokiej jakości dotyczyły jedynie pożyczki płynnościowej, która wyniosła 0,19 mln zł (100% wsparcia oferowanego w ramach instrumentów). Wartość udzielonego wsparcia w postaci pożyczki płynnościowej wyniosła łącznie 2,33 mln zł, w tym dofinansowanie unijne 2,24 mln zł.

Tabela 4 Projekty realizowane w latach 2015–2020 ze środków RPO WiM 2014-2020 i ich oddziaływanie na rozwój inteligentnych specjalizacji

1 Wartość zrealizowanych projektów ogółem wpisujących się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM ⁶⁹									
Działanie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
Działanie 1.1. Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	0	0	0	0	0	0	61,26 mln EUR	72,08 mln EUR	W roku 2020 nie został zakończony żaden projekt w ramach działania 1.1. Nie została osiągnięta wyznaczona wartość docelowa.
Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0	0	0	1,82 mln EUR	7,29 mln EUR	16,75 mln EUR	84,56 mln EUR	99,48 mln EUR	Wartość zrealizowanych projektów do 2020 r. wyniosła 16,75 mln EUR. Wyznaczona na rok 2020 wartość docelowa nie została osiągnięta. Do osiągnięcia wartości docelowej przewidzianej dla roku 2025 niezbędne jest zrealizowanie projektów o wartości minimum 82,73 mln EUR.
Działanie 1.3. Przedsiębiorczość	0	0	0,39 mln EUR	4,30 mln EUR	14,95 mln EUR	31,52 mln EUR	82,90 mln EUR	97,53 mln EUR	Wartość zrealizowanych projektów do roku 2020 wyniosła 31,52 mln EUR. Nie została osiągnięta wartość docelowa wyznaczona dla tego roku. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok powinny zostać zrealizowane projekty o wartości minimum 66,01 mln EUR.

⁶⁹ Do wyliczeń został zastosowany kurs złotego w stosunku do euro obowiązujący w zamówieniach publicznych w 2020 r.: 4,2693 zł: Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2453).

	Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja	0	0	1,32 mln EUR	6,89 mln EUR	25,20 mln EUR	52,67 mln EUR	66,46 mln EUR	78,19 mln EUR	Wartość zrealizowanych projektów do roku 2020 wyniosła 52,67 mln EUR. Nie została osiągnięta wartość docelowa przewidziana dla roku 2020. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest zrealizowanie projektów o wartości minimum 25,52 mln EUR.
	Działanie 1.5. Nowoczesne firmy	0	0	2,75 mln EUR	30,49 mln EUR	61,00 mln EUR	87,00 mln EUR	111,52 mln EUR	131,20 mln EUR	Wartość zrealizowanych projektów do roku 2020 wyniosła 87,00 mln EUR. Wyznaczona na rok 2020 wartość docelowa nie została osiągnięta. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest zrealizowanie projektów o wartości minimum 44,20 mln EUR.
2	Liczba przedsiębiorstw otrzymująca wsparcie na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM									
	Działanie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0	0	9	45	59	93	120	142	W ramach działania wsparcie uzyskały 93 przedsiębiorstwa. Nie została osiągnięta wartość docelowa wyznaczona na rok 2020, aby osiągnąć wartość docelową wyznaczoną na rok 2025 niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez kolejnych 49 przedsiębiorców.
	Działanie 1.3. Przedsiębiorczość	0	20	65	288	675	698	149	175	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 698 przedsiębiorców. Wyznaczone wartości docelowe zostały osiągnięte i przekroczone w roku 2019.

	Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja	0	0	57	193	277	282	175	208	W ramach działania wsparcie uzyskało 282 przedsiębiorców. Tym samym przekroczone zostały wartości docelowe wyznaczone na lata 2020 oraz 2025.
	Działanie 1.5. Nowoczesne firmy	0	0	46	106	124	217	365	429	W ramach działania wsparcie uzyskało ogółem 217 przedsiębiorstw. Nie została osiągnięta wartość docelowa wyznaczona na rok 2020. Do osiągnięcia wartości docelowej za rok 2025 niezbędne jest otrzymanie wsparcia przez 212 przedsiębiorców.
3	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM ⁷⁰									
	Działanie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	Działanie 1.1. Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	0	0	0	0	0	0	1,53 mln EUR	1,80 mln EUR	W latach 2015-2020 w ramach tego działania nie realizowano projektów angażujących inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne.
	Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0	0	2,9	37,82 mln EUR	40,56 mln EUR	49,12 mln EUR	28,05 mln EUR	33,00 mln EUR	Wyznaczone wartości docelowe zostały osiągnięte i przekroczone już w 2018 r. zarówno dla roku 2020 jak i 2025.
	Działanie 1.3. Przedsiębiorczość	0	0	3,36	8,11 mln EUR	18,96 mln EUR	18,69 mln EUR	10,20 mln EUR	12,00 mln EUR	Wyznaczone wartości docelowe zostały osiągnięte i przekroczone w 2019 r. zarówno dla roku 2020 jak i 2025.
	Działanie 1.4. Nowe modele biznesowe i ekspansja	0	0	8,73	30,93 mln EUR	32,51 mln EUR	32,91 mln EUR	21,08 mln EUR	24,80 mln EUR	Wyznaczone wartości docelowe zostały osiągnięte i przekroczone w roku 2018.

⁷⁰ Do wyliczeń został zastosowany kurs złotego w stosunku do euro obowiązujący w zamówieniach publicznych w 2020 r.: 4,2693 zł: Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2453).

	Działanie 1.5. Nowoczesne firmy	0	0	25,15	41,96 mln EUR	46,48 mln EUR	70,34 mln EUR	31,28 mln EUR	36,80 mln EUR	Wyznaczone wartości docelowe zostały osiągnięte i przekroczona w roku 2018.	
4	Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju ⁷¹										
	Działanie	2015		2016		2017		2018	2019	2020	Komentarz
	Działanie 1.1. Nowoczesna infrastruktura badawcza publicznych jednostek naukowych	0		0		3,55 mln EUR		3,55 mln EUR	3,55 mln EUR	4,47 mln EUR	Wskaźnik inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju traktowany jest jako uzupełnienie wskaźnika: inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje w podziale na działania RPO WiM.
	Działanie 1.2. Innowacyjne firmy	0		0		3,14 mln EUR		9,78 mln EUR	10,15 mln EUR	16,64 mln EUR	
5	Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz		
	0	1	1	15	22	28	-	45	Odległość do wyznaczonej wartości docelowej określonej na rok 2025 wynosiła 17, do jej osiągnięcia niezbędna jest współpraca minimum 4 przedsiębiorstw z ośrodkami badawczymi rocznie.		
6	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz		

⁷¹ Do wyliczeń został zastosowany kurs złotego w stosunku do euro obowiązujący w zamówieniach publicznych w 2020 r.: 4,2693 zł: Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2453).

	0	0	0	6	6	6	-	12	W roku 2020 nie została osiągnięta wyznaczona wartość docelowa. Osiągnięcie wartości docelowej wymaga wsparcia w zakresie profesjonalizacji usług jeszcze minimum 6 instytucji otoczenia biznesu.
7	Liczba zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	9	9	9	-	38	W roku 2020 odległość do wartości docelowej wynosiła 29. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest świadczenie przez IOB minimum 6 zaawansowanych usług rocznie.
8	Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	27	27	42	55	-	14	Wartość docelowa na rok 2025 została osiągnięta w roku 2017. Liczba przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym objętych wsparciem do roku 2020 wyniosła: 55.
9	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	702	1112	1739	2639	2865	3290	5616	Wartość docelowa wyznaczona na rok 2020 nie została osiągnięta. Odległość do wartości docelowej wyniosła 425. Do osiągnięcia wartości wyznaczonej na rok 2025 niezbędne jest uczestnictwo 550 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy rocznie.
10	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	8	29	43	56	58	-	18	Wartość docelowa wyznaczona na rok 2025 została osiągnięta i przekroczona w roku 2017.

11	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	39	185	302	457	510	-	594	Odległość do wartości docelowej określonej na rok 2025 wynosiła 84. Do osiągnięcia wartości docelowej niezbędne jest objęcie wsparciem 17 nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu rocznie.	
12	Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	1	4	4	4	4	-	4	Wartość docelowa została osiągnięta w roku 2017. Od roku 2017 liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie nie wzrosła.	
13	Liczba szkół i placówek objętych wsparciem w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa zawodowego									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	1	2	2	2	2	-	137	W roku 2020 odległość od wartości docelowej wynosiła 135. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem min. 27 szkół i placówek w zakresie realizacji zadań w obszarze doradztwa zawodowego rocznie.	
14	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	78	398	398	398	398	-	1815	Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w roku 2020 nie wzrosła. Odległość od wartości docelowej wynosiła 1417. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem w postaci bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej 284 osoby pozostających bez pracy rocznie.	

15	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	0	0	0	0	0	-	6919	W latach 2015-2020 nie podpisano żadnej umowy w ramach działania 10.6 wspierającej inteligentne specjalizacje. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie wsparciem 1384 os. rocznie.	
16	Liczba mikro -, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	0	0	0	0	0	-	1258	W latach 2015-2020 nie podpisano żadnej umowy w ramach działania 10.6 wspierającej inteligentne specjalizacje regionu. Do osiągnięcia wartości docelowej za 2025 rok niezbędne jest objęcie usługami rozwojowymi 252 firmy.	
17	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które podjęły działalność eksportową w wyniku zrealizowanej interwencji									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	0	20%	14,29%	11,86%	11,05%	20%	20%	Ogółem IS	
	0	0	13,33%	6,59%	5,53%	5,66%	13,33%	13,33%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody	
	0	0	6,67%	2,20%	4,35%	3,77%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości	
	0	0	13,33%	7,69%	5,53%	4,58%	13,33%	3,33%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo	
18	Odsetek przedsiębiorstw, które zwiększyły wartość eksportu w wyniku zrealizowanej interwencji									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz	
	0	0	13,33%	16,48%	16,60%	13,75%	13,33%	13,33%	Ogółem IS	
	0	0	0	6,59%	5,14%	4,85%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody	
	0	0	6,67%	2,20%	6,32%	4,12%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości	
	0	0	6,67%	7,69%	9,09%	7,28%	6,67%	6,67%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo	

19	Przychody ze sprzedaży na eksport (w ramach i poza UE) wyrobów i/lub usług, osiągnięte przez przedsiębiorstwo wsparte w zakresie internacjonalizacji działalności w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	3,6 mln	5,16 mln	14,07 mln	19,23 mln	44,8 mln	71,37 mln	Ogółem IS
	0	0	3,2 tys.	1,13 mln	1,41 mln	2,66 mln	39,6 tys.	63,5 tys.	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3,6 mln	3,63 mln	10,33 mln	14,04 mln	44 mln	70,57 mln	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	37,2 tys.	395,38 tys.	2,37 mln	2,54 mln	457,53 tys.	734,2 tys.	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
20	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które podjęły działalność innowacyjną w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	58,33%	54,05%	51,06%	47,10%	58,33%	58,33%	Ogółem IS
	0	0	41,67%	24,32%	22,87%	23,91%	41,67%	41,67%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	16,67%	20,27%	23,4%	21,74%	16,67%	16,67%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	16,67%	31,08%	27,13%	23,91%	16,67%	16,67%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
21	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które po raz pierwszy wykazały nakłady na działalność innowacyjną w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	25 %	32,43%	27,12%	25,00%	25,00%	25,00 %	Ogółem IS
	0	0	16,67 %	10,81%	11,7%	12,32%	16,67 %	16,67 %	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	8,11%	9,57%	8,70%	8,33%	8,33%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	8,33%	24,32%	17,5%	15,94%	8,33%	8,33%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

22	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które po raz pierwszy wykazały nakłady na działalność B+R w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	21,43 %	20,00%	19,91%	16,05%	21,43 %	21,43 %	Ogółem IS
	0	0	14,29 %	5,88%	8,41%	7,41%	14,29 %	14,29 %	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	2,35%	5,75%	5,25%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	7,14%	15,29%	13,72%	10,80%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
23	Odsetek wspartych przedsiębiorstw, które zatrudniły osobę ze stopniem co najmniej doktora w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	7,14%	8,24%	5,75%	5,88%	7,14%	7,14%	Ogółem IS
	0	0	0	3,53%	2,65%	1,86%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	4,71%	3,54%	3,72%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	7,14%	7,06%	3,98%	3,41%	7,14%	7,14%	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
24	Odsetek przedsiębiorstw, które złożyły zgłoszenie patentowe/wzorów użytkowych/wzorów przemysłowych w wyniku zrealizowanej interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	5,88%	3,88%	4,73%	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.	Ogółem IS
	0	0	0	0	0	2,03%			Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	0	0,97%	0,68%			Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	0	5,88%	3,88%	4,05%			Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
25	Liczba patentów uzyskanych ogółem w wyniku interwencji								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	0	1	3	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.

26	Liczba uzyskanych praw z rejestracji na wzór przemysłowy								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	0	1	2	-	-	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.
27	Liczba uzyskanych praw ochronnych na wzór użytkowy								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	0	0	1	0	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.	Wartość docelową wskaźnika można będzie oszacować po zgromadzeniu niezbędnych danych.	Ogółem IS
									Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	0	1	0			Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	0	0	1	0			
	0	0	0	0	1	0			Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
28	Liczba firm, które wprowadziły innowacje w wyniku zrealizowanej interwencji zorientowanej na wsparcie współpracy								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	4	30	106	145	29	46	Ogółem IS
	0	0	3	14	55	87	22	34	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	0	10	39	60	7	11	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	1	17	52	66	7	11	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
29	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	2	2	3	3	-	1	Ogółem IS
	0	0	2	2	3	3	-	1	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	2	2	3	3	-	1	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości

	0	0	1	1	2	2	-	1	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
30	Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	163	163	158	233	-	65	Ogółem IS
	0	0	163	163	158	233	-	22	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	163	163	158	233	-	22	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	87	87	158	158	-	22	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
31	Liczba nowych wspieranych przedsiębiorstw								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	2	40	40	40	-	23	Ogółem IS
	0	0	2	31	33	33	-	8	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	1	3	4	4	-	8	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	1	12	10	10	-	8	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
32	Liczba przedsiębiorstw które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	44	67	111	111	-	32	Ogółem IS
	0	0	16	28	51	51	-	11	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	19	24	46	46	-	11	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	21	34	60	60	-	11	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
33	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	43	131	160	273	-	53	Ogółem IS
	0	0	26	64	74	126	-	18	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	22	63	81	144	-	18	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	26	58	74	128	-	18	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
34	Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz

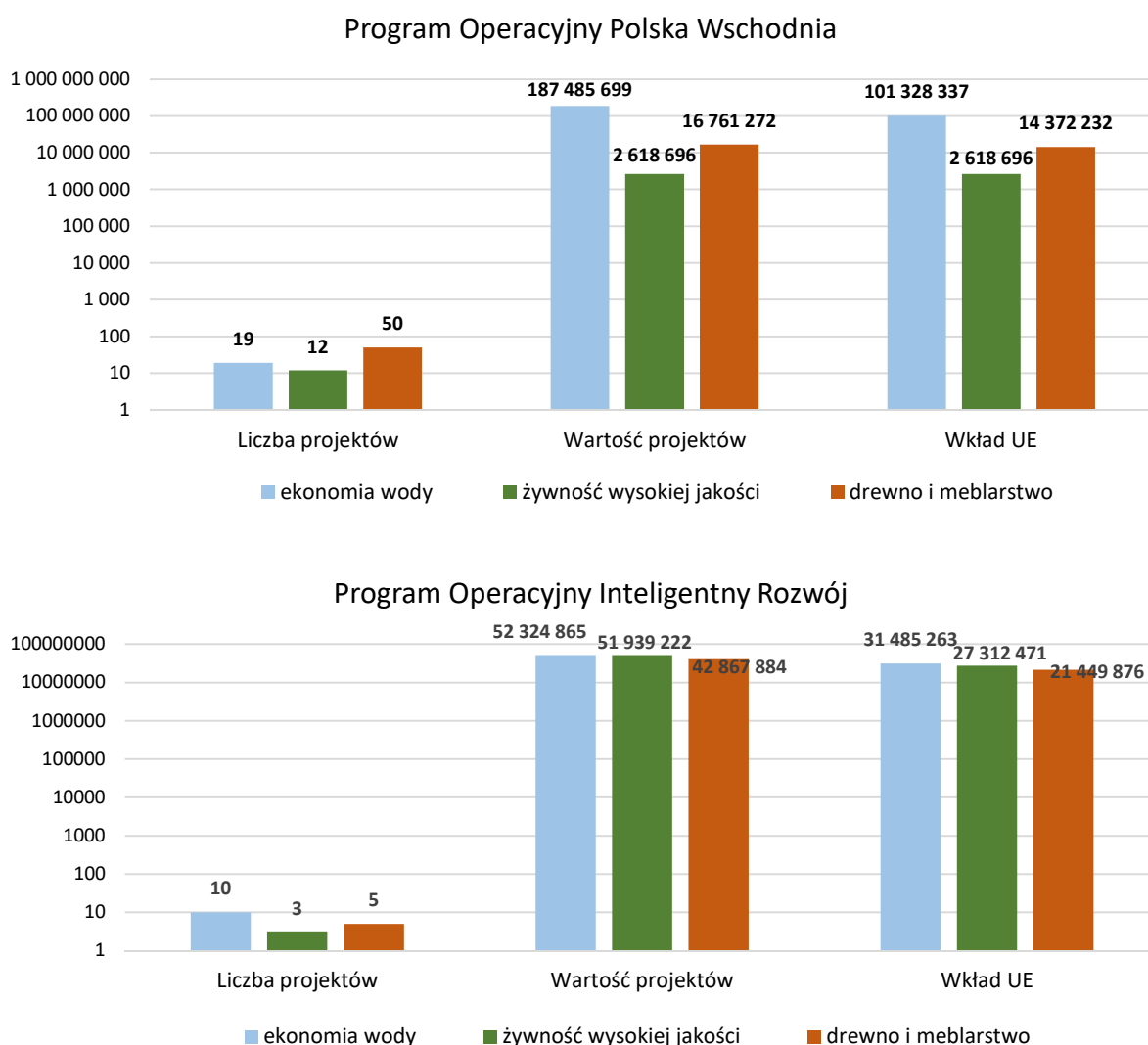
	0	0	40	120	140	225	-	39	Ogółem IS
	0	0	19	63	72	113	-	18	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	13	56	70	122	-	18	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	19	53	65	105	-	18	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
35	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	18	61	57	57	-	25	Ogółem IS
	0	0	7	23	21	21	-	9	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	6	16	15	15	-	9	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	9	36	33	33	-	9	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
36	Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	6	30	42	66	-	132	Ogółem IS
	0	0	5	26	36	57	-	44	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3	17	24	42	-	44	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	3	19	28	43	-	44	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
37	Liczba realizowanych projektów B+R								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	4	17	22	40	-	134	Ogółem IS
	0	0	3	14	18	34	-	45	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	2	12	17	29	-	45	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	2	8	11	22	-	45	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
38	Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	6	12	15	27	-	71	Ogółem IS
	0	0	4	9	12	20	-	24	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	3	7	10	21	-	24	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości

	0	0	2	7	8	12	-	24	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
39	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	73,83	78,24	152,65	148,80	-	68	Ogółem IS
	0	0	62,22	64,12	89,15	87,46	-	23	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	7,5	9,03	21,09	19,09	-	23	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	4,12	5,20	42,40	42,24	-	23	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo
40	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach								
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Wartość docelowa (2020)	Wartość docelowa (2025)	Komentarz
	0	0	183,43	435,19	448,12	499,61	-	286	Ogółem IS
	0	0	51,08	152,96	148,32	110,65	-	96	Inteligentna specjalizacja ekonomia wody
	0	0	61,16	121,51	137,79	202,18	-	96	Inteligentna specjalizacja żywność wysokiej jakości
	0	0	71,18	158,73	162,01	186,79	-	96	Inteligentna specjalizacja drewno i meblarstwo

5. Wsparcie rozwoju inteligentnych specjalizacji funduszami strukturalnymi dostępnymi na poziomie krajowym

Inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego wspierane są w głównej mierze środkami pochodzącymi z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Oprócz środków Samorządu Województwa, budżetu państwa oraz środków własnych beneficjentów, rozwój inteligentnych specjalizacji wspierany jest również środkami z funduszy strukturalnych dostępnych z poziomu krajowego.

Wykres 91 Struktura finansowania projektów wspierających rozwój inteligentnych specjalizacji wg programów operacyjnych w roku 2020

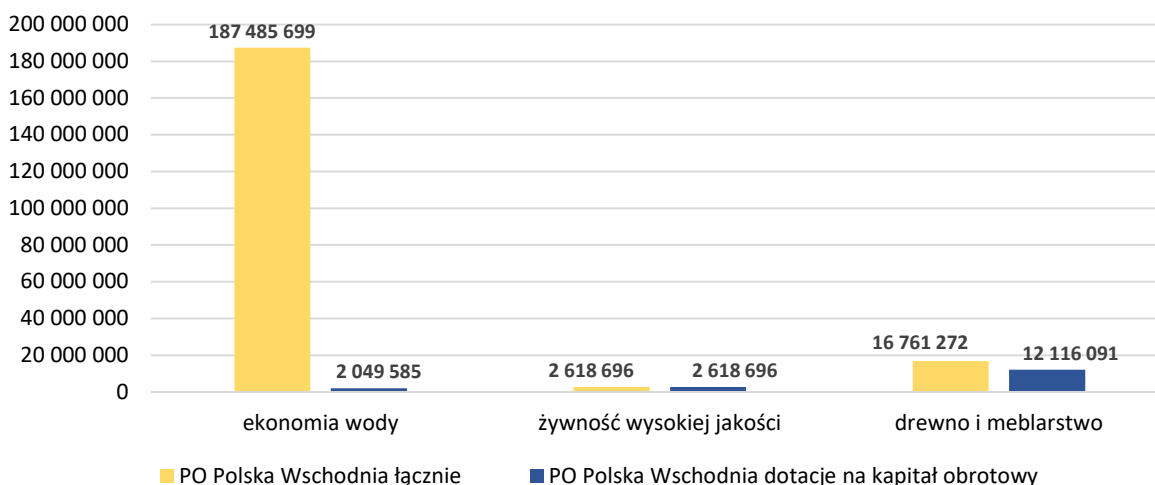

Źródło: Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 - stan na 3 maja 2021 r. - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

W roku 2020 projekty wykazujące wpływ na inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego finansowane były z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (81 projektów o łącznej wartości 206,87 mln zł, w tym wkład UE: 118,32 mln zł), Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (18 projektów o wartości 147,13 mln zł, w tym wkład UE: 80,25 mln zł) oraz Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko (1 projekt wykazujący wpływ na specjalizację ekonomia wody o wartości 9,04 mln zł, w tym wkład UE: 3,46 mln zł). Łącznie z krajowych programów operacyjnych wspartych zostało 100 projektów o łącznej wartości 363,04 mln zł, w tym wkład UE wyniósł: 202,02 mln zł. Najwięcej realizowanych w badanym roku projektów wpisywało się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo: 55, następnie ekonomia wody: 30, w ramach specjalizacji żywność wysokiej jakości realizowanych było 15 projektów. W 2020 r. na realizację przedsięwzięć wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody pozyskano z programów krajowych 248,86 mln zł (wkład UE 136,27 mln zł), na drewno i meblarstwo 59,63 mln zł (wkład UE 35,82 mln zł), natomiast na żywność wysokiej jakości 54,56 mln zł (wkład UE 29,93 mln zł). Realizacja umów na projekty wpisujące się w specjalizację ekonomia wody stanowiła 68,55% wartości wszystkich umów, drewno i meblarstwo 16,42% oraz żywność wysokiej jakości 15,03%. W 2020 r. nie zidentyfikowano projektów realizowanych na rzecz IS województwa warmińsko-mazurskiego w ramach Programów operacyjnych Wiedza Edukacja Rozwój oraz Polska Cyfrowa.

Program Operacyjny Polska Wschodnia dotacje na kapitał obrotowy (Covid-19)

Źródło: Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 - stan na 3 maja 2021 r. - <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/raporty/>

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia finansowane były również projekty zapewniające płynność finansową oraz wspierające bieżącą działalność w związku z trudnościami finansowymi, które wystąpiły u przedsiębiorcy wskutek epidemii COVID-19 (wsparcie w postaci dotacji na kapitał obrotowy). Podmioty działające w ramach specjalizacji ekonomia wody wnioskowały łącznie o wsparcie na kapitał obrotowy w wysokości 2,05 mln zł, co stanowiło 1,09% całości wsparcia uzyskanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia (13 wniosków z 19). Podmioty zaliczane do inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości wnioskowały w 2020 r. wyłącznie o dotacje na kapitał obrotowy: stanowiły one 100% otrzymanego wsparcia (12 wniosków). Dotacje na kapitał obrotowy firm wpisujących się w specjalizację drewno i meblarstwo stanowiły 72,29% wartości wszystkich projektów wspartych w ramach tego programu operacyjnego (46 z 50 wniosków).

6. Przegląd wybranych przedsięwzięć wykazujących wpływ na inteligentne specjalizacje, finansowanych z RPO WiM 2014-2020, na których realizację podpisano umowy w roku 2020⁷²

Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020 wraz z Państwowym Gospodarstwem Wodne Wody Polskie prowadziło kontynuację projektu „Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szklakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich wraz z budową śluzy „Guzianka II” i remontem śluzy „Guzianka I”/ Etap III - remont śluzy „Guzianka I”, który swoim zasięgiem w 2020 r. obejmuje powiaty: giżycki, mrągowski, piski, węgorzewski. Projekt dotyczyć będzie m.in. przebudowy zaplecza technicznego PGW WP w Giżycku oraz PGW WP w Mikołajkach, pogłębieniu wylotów kanałów i ich połączeń z jeziorami, usunięciu mielizn i raf kamiennych, remontu śluzy i jazu w Karwiku, remoncie zabytkowej śluzy Guzianka I, czy przebudowy i umocnienia Kanału Węgorzewskiego oraz Kanału Piękna Góra. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania i zachowania w dobrym stanie zasobów kulturowych i naturalnych regionu oraz jego potencjału środowiskowego. Wartość projektu w 2020 r. wyniosła 110,47 mln zł, w tym wkład UE 91,46 mln zł.

Województwo Warmińsko-Mazurskie rozpoczęło projekt pn. „Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2020+”. Projekt o wartości 8,37 mln zł (wkład UE 7,11 mln zł) skupi się na promocji gospodarczej regionu z naciskiem na inteligentne specjalizacje i zakłada m.in. realizację takich działań jak: serwis współpracy gospodarczej, misje przyjazdowe, kampanie w mediach oraz OOH, konferencję meblarską, Otwarcia na Skandynawię, Expo Dubaj, #WaMaMarketing, powstanie broszur, folderu "Region, w którym warto żyć". Zaplanowane jest również zaangażowanie 15 MŚP w wybrane działania w ramach projektu np. w misje przyjazdowe, kampanię w mediach oraz OOH, konferencję meblarską. Przedsięwzięcia realizowane będą przy wykorzystaniu mediów o zasięgu ogólnokrajowym i międzynarodowym. Projekt opiera się na promocji o wymiarze krajowym i międzynarodowym, której celem będzie zarówno wypromowanie oferty gospodarczej województwa, jak i wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zewnętrznych, w tym zagranicznych, do regionu. Zakończenie realizacji projektu przewidziane jest na rok 2023.

Gmina Miłomłyn podpisała umowę na realizację projektu pn. „Budowa tężni solankowej w Miłomłynie wraz z małą architekturą i infrastrukturą techniczną” o wartości 4,28 mln zł (dofinansowanie UE 3,63 mln zł). Projekt przyczynić ma się do wzrostu oczekiwanej liczby odwiedzin w miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne. Wybudowana zostanie tężnia solankowa, która zawierać będzie funkcje techniczne (zbiornik na solankę i system sterowania pompami oraz główne zasilanie energetyczne z rozdzielnią) oraz klatkę schodową prowadzącą na platformę widokową. Centralna wieża otoczona będzie konstrukcjami drewnianymi na rzucie pierścienia, które stanowią główny element tężni wytwarzający aerozol zawiesiny solanki. Część obiektu przeznaczona zostanie do kąpieli inhalacyjnych oraz odpoczynku i rekreacji. Gmina przewiduje zakończyć projekt w 2021 r.

⁷² Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014 oraz Listy projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020 - stan na 3 maja 2021 r: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/ofunduszach/raporty/>

Projekt *Prace B+R nad zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie owocowo – warzywnym* w 2020 roku rozpoczęła firma TYMBARK - MWS Sp. z o.o. Zakres projektu obejmuje: przeprowadzenie prac przemysłowych, prac rozwojowych oraz zakup infrastruktury B+R do prowadzenia badań. Prace realizowane będą we współpracy z jednostką naukową. W ramach projektu zostaną opracowane receptury na bazie jabłka czerwonomiąśzowego. Przedmiotem badań w projekcie będzie opracowanie technologii przetwarzania oraz dobór właściwych parametrów procesowych, ustalenie optymalnych parametrów obróbki, zaplanowane jest wprowadzenie innowacyjnego sposobu utrwalania, jako alternatywę do klasycznej pasteryzacji. Projekt o łącznej wartości 17,78 mln zł (wkład UE 5,80 mln zł) przyczyni się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, nowoczesności, podnoszenia oraz poszerzania oferty produktowej i usługowej. Firma planuje zakończyć projekt w 2022 r.

Firma APRS Sp. z o.o. podpisała umowę na realizację projektu o wartości blisko 10 mln zł (w tym dofinansowanie unijne wyniosło 5,48 mln zł) w zakresie *Prac Badawczo-Rozwojowych dot: technologii rekultywacji akwenów wodnych przy zastosowaniu hydrożelowych biokompozytów*. Celem projektu, którego zakończenie przewidziane jest na 2023 r., jest wytworzenie innowacyjnych bezszwowych mikrokapsuł w postaci hydrożelowego biokompozytu, do trwałego usuwania fosforanów poza ekosystem wodny oraz dokonanie dwóch zgłoszeń patentowych.

Agro-Olsztyn Sp. z o.o. rozpoczęła projekt o wartości 4,28 mln zł (dofinansowanie UE 2,31 mln zł) pn. *„Opracowanie i wdrożenie innowacyjnego systemu doradztwa technologicznego wspierającego zarządzanie produkcją ekologiczną, działającego w oparciu o modelowanie procesów zachodzących w glebie”*, którego podstawą będzie zakup badań (prac rozwojowych i badań przemysłowych), oprogramowania informatycznego oraz budowa obiektu usługowego. W ramach projektu zostanie wdrożona innowacja procesowa i produktowa na podstawie wcześniej przeprowadzonych badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych. W ramach projektu badania prowadzić będą 4 pracownicy Wnioskodawcy w stworzonym laboratorium. Dzięki podjętej działalności badawczo-rozwojowej nastąpi wzrost innowacyjności firmy w obszarach wszystkich trzech inteligentnych specjalizacji województwa warmińsko-mazurskiego.

Przedsiębiorstwo MEBELMAX rozpoczęło projekt, który zakłada wdrożenie do działalności gospodarczej Wnioskodawcy nowego pomysłu opartego o wieloletnie doświadczenie i odtwarzanie w regionie Warmii i Mazur produktu/usługi/zawodu, który kiedyś tworzył jego tożsamość i kreował indywidualny charakter, a teraz – w odnowionej i innowacyjnej formie – może stanowić o przewadze konkurencyjnej (projekt zakończyć ma się w roku 2021). W ramach projektu zaplanowano m.in. wdrożenie innowacyjnego systemu informatycznego w celu kontynuacji tradycji tapicera i krawcowej istniejących na terenie województwa warmińsko-mazurskiego przed rokiem 1989. Realizacja projektu wpłynie na wzrost liczby innowacji a tym samym odsetka przedsiębiorstw innowacyjnych działających w ramach specjalizacji drewno i meblarstwo. Łączna wartość projektu to 6,28 mln zł, zaś dofinansowanie unijne 1,68 mln zł.

Firma MASURIA YACHTS Sp. z o.o. rozpoczęła realizację projektu, który opiera się na zakupie prac badawczo-rozwojowych od jednostki naukowej i wdrożeniu prototypu jachtu motorowego o optymalnych warunkach nautycznych, obniżonej masie, w szczególności o optymalnym kształcie kadłuba wraz zastosowaniem elementów z żywicy spienionej obniżających wagę jachtu. Projekt zakłada przeprowadzenie szeregu badań od fazy koncesji jachtu po stworzenie prototypu, do produkcji

i wdrożenia włącznie. Prowadzone działania B+R mają na celu wdrożenie innowacji produktowej i procesowej w skali świata, tj. wdrożenie technologii żywicy spienionej do seryjnej produkcji. Wnioskodawca uzyska przewagę konkurencyjną na rynku krajowym i światowym, dzięki ograniczeniu ilości materiałów i masy jednostki. Realizacja projektu zakończy się w 2022 r. (wartość projektu 1,07 mln zł, dofinansowanie UE 0,72).

MIKRONATURA ŚRODOWISKO Sp. z o.o. podpisała umowę na realizację projektu, który przyczyni się do wzrostu innowacyjności firm w obszarach inteligentnych specjalizacji ekonomia wody oraz żywność wysokiej jakości, dzięki działalności badawczo-rozwojowej. Projekt o nazwie *„Prace B+R w celu wypracowania stabilnej i efektywnej kompozycji mikrobiologicznej ograniczającej dopływ biogenów do wód i kondycjonującej obornik”* obejmie badania przemysłowe i rozwojowe, wdrożenie wyników prac B+R związane z opracowaniem kompozycji bakteryjnych szczepów bakterii, zakup linii laboratoryjnej wdrożeniowej do produkcji mikrokapsuł twardych, wynagrodzenie pracowników działu B+R zaangażowanych w projekt. Efektem zrealizowanego projektu będzie wypracowanie innowacji produktowej polegającej na wytworzeniu mikrokapsuł twardych w procesie suszenia rozpyłowego z kompozycji bakteryjnych o trwałych właściwościach oraz wprowadzeniu innowacji procesowej polegającej na kondycjonowaniu obornika i zwiększaniu jego możliwości próchniczo-twórczych oraz ograniczeniu uciążliwości odorowej. Wartość projektu została oszacowana na 16,17 mln zł, w tym dofinansowanie UE 3,34 mln zł. Zakończenie projektu przewiduje się na rok 2022.

Firma Highlander Lignowski, Kuciński Spółka Jawna rozpoczęła projekt pn. *„Odtwarzanie dziedzictwa gospodarczego regionu w przedsiębiorstwie HIGHLANDER”* o wartości 3,86 mln zł (dofinansowanie UE 1,98 mln zł). Przedmiotem projektu jest uruchomienie browaru rzemieślniczego i otwarcie piwiarni. Dzięki projektowi nastąpi dostosowanie procesu produkcyjnego/technologii do produkowania wg tradycyjnych receptur/uzyskania i odtworzenia pierwotnych, historycznych właściwości produktu. Efektem będzie produkcja oraz sprzedaż browaru rzemieślniczego pod marką własną „Browar miejski olsztyński”. Realizacja projektu przyczyni się do budowy przewagi konkurencyjnej MŚP poprzez tworzenie nowej oferty polegającej na odtwarzaniu historycznego krajobrazu gospodarczego regionu. Firma przewiduje zakończyć projekt w 2021 r.

Wnioski

1. Rok 2020 był wyjątkowo trudny dla gospodarki całego kraju w związku z trwającą pandemią COVID-19 i związanymi z nią wielomiesięcznymi zakazami prowadzenia działalności dla części branż oraz koniecznością funkcjonowania w reżimie sanitarnym. Wśród inteligentnych specjalizacji regionu najbardziej niepokojącą sytuację odnotowano w branżach specjalizacji żywność wysokiej jakości. Spadek wartości wskaźników dot. m.in. eksportu, wartości dodanej brutto, zatrudnienia, czy nakładów inwestycyjnych. Prowadzony w przyszłych latach monitoring pokaże, czy spadek wartości wskaźników dotyczących specjalizacji żywność wysokiej jakości jest jedynie stanem przejściowym, jak szybko sektor ten był w stanie nadrobić zaległości powstałe w okresie pandemii i spowolnienia gospodarczego oraz wskaże, czy przedsiębiorcy działający w ramach tej inteligentnej specjalizacji wymagać będą ukierunkowanego wsparcia oferowanego przez samorząd województwa. Stosunkowo stabilne wartości wskaźników dotyczące specjalizacji drewno i meblarstwo oraz ekonomia wody wskazują, iż warmińsko-mazurskie firmy działające w obszarach tych inteligentnych specjalizacji regionu dość dobrze poradziły sobie z trudną sytuacją i nadal są w stanie osiągać zadowalające wyniki.
2. Firmy o PKD zgodnym z inteligentnymi specjalizacjami regionu stanowiły w 2020 r. 11,11% ogółu firm funkcjonujących w regionie. W badanym roku w województwie warmińsko-mazurskim powstało o 4,53% mniej firm wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu niż w 2019, tendencja spadkowa widoczna była również w porównaniu do całej gospodarki województwa, gdzie w 2020 r. powstało o 12,28% mniej przedsiębiorstw niż w 2019. Na uwagę zasługuje fakt, że w tym samym czasie zlikwidowano o 14,04% mniej niż w 2019 r. firm wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu (w województwie natomiast zlikwidowano o 15,67 % mniej ogółu firm niż w roku 2019). Przeżywalność firm w tak trudnym okresie świadczyć może zarówno o ich odporności, elastyczności i zdolności radzenia sobie w okresach kryzysowych jak i skuteczności oferowanego wsparcia. Popyt na dofinansowanie przemian uodparniających firmy na zmiany w ich otoczeniu, wskazuje ponadto, że interwencja publiczna w kolejnych latach nadal powinna być kierowana na tego rodzaju projekty.
3. Eksport towarów zaliczanych do inteligentnych specjalizacji regionu drewno i meblarstwo oraz ekonomia wody wzrastał niezmiennie od 2015 r. Jednocześnie wartość eksportu towarów zaliczanych do specjalizacji żywność wysokiej jakości spadła w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. o 20,07%. Był to pierwszy od 2015 r. odnotowany spadek wartości eksportu produktów zaliczanych do IS. Jednak o nadal silnej pozycji eksportu towarów zaliczanych do specjalizacji żywność wysokiej jakości świadczy ich udział w ogólnym eksporcie województwa na poziomie 20,60% (w przypadku produktów drewna i meblarstwa było to: 25,08%, ekonomii wody: 4,49%). Wykorzystanie, a zwłaszcza zwiększenie potencjału wymiany handlowej wymagać będzie kontynuowania działań promujących gospodarkę Warmii i Mazur w obszarach inteligentnych specjalizacji, a także – co udowodnił ostatni rok - budowania odporności na ewentualne kryzysy gospodarcze w przyszłości. Promocji internacjonalizacji i włączania firm z regionu w międzynarodowe łańcuchy wartości służyć może narzędzie „Pilot eksportu” wypracowane dzięki udziałowi województwa warmińsko-mazurskiego w organizowanym przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości programie „gov_LAB”.

4. W roku 2020 wartość dodana brutto w przedsiębiorstwach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu, wyniosła 42% wartości dodanej brutto wypracowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie województwa, w których pracowało co najmniej 10 osób. Zarówno w specjalizacji ekonomia wody oraz drewno i meblarstwo odnotowano wzrost wskaźnika. W IS żywność wysokiej jakości nastąpił spadek o 7 pkt. proc. w relacji do roku poprzedniego. Pomimo niekorzystnego odwrócenia trendu w obszarze żywności, wartość dodana brutto wypracowana przez podmioty zaliczane do regionalnych inteligentnych specjalizacji nadal stanowiła wysoki odsetek wartości dodanej brutto wypracowanej przez wszystkie przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie województwa oraz zapewniła regionowi wysokie pozycje w kraju.
5. Pracodawcy w branżach wpisujących się w inteligentne specjalizacje regionu zatrudniali 43,73% ogółu pracujących na Warmii i Mazurach (w firmach zatrudniających 10 osób i więcej). Najwięcej osób, podobnie jak w latach poprzednich, znalazło zatrudnienie w ramach inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo, następnie w żywności wysokiej jakości, firmy wpisujące się w specjalizację ekonomia wody zatrudniały w 2020 r. o 7,69% więcej pracowników niż w roku 2019. Podkreślić należy jednak, że najwyższy spadek zatrudnienia odnotowano w specjalizacji żywność wysokiej jakości: o 42,99%, niewielki spadek zatrudnienia nastąpił także w przypadku firm wpisujących się w specjalizację drewno i meblarstwo: 1,70%. Pomimo spadku w porównaniu do roku 2015 oraz 2019 odsetek zatrudnionych przez firmy zaliczane do inteligentnych specjalizacji regionu stanowił nadal znaczną część ogółu zatrudnionych w województwie. Znaczenie dostępności i zatrudnienia kadr w branżach powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami jest czynnikiem znacząco determinującym ich rozwój, stąd sytuacja wymagać będzie dalszej szczegółowej i bieżącej analizy, a także dostosowania zakresu i formy wsparcia firm i pracowników w zależności od diagnozowanej sytuacji.
6. Spowolnienie gospodarcze i negatywne skutki pandemii COVID-19, nie spowodowały rezygnacji z inwestycji przez firmy działające w obszarach inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur. Pomimo spadku nakładów inwestycyjnych w relacji do roku 2019, ich udział na poziomie 48,74% w ogóle nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy z województwa jest nadal wysoki. Ponadto od roku 2015 zauważalny jest wzrost nakładów na działalność B+R jako % PKB wg cen bieżących. W 2018 r. wskaźnik osiągnął najwyższy w badanym okresie poziom. Spadły natomiast nakłady wewnętrzne na działalność B+R ponoszone przez przedsiębiorstwa oraz udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem. Jednocześnie poziom współpracy przedsiębiorstw z sektorem nauki w województwa warmińsko-mazurskiego pozostaje nadal na niesatysfakcjonującym poziomie. Do 2020 r. w ramach RPO WiM 2014-2020 liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji regionu wyniosła 233 osoby, w tym czasie 3 jednostki naukowe poniosły nakłady inwestycyjne na działalność B+R związaną z rozwojem specjalizacji. Oprócz inicjatyw instytucji naukowych wspierających dalsze doskonalenie specjalizacji regionu, także 66 przedsiębiorstw uzyskało wsparcie w zakresie prowadzenia prac B+R na rzecz dalszego rozwoju specjalizacji (liczba realizowanych projektów B+R wyniosła 40). Wskazuje to na konieczność dalszego wzmacniania systemu innowacji w regionie, poprzez popularyzowanie i dofinansowanie działalności badawczo-rozwojowej, ale także umożliwianie poszukiwania

nowych, niekonwencjonalnych, choć często ryzykownych rozwiązań, powstających na styku nauki i biznesu.

7. Pomimo wspomnianego spadku wartości wskaźników dotyczących inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej na uwagę zasługuje fakt, że w 2020 r. na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wpisanych było 48 tradycyjnych produktów z województwa warmińsko-mazurskiego (lista produktów od roku 2016 wzrosła aż o 77,78%). W latach 2015-2019 województwo było liderem w kraju pod względem liczby ekologicznych gospodarstw rolnych. Gospodarstwa rolne z certyfikatem stanowiły 8,63% powierzchni użytków rolnych na Warmii i Mazurach. Region w latach 2017-2019 miał największy w Polsce udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem w powierzchni użytków rolnych ogółem. Spada natomiast liczba grup producentów rolnych - w roku 2020 w województwie zarejestrowanych było 17 a ich liczba w porównaniu do roku 2016 spadła o 78,75% (przestały funkcjonować 63 grupy producentów). Wraz ze spadkiem liczby grup producentów rolnych spada również liczba zrzeszonych w nich członków.
8. Ograniczenie możliwości przemieszczania mające na celu zahamowanie rozwoju pandemii COVID-19 wpłynęło m.in. na duży spadek liczby turystów (krajowych i zagranicznych) korzystających z turystycznych obiektów noclegowych zlokalizowanych na Warmii i Mazurach. W relacji do 2019 r. z obiektów skorzystało o 36,63% mniej turystów, natomiast w porównaniu do 2015 r. o 23,09% mniej. Odnotowana w 2020 r. liczba turystów była najniższa od roku 2009, jednakże luzowanie wspomnianych ograniczeń wobec kolejnych branż powinno przynieść poprawę sytuacji w ważnej dla Warmii i Mazur branży turystycznej, stanowiącej istotny element specjalizacji ekonomia wody. Kolejne lata będą również wymagały koncentracji na rozwoju oferty turystycznej regionu o nowe produkty wysokiej jakości oraz unowocześnieniu istniejącej oferty w oparciu o zastosowanie technologii cyfrowej, zastosowanie innowacyjnych rozwiązań i poprawie dostępności. Ponadto, ważnym aspektem będzie rozszerzenie dotychczasowej oferty o produkty międzynarodowe przy zachowaniu idei sieciowania i współpracy ponadlokalnej.
9. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2020 r. odnotowano najwyższą od pięciu lat liczbę uczestnictw w projektach grantowych Programu Horyzont 2020 (ramowy unijny program na rzecz badań i innowacji na lata 2014-2020) oraz znaczny wzrost udziału przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków z funduszy strukturalnych dostępnych z poziomu krajowego. Zainteresowanie podmiotów z regionu programami wspierającymi innowacje oraz działalność badawczo-rozwojową zdecydowanie uznać można za pozytywny akcent badanego okresu. Niemniej jednak – biorąc pod uwagę nadal niskie lokaty województwa warmińsko-mazurskiego pod względem absorpcji środków na B+R – niezbędne jest dalsze intensywne promowanie krajowych i międzynarodowych źródeł finansowania oraz pomoc w generowaniu i inkubowaniu pomysłów. W kolejnych latach duży nacisk powinien zostać położony na działalność uświadamiającą i informacyjną (np. za pośrednictwem prowadzonej przez Samorząd Województwa Platformy Przedsiębiorczości Warmii i Mazur) oraz wsparcie w poszukiwaniu partnerów do projektów międzyregionalnych i międzynarodowych (czemu służy m.in. członkostwo Województwa w Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji ERRIN).

10. W 2020 r. szczególne znaczenie miało wsparcie płynności finansowej firm. Zarówno na szczeblu krajowym jak i regionalnym uruchomione zostały liczne narzędzia służące bieżącemu łagodzeniu negatywnych skutków pandemii COVID-19, które dotknęły firmy. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeznaczył na ten cel ponad 110 mln zł, kierując dofinansowanie na pożyczki i dotacje na kapitał obrotowy, zabezpieczenie pracowników i firm w okresie zwiększonego zagrożenia w obszarze zdrowia oraz produkcję wyrobów służących zwalczaniu epidemii COVID-19. Wsparcie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 trafi do ponad 1200 podmiotów gospodarczych. Również spośród 81 projektów wykazujących wpływ na inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego, które otrzymały finansowanie z Programu Operacyjnego Polska Wschodnia, aż 71 dotyczyło oferowanego w ramach programu wsparcia zapewniającego płynność finansową oraz wspierającego bieżącą działalność w związku z trudnościami finansowymi, które wystąpiły w firmach wskutek epidemii COVID-19 (dotacje na kapitał obrotowy).
11. Głównym źródłem finansowania projektów wpływających na rozwój inteligentnych specjalizacji regionu był Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Na koniec 2020 r. umowy na projekty wykazujące wpływ na inteligentne specjalizacje regionu stanowiły 89,21% wszystkich projektów realizowanych w ramach osi I *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* RPO WiM 2014-2020 i przeznaczono na nie ponad 92,29% zakontraktowanych środków. Mimo, iż podmioty działające w obszarach regionalnych specjalizacji chętnie korzystały ze środków pochodzących z programu regionalnego, podkreślić należy, że w relacji do roku 2019 odnotowany został spadek zarówno złożonych wniosków jak i podpisanych umów (w ramach wszystkich osi RPO WiM 2014-2020). Jest to wynik wyczerpującej się alokacji na poszczególne działania w ramach Osi a co za tym idzie znacznie mniejszą liczbą konkursów. Dla porównania w roku 2019 odbyło się 12 naborów wniosków o dofinansowanie w ramach Osi I *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* a w roku 2020 zaledwie 7, z czego 3 dotyczyły wsparcia związanego z minimalizowaniem skutków pandemii. Jednocześnie pomimo spadku liczby podpisanych umów ich wartość w roku 2020 była znacznie wyższa niż w roku poprzednim. Uwagę zwraca fakt, że w 2020 r. więcej wniosków o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 złożono na projekty niewykazujące wpływu na inteligentne specjalizacje regionu. 276 firm o PKD innym niż zaliczane do inteligentnych specjalizacji starało się o dofinansowanie w ramach Osi I. Wśród nich dominowały branże m.in. medyczna oraz budowlana, a także handel hurtowy. Spośród podpisanych w roku 2020 umów o dofinansowanie w ramach Osi I RPO WiM 2014-2020 z beneficjentami o PKD innym niż wpisujące się w IS najbardziej wyróżniają się firmy reprezentujące branżę: gastronomiczną, sprzedaż hurtową oraz finanse (do tej branży należały umowy o najwyższej wartości ogółem).
12. Pozytywnym zjawiskiem jest liczba projektów innowacyjnych na skalę ponadregionalną i światową wspartych od początku wdrażania I Osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – *Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur* wykazujących wpływ na inteligentne specjalizacje regionu. Najwięcej innowacji tego rodzaju powstało w specjalizacji ekonomia wody (142 projekty). Aż 79 projektów innowacyjnych wpisywało się w więcej niż jedną specjalizację regionu. Projekty o ponadregionalnej skali innowacyjności są również wdrażane przez firmy spoza IS. Tutaj zdecydowanie wyróżniają się podmioty prowadzące działalność związaną

z badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych, branża medyczna, działalność portali internetowych, działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne, produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych, czy obróbka mechaniczna elementów metalowych. Wysoka liczba realizowanych projektów innowacyjnych potwierdza potencjał firm z Warmii i Mazur oraz skuteczność działań propagujących kulturę innowacyjności w regionie, a także wskazuje na rozwój usług wspierających procesy innowacyjne. Województwo odnotowało również stały od 2015 r. wzrost średniego udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle i usługach w ogólnej liczbie przedsiębiorstw. Ponadto odsetek wspartych przedsiębiorców (na projekty wykazujące wpływ na rozwój inteligentnych specjalizacji), którzy podjęli działalność innowacyjną w wyniku zrealizowanej interwencji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego wyniósł do roku 2020 r. 47,1% wszystkich firm otrzymujących dofinansowanie.

13. Województwo charakteryzowało się dobrym poziomem cyfryzacji firm. W 2020 r. dostęp do Internetu w województwie warmińsko-mazurskim posiadało 99,3% przedsiębiorstw. Na tym samym poziomie znajdowało się wykorzystanie przez firmy z Warmii i Mazur Internetu szerokopasmowego. Na tle tych danych niekorzystnie wygląda jednak odsetek firm posiadających własną stronę internetową, tj. zaledwie 62,6% oraz odsetek firm, dla których strona internetowa pełniła funkcję prezentacji katalogów, wyrobów lub cenników - 59,2%. Powyższe dane sugerują, że firmy z regionu nie wykorzystują w pełni możliwości jakie niesie za sobą powszechnie postępująca digitalizacja i cyfryzacja. Umiejętne wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych jest ważnym czynnikiem wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, stąd w kolejnych latach istotne będzie przygotowanie firm z regionu do bardziej efektywnego ich wykorzystania i odpowiedzi na wyzwania związane z transformacją gospodarczą w kierunku tzw. Gospodarki 4.0.
14. Niepokojącym zjawiskiem jest spadek udziału absolwentów kierunków studiów związanych z inteligentnymi specjalizacjami regionu w ogólnej liczbie absolwentów szkół wyższych. Podobnie jak w przypadku absolwentów szkół wyższych spada również udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych grup kierunków wpisujących się w inteligentne specjalizacje w ogóle uczniów szkół tego rodzaju. Przyczyną tego stanu rzeczy jest niewątpliwie sytuacja demograficzna, niemniej jednak dane te są szczególnie istotne biorąc pod uwagę fakt, że to właśnie wykwalifikowana kadra stanowi nieodłączny element innowacyjnej gospodarki, a przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż powiązanych z inteligentnymi specjalizacjami wyniosło w roku 2020 - 43,73% zatrudnienia województwa ogółem. Kierunkowanie interwencji na kształcenie kadr dla IS będzie jednym z ważniejszych wyzwań najbliższych lat.

Wykaz skrótów

B+R+I	Badania Rozwój Innowacje
CN	Klasyfikacja służąca do określenia grup produktów będących przedmiotem sprzedaży wewnątrzwspólnotowej i eksportu
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu
IS	Inteligentne Specjalizacje Województwa Warmińsko-Mazurskiego
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego
OOH	Reklama zewnętrzna, w otwartej przestrzeni (ang. out of home)
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności
RPO WiM 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020
UE	Unia Europejska
UWM	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Spis wykresów, map oraz tabel

Wykres 1 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON, deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007.....	5
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa, stan na 31 XII 2020 r.	6
Wykres 3 Podmioty deklarujące prowadzenie działalności, według PKD 2007 wpisujące się w inteligentne specjalizacje województwa warmińsko-mazurskiego	7
Wykres 4 Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON, deklarujących prowadzenie działalności, według PKD 2007.....	8
Wykres 5 Ilość nowopowstałych i zlikwidowanych przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2016-2020, według PKD 2007 wpisujących się w inteligentne specjalizacje.....	9
Wykres 6 Podmioty powstałe w 2020 r. o PKD wpisującym się w IS wg wielkości zatrudnienia	11
Wykres 7 Nowo zarejestrowane w rejestrze REGON spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego.....	11
Wykres 8 Przedsiębiorstwa, które dokonały zgłoszeń patentowych jako % przedsiębiorstw ogółem .	11
Wykres 9 PKB na mieszkańca jako % średniej krajowej (w cenach bieżących).....	12
Wykres 10 Nakłady na działalność B+R (GERD) jako % PKB wg cen bieżących	12
Wykres 11 Nakłady wewnętrzne na działalność B+R sektora przedsiębiorstw w relacji do PKB.....	13
Wykres 12 Udział nakładów sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w nakładach na działalność B+R ogółem.....	13
Wykres 13 Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) na jednego pracującego	14
Wykres 14 Pracujący w gospodarce regionu według faktycznego miejsca pracy w 2019 r.....	14
Wykres 15 Zatrudnieni w sektorze prywatnym według sekcji PKD 2007 w 2019 r.	15
Wykres 16 Odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle i usługach.....	16
Wykres 17 Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach	16
Wykres 18 Udział podmiotów z województwa warmińsko-mazurskiego na tle kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020.....	18
Wykres 19 Eksport towarów wpisujących się w inteligentne specjalizacje w ujęciu łącznym w 2020 r.	21
Wykres 20 Udział absolwentów grup kierunków związanych z inteligentnymi specjalizacjami w ogóle absolwentów szkół wyższych w województwie warmińsko-mazurskim (publicznych i prywatnych)	22
Wykres 21 Udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych, techników i szkół policealnych (bez specjalnych) z grup kierunków związanych z inteligentnymi specjalizacjami w ogóle uczniów tego typu szkół.....	22
Wykres 22 Wartość dodana brutto w latach 2015-2020	23
Wykres 23 Przeciętne zatrudnienie w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji	23

Wykres 24 Zatrudnienie w podmiotach z branż sklasyfikowanych do inteligentnych specjalizacji jako % zatrudnienia województwa ogółem.....	24
Wykres 25 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji w 2020 r.	24
Wykres 26 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych w podmiotach z branż inteligentnych specjalizacji w ogóle nakładów inwestycyjnych poniesionych przez firmy w województwie warmińsko mazurskim w 2020 r.	25
Wykres 27 Projekty innowacyjne wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu wsparte w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur.....	25
Wykres 28 Firmy z obszarów inteligentnych specjalizacji regionu realizujące projekty innowacyjne na skalę krajową i światową wsparte w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur.....	26
Wykres 29 PKD firm spoza inteligentnych specjalizacji z największą liczbą innowacji na skalę krajową oraz światową wspartych w ramach I osi priorytetowej RPO WiM 2014-2020 – Inteligentna Gospodarka Warmii i Mazur	26
Wykres 30 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody w latach 2015-2020.....	28
Wykres 31 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody. Stan na 31 XII 2020 r.	28
Wykres 32 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację ekonomia wody wg klas wielkości - liczba zatrudnionych. Stan na 31 XII 2020 r.....	29
Wykres 33 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż.....	30
Wykres 34 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację ekonomia wody.....	32
Wykres 35 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji ekonomia wody jako % zatrudnienia województwa ogółem	32
Wykres 36 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji ekonomia wody	33
Wykres 37 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w 2020 r.	33
Wykres 38 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.	34
Wykres 39 Ekonomia wody – eksport w latach 2015-2020	34
Wykres 40 Udział eksportu towarów w specjalizacji ekonomia wody na tle kraju.....	35
Wykres 41 Ekonomia wody – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.	35
Wykres 42 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.	36
Wykres 43 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji ekonomia wody w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r.....	36

Wykres 44 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją ekonomia wody (nauk o środowisku, inżynieryjno-techniczne) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych) w województwie warmińsko-mazurskim.....	37
Wykres 45 Korzystający z turystycznych obiektów noclegowych	37
Wykres 46 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości w latach 2015-2020	38
Wykres 47 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości. Stan na dzień 31 XII 2020 r.	38
Wykres 48 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości wg klas wielkości – liczba zatrudnionych. Stan na dzień 31 XII 2020 r.....	39
Wykres 49 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż	39
Wykres 50 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację żywność wysokiej jakości	40
Wykres 51 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości jako % zatrudnienia województwa ogółem	41
Wykres 52 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości.....	41
Wykres 53 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w 2020 r.....	42
Wykres 54 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.	42
Wykres 55 Żywność wysokiej jakości – eksport w latach 2015-2020	43
Wykres 56 Udział eksportu towarów w specjalizacji żywność wysokiej jakości na tle kraju	43
Wykres 57 Żywność wysokiej jakości – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.	44
Wykres 58 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.	44
Wykres 59 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji żywność wysokiej jakości w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r.....	45
Wykres 60 Udział absolwentów grup kierunków studiów związanych ze specjalizacją żywność wysokiej jakości (rolnictwo, leśnictwo, rybactwo, weterynaria) w ogóle absolwentów szkół wyższych (publicznych i prywatnych)	46
Wykres 61 Liczba ekologicznych gospodarstw rolnych	46
Wykres 62 Udział powierzchni ekologicznych gospodarstw rolnych z certyfikatem w powierzchni użytków rolnych ogółem.....	47
Wykres 63 Liczba zarejestrowanych grup producentów rolnych i podmiotów zrzeszonych w grupach	47
Wykres 64 Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych wpisanych na listę Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	48

Wykres 65 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo w latach 2015-2020	49
Wykres 66 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo. Stan na dzień 31 XII 2020 r.....	49
Wykres 67 Podmioty gospodarki narodowej wpisujące się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo wg klas wielkości - liczba zatrudnionych. Stan w dniu 31 XII 2020 r.....	50
Wykres 68 Podmioty powstałe w 2020 r. wg branż	50
Wykres 69 Zatrudnienie w podmiotach gospodarki narodowej wpisujących się w inteligentną specjalizację drewno i meblarstwo	51
Wykres 70 Zatrudnienie w firmach z branż sklasyfikowanych do inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo jako % zatrudnienia województwa ogółem	52
Wykres 71 Wartość dodana brutto w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo	52
Wykres 72 Nakłady inwestycyjne w podmiotach z branż inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w 2020 r.	53
Wykres 73 Udział poniesionych nakładów inwestycyjnych inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w nakładach inwestycyjnych poniesionych przez województwo w 2020 r.	53
Wykres 74 Drewno i meblarstwo – eksport w latach 2015-2020	54
Wykres 75 Udział eksportu towarów specjalizacji drewno i meblarstwo na tle kraju.....	54
Wykres 76 Drewno i meblarstwo – 10 krajów o największej wartości importu z województwa warmińsko-mazurskiego w 2020 r.	55
Wykres 77 Udział eksportu towarów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w łącznym eksporcie województwa w 2020 r.	55
Wykres 78 Udział eksportu regionalnego poszczególnych towarów inteligentnej specjalizacji drewno i meblarstwo w analogicznym eksporcie krajowym w 2020 r.	56
Wykres 79 Drewno i meblarstwo - absolwenci szkół wyższych	56
Wykres 80 Wartość projektów dofinansowanych ze środków programu sektorowego WoodInn	57
Wykres 81 Pozyskanie drewna ogółem.....	57
Wykres 82 Odnowienia i zalesienia ogółem.....	57
Wykres 83 Liczba i wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 – projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami, złożone wnioski, wnioski po ocenie formalnej oraz rekomendowane do dofinansowania z podziałem na inteligentne specjalizacje.....	60
Wykres 84 Liczba i wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami - złożone wnioski, wnioski rekomendowane do dofinansowania oraz podpisane umowy z podziałem na typ beneficjenta	61
Wykres 85 Złożone wnioski o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – wnioskodawcy o PKD innym niż IS (z podziałem na branże).....	64

Wykres 86 Liczba podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)	64
Wykres 87 Wartość podpisanych umów o dofinansowanie w ramach osi I RPO WiM 2014-2020 w roku 2020 – beneficjenci o PKD innym niż IS (z podziałem na branże)	65
Wykres 88 Poziom wykorzystania środków dostępnych w ramach CT1 i CT3 w ramach RPO WiM 2014-2020 (oś I Inteligentna gospodarka) w roku 2020	65
Wykres 89 Postęp finansowy I Osi Priorytetowej (stan na 31.12.2020 r.)	66
Wykres 90 Wartość umów zawartych w ramach instrumentów finansowych na projekty wpisujące się w inteligentne specjalizacje regionu w roku 2020	66
Wykres 91 Struktura finansowania projektów wspierających rozwój inteligentnych specjalizacji wg programów operacyjnych w roku 2020	81
Mapa 1 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentne specjalizacje regionu z podziałem na powiaty.....	10
Mapa 2 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu ekonomia wody z podziałem na powiaty	31
Mapa 3 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu żywność wysokiej jakości z podziałem na powiaty.....	40
Mapa 4 Podmioty nowo zarejestrowane w 2020 r. w rejestrze REGON, których PKD wpisuje się w inteligentną specjalizację regionu drewno i meblarstwo z podziałem na powiaty	51
Mapa 5 Wartość podpisanych w roku 2020 umów w ramach RPO WiM 2014-2020 na projekty zgodne z IS	58
Mapa 6 Liczba podpisanych w roku 2020 umów w ramach RPO WiM 2014-2020 na projekty zgodne z IS.....	59
Tabela 1 Podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego na tle kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Horyzont 2020	18
Tabela 2 Udział podmiotów z kraju w pozyskiwaniu środków z Programu Horyzont 2020 z podziałem na województwa	19
Tabela 3 Liczba i wartość podpisanych w 2020 r. umów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 - projekty zgodne z inteligentnymi specjalizacjami z podziałem na działania/poddziałania	63
Tabela 4 Projekty realizowane w latach 2015–2020 ze środków RPO WiM 2014-2020 i ich oddziaływanie na rozwój inteligentnych specjalizacji.....	68

Załącznik nr 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentne specjalizacje wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Tabela 1. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Ekonomia wody** wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie⁷³

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Ekonomia wody – produkcja i naprawa statków i łodzi				
C	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3011Z	Produkcja statków i konstrukcji pływających
C	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3012Z	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
C	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3315Z	Naprawa i konserwacja statków i łodzi
Ekonomia wody – Zakwaterowanie, wypoczynek i sport				
H	50	Transport wodny	#	#
I	55	Zakwaterowanie	#	#
N	79	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	#	#
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9311Z	Działalność obiektów sportowych
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9312Z	Działalność klubów sportowych
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9313Z	Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej
R	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	9319Z	Pozostała działalność związana ze sportem
N	77	Wynajem i dzierżawa	7721Z	Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego
S	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	9604Z	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej
N	77	Wynajem i dzierżawa	7734Z	Wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego
Ekonomia wody – ochrona środowiska i instalacje wodne				
E	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	#	#
D	35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3530Z	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3812Z	Zbieranie odpadów niebezpiecznych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3821Z	Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3822Z	Przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3831Z	Demontaż wyrobów zużytych
E	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	3832Z	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
F	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4291Z	Roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej
F	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	4221Z	Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

⁷³ W specjalizację Ekonomia wody wpisują się ponadto ujęte w ramach specjalizacji Żywność wysokiej jakości działalności: 0311Z Rybołówstwo w wodach morskich; 0322Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych; 0312Z Rybołówstwo w wodach śródlądowych; 0321Z Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich; 1107Z Produkcja napojów bezalkoholowych; produkcja wód mineralnych i pozostałych wód butelkowanych; 1020Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków.

Tabela 2. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Drewno i meblarstwo** wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Drewno i meblarstwo – Produkcja i pozyskiwanie				
A	02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	#	#
C	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	#	#
C	31	Produkcja mebli	#	#
C	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2052Z	Produkcja klejów
C	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2223Z	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
C	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2512Z	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej
C	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2572Z	Produkcja zamków i zawiasów
C	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2311Z	Produkcja szkła płaskiego
C	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2312Z	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego
Drewno i meblarstwo – Handel i usługi				
S	95	Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	9524Z	Naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4647Z	Sprzedaż hurtowa mebli, dywanów i sprzętu oświetleniowego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4673Z	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
G	46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4665Z	Sprzedaż hurtowa mebli biurowych
F	43	Roboty budowlane specjalistyczne	4332Z	Zakładanie stolarki budowlanej

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w **produkcję maszyn** dla inteligentnych specjalizacji Warmii i Mazur wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2811Z	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2812Z	Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2813Z	Produkcja pozostałych pomp i sprężarek
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2814Z	Produkcja pozostałych kurków i zaworów
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2815Z	Produkcja łożysk, kół zębatach, przekładni zębatach i elementów napędowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2821Z	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2822Z	Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2824Z	Produkcja narzędzi ręcznych mechanicznych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2825Z	Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2829Z	Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2841Z	Produkcja maszyn do obróbki metalu
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2849Z	Produkcja pozostałych narzędzi mechanicznych

C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2899Z	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2893Z	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
C	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2830Z	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4. Wybór rodzajów działalności wpisujących się w inteligentną specjalizację **Żywność wysokiej jakości** wg PKD 2007, do poziomu podklas włącznie

Sekcja	Dział	Nazwa działu	Podklasa	Nazwa podklasy
Oznaczenie na potrzeby badania: Żywność wysokiej jakości – Produkcja				
A	01	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	#	#
A	03	Rybnictwo	#	#
Oznaczenie na potrzeby badania: Żywność wysokiej jakości – Przetwórstwo i usługi				
C	10	Produkcja artykułów spożywczych	#	#
C	11	Produkcja napojów	#	#
M	75	Działalność weterynaryjna	#	#
M	71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	7120A	Badania i analizy związane z jakością żywności

- oznacza, że zaliczono wszystkie podklasy w danym dziale, czyli cały dział. Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 2. Lista 20 projektów realizowanych w roku 2020 ze środków RPO na rzecz inteligentnych specjalizacji o największej wartości ogółem

L.p.	Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość ogółem (mln zł)	Dofinansowanie UE (mln zł)	Inteligentna specjalizacja
1.	Centrum Badań Środowiska i Innowacyjnych Technologii Żywności dla Jakości Życia	Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie	113,48	94,41	Ekonomia wody Żywność wysokiej jakości
2.	Budowa i przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji gospodarczych na szklakach wodnych Wielkich Jezior Mazurskich wraz z budową śluzy „Guzianka II i remontem śluzy „Guzianka I”/ Etap III - remont śluzy Guzianka I	Stowarzyszenie Wielkie Jeziora Mazurskie 2020	110,47	91,46	Ekonomia wody
3.	Budowa Zakładu Przyrodniczego wraz z infrastrukturą techniczną w Nowej Wsi Iławieckiej	Gmina Górowo Iławieckie	21,50	18,27	Ekonomia wody
4.	Budowa hali i montaż instalacji technologicznej do produkcji kruszywa łamanego z odpadów budowlanych wraz z niezbędną infrastrukturą	KOMA Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	18,29	8,92	Ekonomia wody
5.	Prace B+R nad zastosowaniem innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie owocowo – warzywnym	Tymbark - MWS Sp. z o.o. Spółka Komandytowa	17,78	5,81	Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
6.	Budowa pawilonu zdrowia wraz z pozostałą infrastrukturą uzdrowiskową w Lidzbarku Warmińskim	Gmina Miejska Lidzbark Warmiński	14,88	11,13	Ekonomia wody
7.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Miłomłynie - etapy I i II	Gmina Miłomłyn	10,47	5,46	Ekonomia wody

8.	Prace Badawczo-Rozwojowe dot: technologii rekultywacji akwenów wodnych przy zastosowaniu hydrożelowych biokompozytów	APRS Sp. z o.o.	10,00	5,48	Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
9.	Budowa zbiorników retencyjnych ścieków surowych i oczyszczonych wraz z modernizacją reaktorów TBR-TOG oraz infrastruktury towarzyszącej	Gmina Młynary	8,54	5,87	Ekonomia wody
10.	Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2020+	Województwo Warmińsko-Mazurskie	8,37	7,11	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
11.	Poprawa jakości życia w wyniku rozwijania środowiskowych form opieki koordynowanej jako zmniejszenie nierówności w zakresie stanu zdrowia i odpowiedź na trendy demograficzne	Zespół Opieki Zdrowotnej w Szczytnie	8,25	3,72	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
12.	TIRSPED Sp. z o.o. - organizacja biesiad warmińskich stanowiących powrót do dziedzictwa gospodarczego Warmii i Mazur	TIRSPED Sp. z o.o.	7,99	1,68	Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
13.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w Pieniężnie	Gmina Pieniężno	7,91	4,03	Ekonomia wody
14.	Utworzenie działu badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwie ATER LOGIC	ATER Logic Prusinowski Tomporowski spółka jawna	7,71	1,75	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
15.	Odtworzenie gospodarczego dziedzictwa regionu przez przedsiębiorstwo Bimak Import-Export Tomasz Piskor, Paweł Smoliński s.c.,	„BIMAK” Import-Export, Tomasz Piskor, Paweł Smoliński	7,53	1,98	Drewno i meblarstwo
16.	Odtwarzanie gospodarczego dziedzictwa regionu przez przedsiębiorstwo MEBELMAX	MEBELMAX	6,28	1,68	Drewno i meblarstwo

17.	Prace B+R w celu wypracowania stabilnej i efektywnej kompozycji mikrobiologicznej ograniczającej dopływ biogenów do wód i kondycjonującej obornik	MIKRONATURA ŚRODOWISKO Sp. z o.o.	6,17	3,34	Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
18.	Rozwój działu badawczego w firmie Oristo	Oristo Sp. z o.o.	6,03	1,96	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody
19.	Prowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad nowymi rozwiązaniami jako strategiczny element umocnienia przewagi technologicznej i wzrostu innowacyjności Agrimet Sp. z o.o.	AGRIMET Sp. z o.o.	5,80	3,24	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości
20.	Startup House IV - inkubacja przedsiębiorstw w Elblągu	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu	4,97	4,22	Drewno i meblarstwo, Ekonomia wody, Żywność wysokiej jakości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Systemu Teleinformatycznego SL2014